

**SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI  
GRUPY KAPITAŁOWEJ  
BANKU GOSPODARSTWA KRAJOWEGO  
W 2018 ROKU**

(obejmujące sprawozdanie Zarządu z działalności  
Banku Gospodarstwa Krajowego)



<b>1.</b>	<b>PODSUMOWANIE 2018 ROKU.....</b>	<b>5</b>
1.1	CHARAKTERYSTYKA GRUPY KAPITAŁOWEJ BGK .....	5
1.2	NAJWAŻNIEJSZE WYDARZENIA W GRUPIE KAPITAŁOWEJ BGK.....	8
1.3	KALENDARIUM 2018 GRUPY KAPITAŁOWEJ BGK .....	10
1.4	RYS HISTORYCZNY GRUPY KAPITAŁOWEJ BGK .....	11
1.5	KLUCZOWE WIELKOŚCI FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ BGK ZA 2018 ROK .....	12
1.6	KLUCZOWE WIELKOŚCI FINANSOWE BGK ZA 2018 ROK.....	13
<b>2.</b>	<b>GOSPODARKA W 2018 ROKU .....</b>	<b>15</b>
2.1	W KRAJU .....	15
2.2	ZA GRANICĄ.....	16
<b>3.</b>	<b>ZMIANY OTOCZENIA LEGISLACYJNEGO .....</b>	<b>17</b>
<b>4.</b>	<b>DZIAŁANIA BANKU GOSPODARSTWA KRAJOWEGO I GRUPY KAPITAŁOWEJ BGK.....</b>	<b>18</b>
4.1	PODZIAŁ DZIAŁAŃ W RAMACH GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU GOSPODARSTWA KRAJOWEGO .....	18
4.2	DZIAŁALNOŚĆ KREDYTOWA BGK.....	19
4.3	POLITYKA KREDYTOWA BGK .....	23
4.4	DZIAŁALNOŚĆ DEPOZYTOWA BGK.....	23
4.5	BANKOWOŚĆ ELEKTRONICZNA .....	24
4.6	DZIAŁALNOŚĆ BGK NA RYNKU PIENIĘŻNYM I RYNKU DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH .....	25
4.7	PORTFEL AKCJI I UDZIAŁÓW .....	26
4.8	PROJEKTY .....	29
4.9	DZIAŁALNOŚĆ PORĘCZENIOWO-GWARANCYJNA BGK W RAMACH PROGRAMÓW RZĄDOWYCH .....	30
4.10	WSPÓŁPRACA Z MIĘDZYNARODOWYMI INSTYTUCJAMI PUBLICZNYMI .....	32
4.11	OBŚŁUGA KONSOLIDACJI FINANSÓW PUBLICZNYCH .....	34
4.12	PROGRAMY EUROPEJSKIE.....	35
4.13	PROGRAMY SPOŁECZNEGO BUDOWNICTWA CZYNszOWEGO (SBC) .....	38
4.14	FUNDUSZ ŻEGLUGI ŚRÓDLĄDOWEJ (FŻŚ) .....	40
4.15	KRAJOWY FUNDUSZ DROGOWY (KFD) .....	41
4.16	FUNDUSZ KOLEJOWY (FK) .....	43
4.17	FUNDUSZ DOPLAT (FD) .....	44
4.18	FUNDUSZ POŻYCZEK I KREDYTÓW STUDENCKICH (FPIKS) .....	47
4.19	FUNDUSZ TERMOMODERNIZACJI I REMONTÓW (FTIR).....	47
4.20	FUNDUSZ WSPARCIA KREDYTOBIORCÓW (FWK) .....	48
4.21	KRAJOWY FUNDUSZ GWARANCYJNY (KFG) .....	49
4.22	POZOSTAŁE PROGRAMY I ZADANIA ZLECONE .....	50
4.23	DZIAŁALNOŚĆ PODMIOTÓW GRUPY KAPITAŁOWEJ BGK .....	52
4.24	TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI Z BGK .....	55
<b>5.</b>	<b>STRATEGIA I KIERUNKI ROZWOJU BGK I GRUPY KAPITAŁOWEJ BGK .....</b>	<b>56</b>
5.1	STRATEGIA BGK I GRUPY KAPITAŁOWEJ BGK .....	56
5.2	KIERUNKI ROZWOJU GRUPY KAPITAŁOWEJ BGK.....	57
<b>6.</b>	<b>SYTUACJA FINANSOWA GRUPY KAPITAŁOWEJ BGK I BANKU BGK .....</b>	<b>61</b>
6.1	WYNIK FINANSOWY GRUPY KAPITAŁOWEJ BGK.....	61
6.2	SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ GRUPY BGK.....	63
6.3	WYNIK FINANSOWY BANKU GOSPODARSTWA KRAJOWEGO.....	64
6.4	SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ BANKU GOSPODARSTWA KRAJOWEGO.....	68
6.5	RATING BGK .....	71
<b>7.</b>	<b>STRUKTURA ORGANIZACYJNA BANKU .....</b>	<b>72</b>
<b>8.</b>	<b>BGK W SPOŁECZEŃSTWIE.....</b>	<b>72</b>
<b>9.</b>	<b>REALIZACJA POLITYKI KADROWEJ W BGK .....</b>	<b>75</b>
<b>10.</b>	<b>INFORMACJA O PODMIOCIE UPRAWNIONYM DO BADANIA SPRAWOZDAŃ.....</b>	<b>78</b>
<b>11.</b>	<b>UJAWNIEŃ WYMAGANE PRAWEM BANKOWYM PODLEGAJĄCE BADANIU PRZEZ BIEGŁEGO REWIDENTA .....</b>	<b>78</b>
<b>12.</b>	<b>OŚWIADCZENIE NA TEMAT INFORMACJI NIEFINANSOWYCH .....</b>	<b>78</b>
<b>13.</b>	<b>OŚWIADCZENIE O STOSOWANIU ZASAD ŁADU KORPORACYJNEGO .....</b>	<b>78</b>

13.1	ZASADY OGÓLNE.....	78
13.2	ZADANIA, ZAKRES DZIAŁALNOŚCI ORAZ ORGANIZACJA BGK.....	79
13.3	SKŁAD I ZASADY DZIAŁANIA ORGANÓW BGK I KOMITETÓW, SPOSÓB REPREZENTACJI ORAZ UPRAWNIENIA PREZESA ZARZĄDU .....	80
13.4	SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ, ZARZĄDZANIE RYZYKIEM I KAPITAŁEM STOSOWANE W BANKU, SPORZĄDZANIE SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH BANKU .....	85
<b>14.</b>	<b>ZARZĄDZANIE I OCENA RYZYKA KREDYTOWEGO, FINANSOWEGO, OPERACYJNEGO ORAZ INNYCH RYZYK..</b>	<b>87</b>
14.1	ORGANIZACJA PROCESU ZARZĄDZANIA RYZYKIEM .....	87
14.2	ORGANIZACJA PROCESU ZARZĄDZANIA RYZYKIEM KREDYTOWYM I KONCENTRACJI.....	88
14.3	CHARAKTERYSTYKA GŁÓWNYCH RODZAJÓW RYZYKA KREDYTOWEGO I KONCENTRACJI.....	89
14.4	ORGANIZACJA PROCESU ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM .....	90
14.5	CHARAKTERYSTYKA GŁÓWNYCH RODZAJÓW RYZYKA FINANSOWEGO .....	90
14.6	ORGANIZACJA PROCESU ZARZĄDZANIA RYZYKIEM OPERACYJNYM .....	92
14.7	CHARAKTERYSTYKA RYZYKA OPERACYJNEGO .....	93
14.8	CHARAKTERYSTYKA RYZYKA BIZNESOWEGO.....	93
14.9	INNE RYZYKA .....	93
14.10	ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA BANKU .....	93

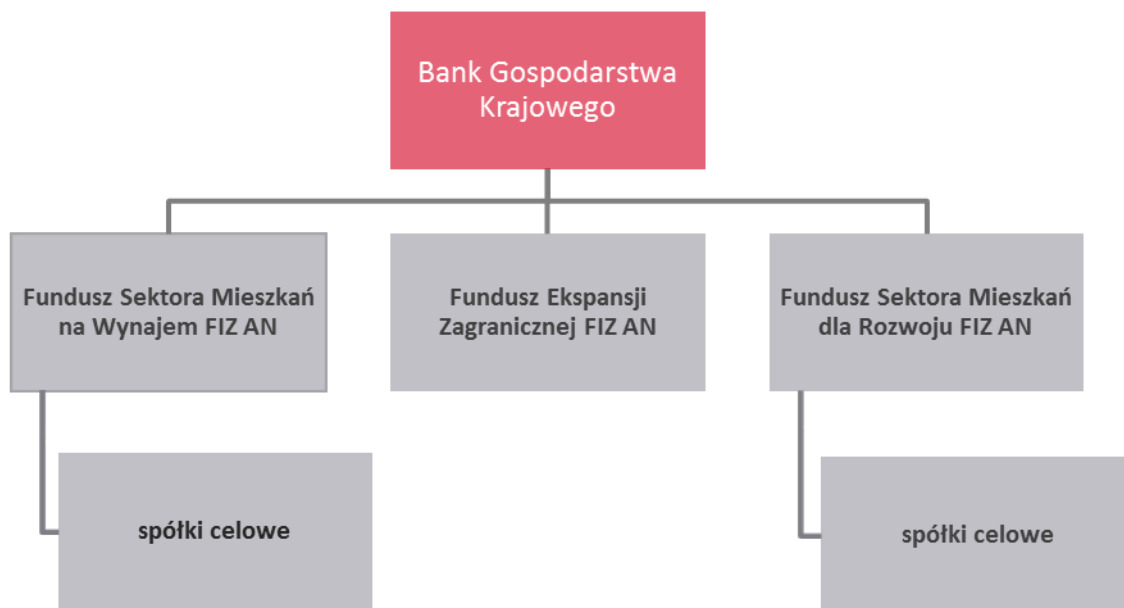
## 1. PODSUMOWANIE 2018 ROKU

### 1.1 CHARAKTERYSTYKA GRUPY KAPITAŁOWEJ BGK

Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK) jest państwowym bankiem rozwoju, którego misją jest wspieranie rozwoju społeczno - gospodarczego Polski oraz sektora publicznego w realizacji jego zadań. BGK i podmioty wchodzące w skład grupy BGK są inicjatorami i uczestnikami współpracy między biznesem, sektorem publicznym i instytucjami finansowymi.

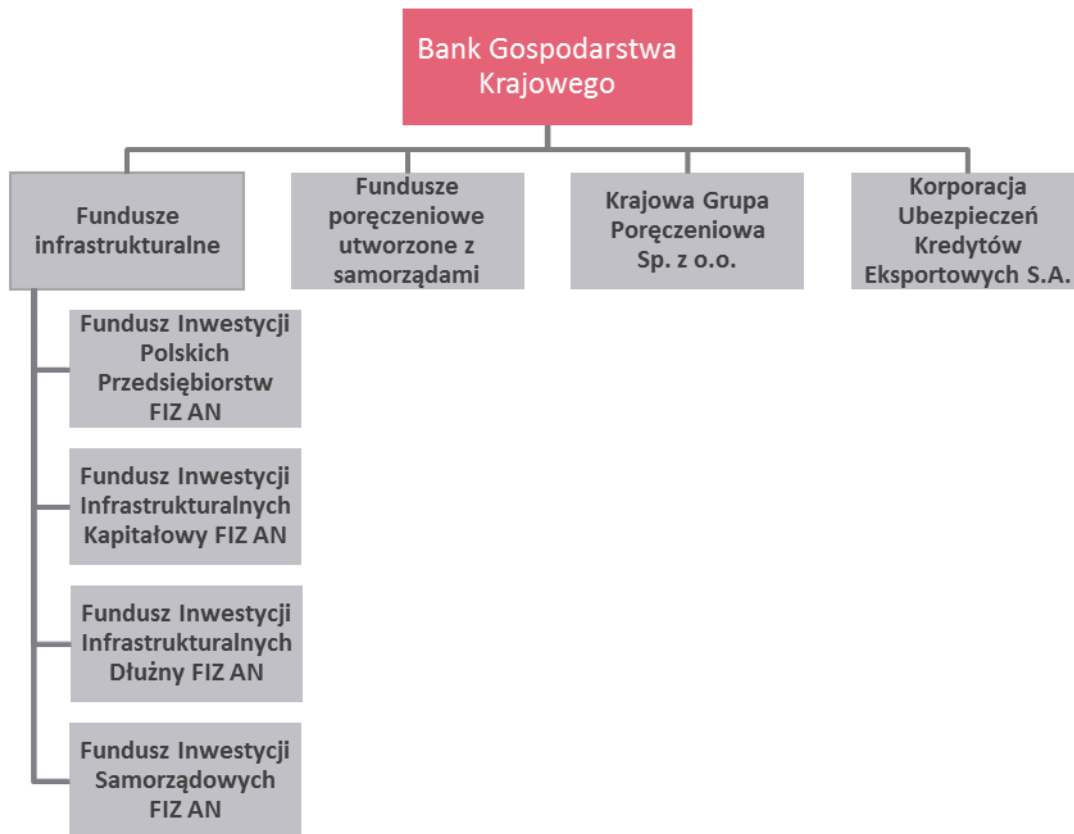
W skład grupy na 31 grudnia 2018r. wchodziły podmioty konsolidowane metodą pełną oraz podmioty konsolidowane metodą praw własności.

#### Struktura Grupy Kapitałowej BGK w zakresie podmiotów konsolidowanych metodą pełną



- **Bank Gospodarstwa Krajowego** Jedyny bank państwowy będący jednocześnie państwowym bankiem rozwoju i jednostką dominującą w grupie kapitałowej,
- **Fundusz Sektora Mieszkań na Wynajem FIZ AN** szerzej opisany w rozdziale 4.23.,
- **Fundusz Sektora Mieszkań dla Rozwoju FIZ AN** szerzej opisany w rozdziale 4.23.,
- **Fundusz Ekspansji Zagranicznej FIZ AN** Przedmiotem działalności Funduszu jest lokowanie środków pieniężnych zebranych w drodze niepublicznego proponowania nabycia certyfikatów inwestycyjnych poprzez nabywanie i obejmowanie akcji i udziałów spółek projektowych. Fundusz wspiera ekspansję zagraniczną poprzez inwestycje w akcje lub udziały w zagranicznych podmiotach należących do polskich spółek.

Struktura Grupy Kapitałowej BGK w zakresie podmiotów konsolidowanych metodą praw własności



- **Fundusze infrastrukturalne, zarządzane na zlecenie BGK przez PFR TFI S.A., tj.:**
  - Fundusz Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw FIZ AN,
  - Fundusz Inwestycji Infrastrukturalnych Kapitałowy FIZ AN,
  - Fundusz Inwestycji Infrastrukturalnych Dłużny FIZ AN,
  - Fundusz Inwestycji Samorządowych FIZ AN.
- **Fundusze poręczeniowe** utworzone we współpracy z jednostkami samorządowymi,
- **Krajowa Grupa Poręczeniowa Sp. z o.o.,**
- **Korporacja Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A.**

Szczegółowy opis i zestawienie jednostek zależnych i stowarzyszonych znajduje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Bank Gospodarstwa Krajowego i podmioty grupy kapitałowej koncentrują swoje działania na czterech aspektach:

- realizacja działań na rzecz rozwoju gospodarczego Polski poprzez finansowanie projektów infrastrukturalnych, samorządowych oraz poprzez współfinansowanie ekspansji zagranicznej polskich firm i projektów eksportowych. BGK oferuje systemy poręczeń i gwarancji w celu pobudzania przedsiębiorczości i rozwoju mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Bank i podmioty grupy obsługują również programy służące poprawie sytuacji na rynku mieszkaniowym,
- inicjowanie i realizowanie działań służących wzrostowi gospodarczemu i rozwojowi przedsiębiorstw,
- mobilizowanie kapitału dla gospodarki BGK stymuluje kapitał dla gospodarki uczestnicząc w konsorcjach oraz strukturyzując transakcje na rynku krajowym i zagranicznym. Bank finansuje potrzeby kapitałowe współpracując z instytucjami rozwoju oraz mobilizując kapitał prywatny poprzez rozwój programów gwarancyjno-poręczeniowych,
- uzupełnianie systemu bankowego poprzez wypełnianie luki rynkowej w kluczowych obszarach gospodarki. BGK uzupełnia system bankowy wypełniając lukę rynkową w kluczowych obszarach gospodarki za sprawą programów

aktywizujących sektory objęte stagnacją oraz działań antycyklicznych. Bank finansuje projekty o istotnym znaczeniu dla gospodarki rynkowej i wysokim poziomie ryzyka oraz wspiera jej rozwój w obszarach, w których rynek nie działa efektywnie. Bank współpracuje z innymi instytucjami finansowymi na partnerskich zasadach, uzupełniając ich ofertę.

BGK jest wiodącą instytucją w procesie konsolidacji finansów publicznych oraz zarządza programami europejskimi i dystrybuje środki unijnych w skali regionalnej i krajowej.

Bank poszerza swoją ofertę w zakresie finansowania dłużnego oraz poręczeniowo-gwarancyjnego inwestując w fundusze, które wspierają rozwój przedsiębiorczości polskich przedsiębiorstw i rozwój infrastruktury.

Działania Grupy BGK mają szeroki kontekst rozwojowy. Realizacja działań w jednym obszarze, takim jak na przykład finansowanie reindustrializacji, ma pozytywny wpływ na pozostałe sfery, tj. na rozwój rynku pracy, zmniejszenie stopy bezrobocia, czy zwiększenie przychodów budżetowych Państwa. Projekty infrastrukturalne realizowane przez Grupę BGK mają pozytywny wpływ na poprawę jakości i dostępności usług dla ludności, stan środowiska czy gospodarkę.

Działania Grupy Kapitałowej BGK prowadzone są w sposób odpowiedzialny i zrównoważony przy zachowaniu racjonalnego poziomu apetytu na ryzyko. Planowane do realizacji projekty oceniane są pod kątem ryzyka oraz ich wpływu na zrównoważony rozwój gospodarczy kraju. W 2018 roku płynność BGK była na bezpiecznym poziomie, a poziom adekwatności kapitałowej, monitorowany za pomocą wskaźników wyznaczonych zgodnie z ustawą Prawo bankowe oraz rozporządzeniem CRR (Capital Requirements Regulation), był wysoki.

#### **Finansowanie mieszkalnictwa**

Ważnym elementem działania Banku i Grupy BGK jest realizacja działań w obszarze mieszkalnictwa, finansowanie dłużne przede wszystkim Towarzystw Budownictwa Społecznego, obsługa programów rządowych. BGK finansuje kapitałowo Fundusz Sektora Mieszkań na Wynajem FIZ AN oraz Fundusz Sektora Mieszkań dla Rozwoju FIZ AN.

#### **Wsparcie eksportu i ekspansji zagranicznej**

Bank i Grupa Kapitałowa BGK są aktywne w zakresie działań proeksportowych. Bank jest akcjonariuszem Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. (KUKE S.A.). Obok zaangażowania kapitałowego BGK jest głównym partnerem KUKE S.A. w realizacji programu rządowego wspierania eksportu, w ramach którego udziela kredytów eksportowych ubezpieczanych przez KUKE S.A. Ponadto BGK finansuje również projekty eksportowe, w części realizowane na ryzyko własne, z uzupełniającym zabezpieczeniem KUKE S.A.

## 1.2 NAJWAŻNIEJSZE WYDARZENIA W GRUPIE KAPITAŁOWEJ BGK

### Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 9

Od 1 stycznia 2018 roku Bank stosuje Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 9 „Instrumenty Finansowe” („MSSF 9”). MSSF 9 wprowadził istotne w sposobie prezentacji i zakresie ujawnień dotyczących instrumentów finansowych, zmiany w zakresie zasad klasyfikacji i wyceny instrumentów finansowych (w szczególności aktywów finansowych) oraz nowy model utraty wartości aktywów finansowych oparty na koncepcji straty oczekiwanej.

Bank podjął decyzję, aby skorzystać z zapisów MSSF 9 umożliwiających zwolnienie z obowiązku przekształcania danych porównawczych dla okresów wcześniejszych w odniesieniu do zmian wynikających z klasyfikacji i wyceny (w tym z tytułu utraty wartości). Różnice wartości bilansowej aktywów finansowych wynikających z zastosowania MSSF 9 zostały ujęte w pozycji „Wynik z lat ubiegłych” na dzień 1 stycznia 2018 roku.

### Wdrożenie wymogów MiFID II/ MiFIR

W styczniu 2018 Bank wdrożył wymogi MiFID II/ MiFIR. Nowe przepisy obowiązują we wszystkich krajach Unii Europejskiej i dotyczą świadczenia usług inwestycyjnych i usług dodatkowych, związanych z instrumentami finansowymi – papierami wartościowymi i instrumentami pochodnymi. Regulują także kwestie przekazywania informacji klientom, rejestrowania komunikacji, wynagradzania pracowników, zarządzania konfliktem interesów oraz procesów zawierania transakcji. Dostosowanie się do zaleceń wymagało wprowadzenia zmian w Banku, w tym wdrożenia kilku nowych systemów IT.

### Uruchomienie Krajowego Funduszu Gwarancyjnego (KFG)

Krajowy Fundusz Gwarancyjny działa w BGK od stycznia 2018 roku na podstawie ustawy z dnia 8 maja 1997r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz.U. 2018 poz. 1808). Fundusz funkcjonuje w ramach programu rządowego „Wspieranie przedsiębiorczości z wykorzystaniem poręczeń i gwarancji Banku Gospodarstwa Krajowego”. Zgodnie z Ustawą, BGK w styczniu 2018 roku zasilił KFG środkami w wysokości 900 mln zł przekazanymi z funduszu statutowego BGK.

Oferta powszechnie dostępnych gwarancji dla MŚP uruchomi zasoby finansowe polskich firm i zmotywuje je do inwestowania, zwiększając efektywność wykorzystania środków unijnych. Utworzenie Funduszu pozwala na wykorzystanie środków uwolnionych z instrumentów finansowych programów operacyjnych szczebla centralnego obecnej i minionej perspektywy finansowej Unii Europejskiej, środków realokowanych z kapitałów BGK oraz ewentualnej, dobrowolnej partycypacji interesariuszy w dowolnym przedziale czasowym, dywersyfikując w ten sposób źródło finansowania gwarancji de minimis.

### Emisje i wykup obligacji w ramach Krajowego Funduszu Drogowego

BGK przeprowadził na rzecz KFD dwie emisje obligacji o wartości nominalnej po 500 mln EUR w ramach Programu Euro Medium Term Notes (EMTN): 7-letnich obligacji o terminie zapadalności przypadającym na dzień 1 czerwca 2025r. i oprocentowaniu stałym, wynoszącym 1,375% oraz 12-letnich obligacji o terminie zapadalności przypadającym na dzień 1 czerwca 2030r. i oprocentowaniu stałym, wynoszącym 2%.

BGK w 2018 roku (24 października) wykupił obligacje IDS1018 o łącznym nominale 11 652,5 mln zł.

### Sprzedaż BGK Nieruchomości S.A.

W dniu 3 października 2018r. roku BGK sprzedał spółkę BGK Nieruchomości S.A. na rzecz PFR S.A. zgodnie z wcześniej przyjętą strategią porządkowania grupy kapitałowej. Strategia ta zakłada, by funduszami, w których Bank jest inwestorem, zarządzała jedna instytucja – Polski Fundusz Rozwoju S.A. BGK Nieruchomości S.A. z powodzeniem zrealizował pilotaż programu Mieszkanie Plus, będąc jeszcze w grupie kapitałowej BGK. BGK pozostaje inwestorem w dwóch funduszach mieszkaniowych (Fundusz Sektora Mieszkań dla Rozwoju FIZ AN, Fundusz Sektora Mieszkań na Wynajem FIZ AN).



Bank nadal będzie realizował działania rozwijające mieszkalnictwo społeczne, komunalne i socjalne we współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego, spółdzielniami mieszkaniowymi oraz innymi podmiotami.

#### **Zmiany w zakresie wspierania mieszkalnictwa**

W lipcu 2018 roku została uchwalona ustawa o pomocy państwa w ponoszeniu wydatków mieszkaniowych w pierwszych latach najmu mieszkania. Określa ona zasady stosowania dopłat pokrywających część czynszu za najem mieszkania. Dopłaty są kierowane do osób, których nie stać na wynajem czy zakup mieszkania na rynku, a których dochody są zbyt wysokie, by mogły ubiegać się o mieszkania komunalne. Systemem dopłat zostały objęte również inwestycje realizowane w programie Społecznego Budownictwa Czynszowego (SBC). Wcześniej wspomnianą regulacją wprowadzono także zmiany w ustawie o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego. W grudniu 2018 roku podpisano nowelizację rozporządzenia Rady Ministrów zmieniającego rozporządzenie w sprawie warunków i trybu finansowania zwrotnego w ramach realizacji przez BGK rządowego programu popierania budownictwa mieszkaniowego oraz minimalnych wymagań dotyczących lokali powstałych przy udziale tego finansowania, która weszła w życie w lutym 2019 roku.

#### **Przedstawicielstwa Banku Gospodarstwa Krajowego za granicą**

W maju 2018 roku Bank Gospodarstwa Krajowego zainicjował utworzenie przedstawicielstw BGK za granicą, których celem jest przede wszystkim promocja Banku i Polski, monitorowanie procesu międzynarodowej legislacji i aktywny udział w procesie tworzenia i zmian aktów prawnych, jak również wspieraniu eksportu polskich przedsiębiorstw. Przedstawicielstwa mają wzmocnić ekspansję zagraniczną oraz przyciąganie inwestorów zagranicznych w wyniku prowadzenia działań komunikacyjno-promocyjnych BGK poza granicami kraju.

We wrześniu 2018 roku BGK otworzył swoje pierwsze przedstawicielstwo w Brukseli. W 2019 roku Bank planuje uruchomienie kolejnych przedstawicielstw na terenie Unii Europejskiej i USA.

### 1.3 KALENDARIUM 2018 GRUPY KAPITAŁOWEJ BGK

Kalendarium najważniejszych wydarzeń w 2018 roku	
styczeń	<ul style="list-style-type: none"> <li>■ Uruchomienie Programu Akredytyw Eksportowych we współpracy z bankami komercyjnymi</li> <li>■ Uruchomienie ostatniej transzy środków w programie Mieszkanie dla Młodych</li> <li>■ Pozyskanie kredytu w wysokości 580 mln EUR z Europejskiego Banku Inwestycyjnego na współfinansowanie budowy 157,5-kilometrowego odcinka drogi ekspresowej S19 między Lublinem a Rzeszowem</li> </ul>
lutym	<ul style="list-style-type: none"> <li>■ Rozpoczęcie naboru wniosków w programie „Kredyt na innowacje technologiczne”. Do dyspozycji MŚP BGK udostępnił 550 mln zł</li> </ul>
marzec	<ul style="list-style-type: none"> <li>■ 300 mln zł na rewitalizację i termomodernizację wielkopolskich miast – ogłoszenie naboru wniosków o pożyczkę</li> </ul>
kwiecień	<ul style="list-style-type: none"> <li>■ 200 mln zł na rewitalizację śląskich miast – uruchomienie naboru wniosków o pożyczkę</li> <li>■ Pozyskanie 500 mln EUR kredytu z Europejskiego Banku Inwestycyjnego na rzecz Krajowego Funduszu Drogowego (budowa odcinków drogi ekspresowej S61 Via Baltica od Ostrowi Mazowieckiej do granicy państwa z Litwą w Budzisku)</li> </ul>
maj	<ul style="list-style-type: none"> <li>■ Uplasowanie emisji euroobligacji o wartości 1 mld EUR na rzecz Krajowego Funduszu Drogowego</li> <li>■ Rozpoczęcie naboru wniosków w programie JESSICA 2 na Mazowszu (środki w wysokości 130 mln zł na inwestycje rewitalizacyjne)</li> </ul>
czerwiec	<ul style="list-style-type: none"> <li>■ Organizacja międzynarodowej konferencji instytucji gwarancyjnych (AECM Annual Meeting) oraz podpisanie podczas konferencji umowy z Europejskim Funduszem Inwestycyjnym w celu zwiększenia pomocy do 4 mld zł w programie COSME (instrument gwarancyjny dla MŚP)</li> </ul>
lipiec	<ul style="list-style-type: none"> <li>■ Nawiązanie współpracy z bankami zagranicznymi z Egiptu i Rwandy</li> </ul>
sierpień	<ul style="list-style-type: none"> <li>■ Sprzedaż 100 proc. udziałów w Krajowym Funduszu Kapitałowym S.A. Polskiemu Funduszowi Rozwoju S.A.</li> </ul>
wrzesień	<ul style="list-style-type: none"> <li>■ Otwarcie pierwszego przedstawicielstwa zagranicznego BGK w Brukseli</li> <li>■ Podpisanie listu intencyjnego w sprawie powołania Funduszu Trójmorza podczas Szczytu Państw Trójmorza w Bukareszcie</li> <li>■ Podpisanie umowy z Europejskim Funduszem Inwestycyjnym w sprawie uruchomienia programu Kreatywna Europa – gwarancji kredytowych dla MŚP z sektora kreatywnego i kultury</li> </ul>
październik	<ul style="list-style-type: none"> <li>■ Podpisanie umowy finansowania budowy szpitala w Żywcu – pierwszego w Polsce projektu szpitalnego w formule PPP</li> <li>■ Prezentacja dorobku BGK podczas Polskiej Wystawy Gospodarczej zainicjowanej przez Kancelarię Prezydenta z okazji 100. rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę</li> <li>■ Sprzedaż 100 proc. akcji spółki zależnej BGK Nieruchomości S.A. Polskiemu Funduszowi Rozwoju S.A.</li> <li>■ Wykup obligacji wyemitowanych przez BGK na rzecz Krajowego Funduszu Drogowego o wartości nominalnej 11,7 mld zł</li> </ul>
listopad	<ul style="list-style-type: none"> <li>■ Inauguracja wystawy „Historia. Wizja. Rozwój” w siedzibie BGK z okazji setnej rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę</li> </ul>
grudzień	<ul style="list-style-type: none"> <li>■ Podpisanie w konsorcjum z Pekao S.A. ze spółką Tramwaje Śląskie S.A. umowy, która zapewni finansowanie wkładu własnego dla realizowanego projektu inwestycyjnego, współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności</li> <li>■ Potwierdzenie w dniu 5 grudnia 2018 roku przez Agencję Ratingową Fitch ratingu dla BGK na poziomie równym ratingowi Polski: rating długoterminowy (IDR) "A-", z perspektywą stabilną</li> </ul>

## 1.4 RYS HISTORYCZNY GRUPY KAPITAŁOWEJ BGK

### Utworzenie BGK

**Bank Gospodarstwa Krajowego** jest jedynym państwowym bankiem rozwoju w Polsce. Został powołany do życia w 1924 roku rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej. W okresie międzywojennym jego działalność koncentrowała się na wspieraniu instytucji państwowych i komunalnych, zakładów przemysłu zbrojeniowego oraz zarządzaniu przechodzącymi pod kontrolę państwa zakładami przemysłowymi. Bank administrował też funduszami celowymi rządu oraz w sposób istotny wspierał finansowo modernizację i rozbudowę polskiej gospodarki w tym okresie m.in. Centralny Okręg Przemysłowy oraz port i miasto Gdynia. Po wojnie, w roku 1948, działalność operacyjna BGK została zawieszona.

### Wznowienie działalności w 1989 roku

Bank reaktywowano w 1989 roku, jako instytucję specjalizującą się w obsłudze sektora finansów publicznych. Działalność BGK reguluje ustawa z dnia 14 marca 2003r. o Banku Gospodarstwa Krajowego z późniejszymi zmianami oraz rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 16 września 2016r. w sprawie nadania statutu Bankowi Gospodarstwa Krajowego. Obecnie BGK jest głównym partnerem Państwa w obsłudze rządowych programów społeczno-gospodarczych realizowanych w celu wsparcia przedsiębiorczości oraz inwestycji infrastrukturalnych i mieszkaniowych szczebla ogólnokrajowego, regionalnego i lokalnego.

### Utworzenie Krajowego Funduszu Mieszkaniowego (KFM)

Jednym z pierwszych funduszy realizujących programy rządowe i umiejscowionym w BGK był Krajowy Fundusz Mieszkaniowy, którego głównym celem działalności było kredytowanie społecznego budownictwa czynszowego oraz infrastruktury technicznej towarzyszącej temu budownictwu. Podstawą prawną działalności KFM była ustawa z dnia 26 października 1995r. o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego. Od 31 maja 2009r. Krajowy Fundusz Mieszkaniowy uległ przekształceniu w Program popierania budownictwa mieszkaniowego, a portfel kredytów udzielonych w ramach KFM jest obsługiwany przez BGK.

### Powołanie Funduszu Dopłat (FD)

Na mocy ustawy z dnia 5 grudnia 2002r. o dopłatach do oprocentowania kredytów mieszkaniowych o stałej stopie procentowej powołano w BGK Fundusz Dopłat, który rozpoczął działalność w 2003 roku od realizacji dopłat do oprocentowania kredytów mieszkaniowych o stałej stopie procentowej. W pierwszym roku działalności przejął on również program dopłat do oprocentowania kredytów i obligacji w ramach finansowania zwrotnego przez BGK przedsięwzięć inwestycyjno-budowlanych w ramach rządowego programu popierania budownictwa mieszkaniowego. W następnych latach uruchamiano w ramach Funduszu kolejne programy wspierania budownictwa mieszkaniowego. Na podstawie ustawy z dnia 8 września 2006r. o finansowym wsparciu rodzin i innych osób w nabywaniu własnego mieszkania uruchomiono program „Rodzina na Swoim”. W tym samym roku powołano program finansowego wsparcia na tworzenie lokali socjalnych, mieszkań chronionych i noclegowni „Budownictwo socjalne” na podstawie ustawy z dnia 8 grudnia 2006r. W 2013 roku uruchomiono Program Mieszkanie dla Młodych, na podstawie ustawy z dnia 27 września 2013r. o pomocy państwa w nabyciu pierwszego mieszkania przez młodych ludzi.

### Utworzenie Krajowego Funduszu Drogowego

W celu finansowania budowy i przebudowy dróg krajowych, w tym autostrad i dróg ekspresowych, a także wydatków związanych z płatnościami na rzecz operatorów autostrad płatnych, oraz wydatków związanych z budową i eksploatacją systemów poboru opłat za przejazd po drogach krajowych, powołano **Krajowy Fundusz Drogowy (KFD)**. Fundusz ten utworzono w Banku Gospodarstwa Krajowego na mocy ustawy z dnia 27 października 1994r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym. KFD zaczął funkcjonować w strukturach BGK od 2004 roku.

## **Objęcie obsługą programu rządowego „Wspieranie przedsiębiorczości z wykorzystaniem poręczeń i gwarancji Banku Gospodarstwa Krajowego”**

Wspieranie dostępu mikro, małych i średnich przedsiębiorstw do finansowania potrzeb rozwojowych, w tym inwestycyjnych, realizowane jest poprzez działalność poręczeniowo - gwarancyjną BGK. W ramach programu rządowego działalność ta jest prowadzona od 2009 roku, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 8 maja 1997r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne. Bank prowadzi działalność w formie bezpośredniej działalności poręczeniowo-gwarancyjnej oraz poprzez wykonywanie zadań w zakresie rozwoju systemu regionalnych i lokalnych funduszy poręczeniowych.

### **Utworzenie funduszy inwestycyjnych zarządzanych przez TFI BGK S.A. (obecnie PFR TFI S.A.)**

Bank realizując misję wspierania rozwoju gospodarczego Polski, prowadzi także aktywne działania w zakresie inwestycji kapitałowych. Działania te realizowane są poprzez fundusze inwestycyjne zamknięte i utworzone przez nie podmioty. Fundusze inwestycyjne utworzone zostały przez powołane przez BGK w listopadzie 2013 roku Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych. Pierwszym funduszem inwestycyjnym utworzonym przez TFI BGK S.A. i zarządzanym przez BGK Nieruchomości S.A. był Fundusz Sektora Mieszkań na Wynajem FIZ AN, który rozpoczął działalność w listopadzie 2014 roku. Następnie w 2015 roku w strukturach Grupy BGK rozpoczęły działalność, zarządzane przez PFR S.A., Fundusz Ekspansji Zagranicznej FIZ AN, Fundusze Inwestycji Infrastrukturalnych (Dłużny i Kapitałowy) FIZ AN, Fundusz Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw FIZ AN oraz Fundusz Inwestycji Samorządowych FIZ AN, które powstały w połowie 2015 roku. Ostatnim funduszem był, utworzony pod koniec 2015 roku, Fundusz Muncypalny FIZ AN, który został przekształcony w roku 2017 w Fundusz Sektora Mieszkań dla Rozwoju FIZ AN. TFI BGK S.A. we wrześniu 2017 roku zostało zbyte na rzecz Polskiego Funduszu Rozwoju S.A. przy zachowaniu prawa do wskazywania 3 członków rady nadzorczej.

PFR Nieruchomości S.A. pełni rolę zarządzającego aktywami Funduszu Sektora Mieszkań na Wynajem FIZ AN oraz Funduszu Sektora Mieszkań dla Rozwoju FIZ AN, w których BGK pozostaje jedynym inwestorem.

## **1.5 KLUCZOWE WIELKOŚCI FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ BGK ZA 2018 ROK**

Wynik netto grupy BGK za 2018 rok zamknął się kwotą 514,1 mln zł, która była o 70,3 mln zł niższa od uzyskanej za 2017 rok. Spadek wyniku związany był przede wszystkim ze wzrostem odpisów aktualizujących oraz rezerw wynikającym ze zwiększenia portfela kredytowego i konserwatywnego podejścia do rozpoznawania i wyceny ryzyka kredytowego. Wynik na odpisach aktualizujących z tytułu utraty wartości oraz rezerw rozpoznanych zgodnie z MSSF 9 był niższy o 77,6 mln zł w stosunku do roku 2017.

Wzrost kosztów administracyjnych był niższy od tempa wzrostu wyniku na działalności bankowej i wyniósł 19,3% wobec 20,4% przyrostu strony dochodowej.

**TABELA 1: Podstawowe parametry finansowe działalności Grupy BGK**

Wyszczególnienie	Wykonanie			Zmiana
	2018	2017	2016	2018/2017
<b>Dochodowość</b>				
Wynik na działalności bankowej <sup>1</sup> (mln zł)	1 190,9	989,5	851,1	20,4%
Koszty administracyjne (mln zł)	-470,3	-394,0	-354,8	19,3%
Wynik na odpisach aktualizujących z tytułu utraty wartości oraz rezerw (mln zł)	-127,2	-49,6	-242,8	156,3%
Udział w zyskach i stratach jednostek stowarzyszonych (mln zł)	43,0	72,0	-55,7	-40,3%
Wynik brutto (mln zł)	601,6	690,5	263,5	-12,9%
Wynik netto (mln zł)	514,1	584,4	257,0	-12,0%
<b>Skala działania</b>				
Zaangażowanie o charakterze kredytowym (mln zł)	32 820,6	27 223,8	24 631,5	20,6%
Inwestycje w jednostki stowarzyszone (mln zł)	3 883,6	1 066,2	645,4	264,2%
Zobowiązania wobec klientów (mln zł)	47 637,3	33 692,3	37 109,3	41,4%
Kapitał ogółem (mln zł)	19 233,7	20 081,0	12 769,6	-4,2%
Suma bilansowa (mln zł)	84 772,3	74 314,0	66 746,6	14,1%
<b>Efektywność działania<sup>2</sup></b>				
Wskaźnik C/I <sup>3</sup> z działalności podstawowej	39,5%	39,8%	41,7%	-0,3 p.p
Wskaźnik C/I <sup>4</sup> z uwzględnieniem pozostałych kosztów i przychodów operacyjnych	40,7%	37,1%	38,7%	3,6 p.p
ROE (wynik netto / śr. fundusze ogółem)	2,7%	4,0%	2,6%	-1,3 p.p
ROA (wynik netto / śr. aktywa)	0,5%	0,6%	0,4%	-0,1 p.p
Marża odsetkowa (wynik z tytułu odsetek / śr. aktywa)	0,9%	0,8%	0,9%	0,0 p.p

<sup>1</sup> Wynik z odsetek i prowizji, wynik na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i wynik z rewaluacji, wynik na inwestycyjnych aktywach finansowych

<sup>2</sup> We wskaźnikach średnie stany bilansowe obliczono z końcowych stanów 13 miesięcy (np. grudzień 2017 - grudzień 2018)

<sup>3</sup>  $C/I = (\text{koszty administracyjne}) / (\text{wynik odsetkowy, prowizyjny, na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat z rewaluacji oraz z inwestycyjnych aktywów finansowych})$

<sup>4</sup> C/I jw. z uwzględnieniem w mianowniku pozostałych przychodów/kosztów operacyjnych i wyniku z modyfikacji

Grupa BGK zamknęła rok 2018 sumą bilansową w wysokości 84 772,3 mln zł. Była ona wyższa o 10 458,3 mln zł, tj. o 14,1% od stanu na koniec 2017 roku. Na zmianę sumy bilansowej złożyły się przede wszystkim:

- zwiększenie zaangażowań o charakterze kredytowym o 5 596,8 mln zł,
- zwiększenie inwestycji w podmioty Grupy przeznaczone na działalność inwestycyjną o 2 817,4 mln zł,
- zmiany aktywów i pasywów wynikające z zarządzania pozycją płynności BGK.

Wskaźnik ROE spadł o 1,3 p.p do poziomu 2,7%, głównie w efekcie wzrostu średniego poziomu kapitału ogółem z 14 722,6 mln zł w 2017 roku do 19 218,5 mln zł w roku 2018. Wskaźnik ROA zmniejszył się o 0,1 p.p. do poziomu 0,5%. Wskaźnik C/I z uwzględnieniem pozostałych kosztów i przychodów operacyjnych wzrósł o 3,6 p.p. r/r do poziomu 40,7%, głównie wskutek efektu zdarzeń jednorazowych związanych z utworzeniem odpisów i rezerw w pozostałych kosztach operacyjnych opisanych szerzej w rozdziale 6.3.

Wskaźnik C/I z działalności podstawowej poprawił się z 39,8% w 2017 roku na 39,5% w roku 2018 za sprawą wyższej dynamiki przychodów niż kosztów.

Silna pozycja kapitałowa Grupy BGK na koniec 2018 roku zwiększa potencjał dla realizacji misji BGK w latach przyszłych i umożliwia wzrost akcji kredytowej i poprawę wyniku z tytułu odsetek oraz działalności inwestycyjnej wspierającej rozwój gospodarczy kraju.

## 1.6 KLUCZOWE WIELKOŚCI FINANSOWE BGK ZA 2018 ROK

W 2018 roku Bank wypracował 445,3 mln zł wyniku netto, tj. o 72,5 mln zł mniej niż rok wcześniej. Na spadek wyniku główny wpływ miała zmiana wyniku na odpisach aktualizujących (ujemny wpływ na wynik w wysokości 115,6 mln zł) wynikająca głównie ze zwiększenia portfela kredytowego i konserwatywnego podejścia do rozpoznawania i wyceny ryzyka kredytowego.

Podstawowe wskaźniki efektywności działania w 2018 roku były słabsze od uzyskanych w 2017 roku. Wskaźnik ROE spadł o 1,2 p.p do poziomu 2,3%, ROA o 0,2 p.p. do poziomu 0,4%, natomiast wskaźnik C/I z działalności podstawowej wzrósł w efekcie większego wzrostu kosztów administracyjnych przy niższym wzroście wyniku na działalności bankowej i wyniósł 34,3%, o 1,5 p.p. więcej niż rok wcześniej. Wzrost kosztów administracyjnych był wynikiem przeprowadzonych w 2018 roku projektów i działań poprawiających efektywność (m.in. elektroniczna procesów oraz zaangażowanie kadry).

Współczynnik wypłacalności pozostawał na wysokim, bezpiecznym poziomie 32,1%.

**TABELA 2: Podstawowe parametry finansowe działalności BGK**

Wyszczególnienie	Wykonanie			Zmiana
	2018	2017	2016	2018/2017
<b>Dochodowość</b>				
Wynik na działalności bankowej <sup>1</sup> (mln zł)	1 173,7	978,9	849,7	19,9%
Koszty administracyjne (mln zł)	-402,1	-320,9	-311,5	25,3%
Wynik na odpisach aktualizujących z tytułu utraty wartości oraz rezerw (mln zł)	-165,2	-49,6	-242,7	232,7%
Wynik brutto (mln zł)	519,5	606,2	318,0	-14,3%
Wynik netto (mln zł)	445,3	517,8	302,4	-14,0%
<b>Skala działania</b>				
Zaangażowanie o charakterze kredytowym (mln zł)	32 811,5	27 233,8	24 631,5	20,5%
Zobowiązania wobec klientów (mln zł)	47 769,3	33 808,0	37 216,9	41,3%
Kapitał ogółem (mln zł)	19 127,3	20 047,7	12 807,4	-4,6%
Suma bilansowa (mln zł)	84 746,4	74 334,2	66 861,9	14,0%
<b>Efektywność działania<sup>2</sup></b>				
Wskaźnik C/I <sup>3</sup> z działalności podstawowej	34,3%	32,8%	36,7%	1,5 p.p
Wskaźnik C/I <sup>4</sup> z uwzględnieniem pozostałych kosztów i przychodów operacyjnych	37,0%	32,9%	35,7%	4,1 p.p
ROE (wynik netto / śr. fundusze ogółem)	2,3%	3,5%	3,1%	-1,2 p.p
ROA (wynik netto / śr. aktywa)	0,4%	0,6%	0,4%	-0,2 p.p
Marża odsetkowa (wynik z tytułu odsetek / śr. aktywa)	0,9%	0,8%	0,9%	0,0 p.p
Współczynnik wypłacalności <sup>5</sup>	32,1%	38,0%	30,1%	-5,9 p.p

<sup>1</sup> Wynik z odsetek i prowizji, wynik na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i wynik z rewaluacji, wynik na inwestycyjnych aktywach finansowych

<sup>2</sup> We wskaźnikach średnie stany bilansowe obliczono z końcowych stanów 13 miesięcy (np. grudzień 2017 - grudzień 2018)

<sup>3</sup>  $C/I = (\text{koszty administracyjne}) / (\text{wynik odsetkowy, prowizyjny, na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat z rewaluacji oraz z inwestycyjnych aktywów finansowych})$

<sup>4</sup> C/I jw. z uwzględnieniem w mianowniku pozostałych przychodów/kosztów operacyjnych i wyniku z modyfikacji

<sup>5</sup> Kalkulacja z wyłączeniem funduszy przepływowych

Rok 2018 Bank zamknął sumą bilansową w wysokości 84 746,4 mln zł. Była ona wyższa o 10 412,2 mln zł, tj. o 14,0% od stanu na koniec 2017 roku. Na wzrost sumy bilansowej złożyły się przede wszystkim:

- wzrosty związane z rozwojem działalności kredytowej o 5 577,7 mln zł i inwestycyjnej (certyfikaty) o 3 486,6 mln zł,
- pozycje związane z zarządzaniem płynnością Banku.

## 2. GOSPODARKA W 2018 ROKU

### 2.1 W KRAJU

#### Przyspieszenie wzrostu gospodarczego w Polsce

Ostatni rok był okresem utrzymywania się dobrej koniunktury gospodarczej w Polsce. W 2018 roku tempo wzrostu PKB przyspieszyło z 4,8% w 2017 roku do 5,1% w 2018 roku i było najwyższe od 2007 roku. W kolejnych kwartałach roczne tempo wzrostu stabilizowało się blisko poziomu 5%. Struktura wzrostu nie podlegała znaczącym zmianom i pozostała względnie zrównoważona. Nadal największy wkład we wzrost PKB miało spożycie gospodarstw domowych. Dobrym nastrojom konsumpcyjnym sprzyjała poprawa kondycji rynku pracy, odzwierciedlona w dalszym spadku stopy bezrobocia, która kształtuje się najniższej od początku lat 90-tych i szybkim wzroście realnego funduszu płac. Zadowolenie gospodarstw domowych miało swoje odzwierciedlenie w rekordowo wysokich poziomach wskaźników wyprzedzających koniunktury. Jednocześnie wyraźne rosły inwestycje. Mocno do ich wzrostu przyczyniała się, zwłaszcza w II połowie roku, wysoka aktywność inwestycyjna jednostek samorządu terytorialnego, czemu sprzyjał harmonogram realizacji projektów współfinansowanych ze środków UE. Ponadto wysoki popyt krajowy przełożył się na wysoką dynamikę importu, któremu towarzyszył solidny wzrost eksportu. W 2018 roku odnotowano rekordowo wysoką nadwyżkę w wymianie usług. W efekcie wymiana z zagranicą miała względnie neutralną kontrybucję do wzrostu PKB.

#### Rekordowo niski deficyt budżetowy

Okres utrzymywania się dobrej koniunktury przełożył się na dalszą poprawę wyników budżetowych. W 2018 roku deficyt budżetowy w relacji do PKB obniżył się do poziomu 0,5%. Udział deficytu jest najniższy po 1989 roku. Wysokie wzrosty notowały dochody z podatków bezpośrednich (PIT i CIT). Korespondowało to z szybkim przyrostem wynagrodzeń i z lepszymi wynikami finansowymi przedsiębiorstw. Znacząco też wzrosły wpływy z podatków pośrednich (VAT, akcyza), choć nie były one już tak znaczne jak w 2017 roku. Niemniej wciąż widoczne były efekty zmian legislacyjnych zwiększających efektywność systemu podatkowego, w tym ograniczanie luki VAT. Ponadto, w wyniku poprawy kondycji rynku pracy, malały potrzeby Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Istotną rolę w tym względzie zapewnił napływ cudzoziemców (głównie z Ukrainy) na polski rynek pracy. Pozwoliło to, pomimo niekorzystnych trendów demograficznych, utrzymać wzrost zatrudnienia. Dobre wyniki budżetowe sprzyjały poprawie nastrojów na krajowym rynku długu. Bardzo wyraźne wzrosty cen polskich obligacji, które były notowane pod koniec roku. Rentowności SPW w grudniu oscylowały na poziomach wieloletniego minimum.

TABELA 3: Dynamika zmian wskaźników makroekonomicznych w ujęciu realnym r/r

Wyszczególnienie	2018				
	I-IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.
<b>Produkt Krajowy Brutto</b>	<b>105,1</b>	<b>105,3</b>	<b>105,1</b>	<b>105,1</b>	<b>104,9</b>
Popyt Krajowy	105,5	106,6	104,4	106,2	104,8
Spożycie ogółem	104,3	104,3	104,5	104,2	104,2
Spożycie indywidualne	104,6	104,7	104,9	104,5	104,3
Akumulacja brutto	110,0	121,1	104,2	114,6	106,2
Nakłady brutto na środki trwałe	107,3	108,2	104,7	109,9	106,7
Eksport	106,2	103,4	107,6	104,9	108,9
Import	107,0	105,5	106,5	106,9	109,0
<b>Wartość dodana brutto</b>	<b>105,0</b>	<b>105,3</b>	<b>105,0</b>	<b>105,0</b>	<b>104,8</b>
Przemysł	105,5	105,2	106,4	105,1	105,3
Budownictwo	117,0	124,5	121,0	113,8	113,3
Handel i naprawa pojazdów samochodowych	104,8	106,6	104,1	104,0	104,3
Transport i gospodarka magazynowa	109,2	107,5	109,5	111,9	107,6

Źródło: dane GUS

\*kwartał poprzedni =100

### **Stabilizacja stopy referencyjnej**

Przyspieszeniu tempa wzrostu PKB towarzyszyła stabilizacja stopy referencyjnej NBP na historycznie najniższym poziomie (1,5%). Władze monetarne nie decydowały się na zacieśnienie polityki, głównie ze względu na niewystarczającą siłę procesów inflacyjnych. CPI w trakcie roku pozostawał wyraźnie poniżej celu RPP. Uwagę zwracał przy tym wciąż niski, pomimo wzrostu wynagrodzeń, poziom indeksu cen bazowych (z wyłączeniem cen żywności oraz energii). Jednocześnie projekcje NBP wskazują na niewielkie ryzyko trwałego wyjścia rocznego CPI poza dopuszczalne pasmo odchyień od celu inflacyjnego (1,5-3,5%). Słabość presji cenowej, pomimo mocnego wzrostu gospodarczego, przełożyła się na redukcję rynkowych oczekiwań co do potencjału wzrostowego stopy referencyjnej, osłabiając złotego. EURPLN wyraźnie wzrósł w pierwszej części roku, by następnie w jego drugiej połowie ustabilizować się w wąskim przedziale wahań w okolicach 4,30. Jednocześnie ze względu na spadki EURUSD skala wzrostu USDPLN była większa i para ta kończyła 2018 rok na poziomie bliskim 3,83.

## **2.2 ZA GRANICĄ**

### **Zwrot w amerykańskiej polityce monetarnej w reakcji na rosnącą niepewność**

Gospodarka amerykańska utrzymała solidne tempo wzrostu gospodarczego w 2018 roku. Kondycja rynku pracy pozostawała bardzo dobra, stymulując popyt wewnętrzny. Towarzyszyła temu normalizacja polityki monetarnej uwidoczniła w podwyżkach stóp i redukcji bilansu Fed. Pod koniec roku, po podniesieniu stopy Fed w całym roku o 100 p.b., amerykańskie władze monetarne zdecydowały się na zmianę kształtu polityki i obranie podejścia „wait and see”. Zmiana była spowodowana różnymi czynnikami, z których najważniejszym była niepewność dotycząca globalnej koniunktury. Dodatkowo nakłada się na to problem rosnących napięć w relacjach handlowych pomiędzy największymi gospodarkami świata. Niewystarczająca do dalszego zacieśniania monetarnego staje się również siła procesów inflacyjnych.

### **Pogorszenie koniunktury w strefie euro**

Widoczna w 2017 roku poprawa koniunktury w strefie euro okazała się bardzo nietrwałą. Rok 2018 przyniósł najpierw ponowne pogorszenie wskaźników wyprzedzających, a następnie osłabianie twardych danych makro. Negatywnie na uzależnioną od eksportu strefę euro oddziaływały problemy największych gospodarek wschodzących, w tym chińskiej, ryzyko działań protekcyjnych, osłabiających globalną wymianę handlową oraz niepewność co do przyszłego kształtu relacji UE z Wielką Brytanią po Brexicie. W efekcie, choć EBC zdecydował się na zakończenie programu skupu aktywów, to pod koniec roku inwestorzy porzucili oczekiwania na rzecz dalszego zacieśniania polityki monetarnej w Eurolandzie, a ceny instrumentów zaczęły wliczać jej możliwe ponowne rozluźnienie.



### **3. ZMIANY OTOCZENIA LEGISLACYJNEGO**

Funkcjonowanie Banku Gospodarstwa Krajowego, którego misją jest wspieranie Państwa w realizacji rozwoju społeczno-gospodarczego, w większym stopniu od pozostałych podmiotów sektora bankowego jest regulowane przez przepisy prawa. Najistotniejsze zmiany wpływające na funkcjonowanie BGK dotyczyły poniższych aktów prawnych i regulacyjnych.

- Ustawa z dnia 24 listopada 2017r. o zmianie niektórych ustaw w celu przeciwdziałania wykorzystywaniu sektora finansowego do wyłudzeń skarbowych (STIR), która weszła w życie 31 stycznia 2018r.
- Ustawa z dnia 8 grudnia 2017r. o zmianie ustawy o drogach publicznych oraz niektórych innych ustaw, która weszła w życie 4 stycznia 2018r.
- Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 7 lutego 2018r. zmieniające rozporządzenie w sprawie osób prawnych zastępowanych przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej oraz opłat ponoszonych za usługi prawne świadczone przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej, a także opłat za przeprowadzenie postępowania przed Sądem Polubownym przy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej.
- Ustawa z dnia 1 marca 2018r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu.
- Ustawa z dnia 6 marca 2018r. – Prawo przedsiębiorców.
- Ustawa z dnia 22 marca 2018r. o zmianie ustawy o usługach płatniczych oraz niektórych innych ustaw.
- Ustawa z dnia 10 maja 2018r. o ochronie danych osobowych.
- Ustawa z dnia 5 czerwca 2018r. o zmianie ustawy o usługach płatniczych oraz niektórych innych ustaw.
- Ustawa z dnia 6 czerwca 2018r. o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw.
- Ustawa z dnia 15 grudnia 2017r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Split Payment), która weszła w życie z dniem 1 lipca 2018r.
- Ustawa z dnia 5 lipca 2018r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa.
- Ustawa z dnia 20 lipca 2018r. o pomocy państwa w ponoszeniu wydatków mieszkaniowych w pierwszych latach najmu mieszkania.
- Ustawa z dnia 20 lipca 2018r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 17 września 2018r. w sprawie udzielania przez Bank Gospodarstwa Krajowego pomocy de minimis w formie gwarancji spłaty kredytów w ramach programu „Kreatywna Europa” (2014–2020).
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 17 września 2018r. w sprawie udzielania przez Bank Gospodarstwa Krajowego pomocy de minimis w formie gwarancji spłaty kredytów w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa 2014–2020.
- Ustawa z dnia 23 października 2018r. o Funduszu Dróg Samorządowych.
- Ustawa z dnia 6 grudnia 2018r. o zmianie ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz niektórych innych ustaw.
- Ustawa z dnia 28 grudnia 2018r. o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw.

Poza wyżej wymienionymi w 2018 roku zostało uchwalonych wiele innych powszechnie obowiązujących przepisów prawa, w różnym stopniu odnoszących się do działalności BGK.

## 4. DZIAŁANIA BANKU GOSPODARSTWA KRAJOWEGO I GRUPY KAPITAŁOWEJ BGK

### 4.1 PODZIAŁ DZIAŁAŃ W RAMACH GRUPY KAPITAŁOWEJ BANKU GOSPODARSTWA KRAJOWEGO

Działalność Grupy BGK realizowana jest przez Bank oraz grupę powiązanych z nim organizacyjnie instytucji. Przed wszystkim są to instytucje finansowe lub pomocnicze powiązane kapitałowo oraz poprzez fakt sprawowania w nich nadzoru lub podmioty zależne lub stowarzyszone, które służą realizacji misji BGK. Uzupełniają one działanie Banku poprzez prowadzenie prorozwojowej działalności inwestycyjnej opartej o finansowanie kapitałowe i najlepsze praktyki w zakresie zarządzania aktywami.

Na działalność Grupy BGK składa się więc:

- działalność bankowa, w której dużą rolę odgrywa działalność kredytowa i poręczeniowa, a także obsługa rachunków i depozytów,
- działalność zlecona związana z obsługą Państwa i obsługą programów rządowych, a także programów Unii Europejskiej,
- działalność inwestycyjna, w znacznej skali realizowana poprzez podmioty Grupy Kapitałowej.

Bank Gospodarstwa Krajowego jako państwowy bank rozwoju, jest głównym partnerem Państwa w obsłudze rządowych programów społeczno-gospodarczych realizowanych w celu wsparcia przedsiębiorczości oraz inwestycji infrastrukturalnych i mieszkaniowych szczebla ogólnokrajowego, regionalnego i lokalnego. Obok działalności bankowej BGK aktywnie współpracuje z ministerstwami właściwymi, w poszczególnych obszarach rozwoju kraju, oraz polskimi instytucjami rozwoju. Prowadzi zadania rządowe na podstawie ustaw i umów z ministerstwami, w tym poprzez fundusze utworzone, powierzone lub przekazane Bankowi, dla których z mocy prawa BGK prowadzi wyodrębnione księgi rachunkowe i sporządza odrębne elementy sprawozdania finansowego.

Dotyczą one:

- funduszy przepływowych – fundusze związane z zarządzaniem i administrowaniem przepływami środków finansowych, które nie są ujmowane w bilansie i rachunku zysków i strat Banku. Zadania w formule funduszy przepływowych prowadzone są przez Krajowy Fundusz Drogowy (KFD), Fundusz Kolejowy (FK), Fundusz Termomodernizacji i Remontów (FTiR), Fundusz Dopłat (FD), Fundusz Pożyczek i Kredytów Studenckich (FPIKS, od dnia 1 stycznia 2019r. Funduszu Kredytów Studenckich), Fundusz Wsparcia Kredytobiorców (FWK), Krajowy Fundusz Gwarancyjny (KFG).
- funduszu kredytowego, którego ekspozycje są narażone na ryzyko kredytowe i ujmowane w bilansie i rachunku zysków i strat Banku, tj. Fundusz Żeglugi Śródlądowej (FZŚ).

Ponadto poprzez fundusze inwestycyjne i współpracę z funduszami poręczeniowymi i KUKA S.A. wspierana jest działalność w zakresie rozwoju przedsiębiorczości z wykorzystaniem poręczeń oraz wspomaganie eksportu polskich przedsiębiorstw.

## 4.2 DZIAŁALNOŚĆ KREDYTOWA BGK

Wartość zaangażowania o charakterze kredytowym Banku w roku 2018 osiągnęła poziom 33 881,6 mln zł. Wzrost w stosunku do roku poprzedniego wyniósł 5 889,6 mln zł i dotyczył głównie obszaru finansowania firm i podmiotów finansowych, finansowania instytucji samorządowych i spółek komunalnych oraz finansowania eksportu i ekspansji zagranicznej.

Portfel zaangażowania o charakterze kredytowym w układzie linii biznesowych przedstawiono w tabeli poniżej.

TABELA 4: Zaangażowanie o charakterze kredytowym brutto\* (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2017	
	2018	2017	nominalna	%
<b>Zaangażowanie o charakterze kredytowym brutto</b>	<b>33 881,6</b>	<b>27 992,0</b>	<b>5 889,6</b>	<b>21,0%</b>
Finansowanie strukturyzowane	12 558,0	12 158,5	399,5	3,3%
Finansowanie eksportu i ekspansja zagraniczna	2 428,0	1 689,9	738,1	43,7%
Firmy i podmioty finansowe	5 696,2	2 672,2	3 024,0	113,2%
Instytucje samorządowe i spółki komunalne	7 661,6	6 405,6	1 256,0	19,6%
Jednostki budżetu centralnego	16,4	18,9	-2,5	-13,2%
Podmioty lecznicze	1 051,2	732,3	318,9	43,5%
Programy budownictwa społecznego	4 136,0	4 218,5	-82,5	-2,0%
Pozostałe	334,2	96,0	238,2	248,1%

\*pozycja zawiera kredyty, obligacje komunalne i obligacje komercyjne wyceniane w zamortyzowanym koszcie

Bank osiągnął największy wzrost w obszarze finansowania firm i podmiotów finansowych w wysokości 3 024,0 mln zł, tj. 113,2% w stosunku do roku poprzedniego. Na ten wzrost złożyło się przede wszystkim podpisanie umów z podmiotami z sektorów energetycznego i wydobywczego.

W obszarze finansowania strukturyzowanego BGK odnotował 3,3% wzrostu wartości portfela. Do tej linii BGK klasyfikował przede wszystkim finansowania związane z realizacją projektów inwestycyjnych oraz projektów infrastrukturalnych.

W zakresie finansowania budownictwa społecznego skala wzrostu nowych programów realizowanych przez BGK nie kompensowała w całości spłat w portfelu dawnego Krajowego Funduszu Mieszkaniowego.

### Statystyka portfela kredytowego

Dla uzyskania porównywalności z danymi rynkowymi, w tabelach przedstawiono portfel kredytowy BGK w podziale sektorowym. Dodatkowo dynamikę aktywności kredytowej w podziale na sektory przedstawiono poniżej.

TABELA 5: Wielkość i struktura portfela zaangażowań o charakterze kredytowym brutto\* (w mln zł)

Wyszczególnienie	2018		2017		Zmiana do 2017	
	Wykonanie	Struktura	Wykonanie	Struktura	nominalna	%
<b>Zaangażowania o charakterze kredytowym brutto</b>	<b>33 881,6</b>	<b>100,0%</b>	<b>27 992,0</b>	<b>100,0%</b>	<b>5 889,6</b>	<b>21,0%</b>
podmioty sektora finansowego	753,9	2,2%	273,5	1,0%	480,4	175,7%
podmioty sektora niefinansowego	25 000,9	73,8%	21 668,5	77,4%	3 332,4	15,4%
osoby fizyczne	55,2	0,2%	50,4	0,2%	4,8	9,6%
przedsiębiorstwa	24 945,7	73,6%	21 618,1	77,2%	3 327,6	15,4%
podmioty sektora budżetowego	8 126,8	24,0%	6 050,0	21,6%	2 076,7	34,3%
jednostki budżetu centralnego	352,4	1,0%	316,5	1,1%	35,9	11,3%
jednostki samorządu terytorialnego	7 774,3	22,9%	5 733,5	20,5%	2 040,8	35,6%

\*pozycja zawiera kredyty, obligacje komunalne i obligacje komercyjne wyceniane w zamortyzowanym koszcie

W 2018 roku największy wzrost odnotowano w sektorze niefinansowym. Związane to było przede wszystkim z finansowaniem przedsiębiorstw. Nastąpił również wzrost wolumenu kredytów finansujących podmioty sektora budżetowego, w tym głównie sektora jednostek samorządu terytorialnego (JST).

**TABELA 6: Udziały BGK w rynku kredytów**

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do
	2018	2017	2017 w p.p.
<b>Kredyty</b>	<b>2,9%</b>	<b>2,5%</b>	<b>-0,4</b>
podmioty sektora finansowego	1,1%	1,3%	0,2
przedsiębiorstwa	5,2%	5,1%	-0,1
osoby fizyczne	0,0%	0,0%	0,0
jednostki budżetu centralnego	25,3%	31,8%	6,5
jednostki samorządu terytorialnego	16,8%	19,2%	2,4

Źródło: dane NBP i wyliczenia własne

Udział BGK w rynku na koniec 2018 roku był nieznacznie wyższy niż rok wcześniej i wyniósł 2,9%. Wzrost udziału związany był przede wszystkim z realizacją strategii Banku w obszarze finansowania inwestycji i rozwoju przedsiębiorstw. Zgodnie z misją i bank organizował finansowanie w znacznej mierze poprzez współudział w konsorcjach z bankami komercyjnymi. Bank nie udziela kredytów dla osób fizycznych od 2009 roku.

Według stanu na koniec 2018 roku poziom ekspozycji przeterminowanych powyżej 90 dni wzrósł o 24,6 mln zł tj. o 10,7% do poziomu 253 mln zł i stanowił niecały 1,0% portfela zaangażowań o charakterze kredytowym.

Suma wierzytelności będąca w windykacji lub restrukturyzacji wyniosła na koniec 2018 roku 1 077 mln zł (982 transakcje), natomiast łączna kwota odzysków uzyskana w 2018 roku wyniosła 63,1 mln zł.

Bank nie prowadził spraw spornych o jednostkowej wartości wynoszącej co najmniej 10% wartości funduszy własnych Banku. Suma spraw spornych również nie przekraczała tego wskaźnika.

**TABELA 7: Poziom i struktura należności wobec których prowadzone były działania realizowane w trybie egzekucyjnym (w mln zł)**

Rodzaj należności	2018			2017		
	liczba	wartość zadłużenia	wartość zabezpieczeń	liczba	wartość zadłużenia	wartość zabezpieczeń
kredyty budowlane	8	104,9	102,9	9	120,9	18,0
kredyty inwestycyjne	13	18,1	9,4	13	17,0	1,0
kredyty obrotowe	10	20,1	8,9	11	23,2	0,6
poręczenia i gwarancje	242	64,7	13,0	236	65,0	6,8
pozostałe	34	17,2	17,6	35	21,6	0,8
Razem	306	224,9	151,8	304	247,7	27,2

#### **Rozwój i struktura działalności kredytowej w ramach realizowania misji BGK**

Bank wspiera realizację Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR) w ramach priorytetów: wzrostu gospodarczego opartego o wiedzę oraz zrównoważonego rozwoju społeczno-terytorialnego. Bank koncentruje się na wspieraniu działań w zakresie:

- reindustrializacji oraz zwiększania inwestycji infrastrukturalnych,
- ekspansji zagranicznej i eksportu polskich przedsiębiorstw,
- finansowania projektów samorządowych,
- wyrównywania szans i obszaru mieszkalnictwa.

#### **Wsparcie reindustrializacji i finansowanie inwestycji infrastrukturalnych**

W ramach działalności kredytowej Bank przede wszystkim realizuje finansowanie projektów inwestycyjnych i projektów infrastrukturalnych. Działania Banku koncentrują się na wsparciu strategicznych sektorów polskiej gospodarki. Realizowane są one głównie poprzez transakcje strukturyzowane umożliwiające duże inwestycje w sektorach energetycznym, paliwowym i chemicznym. Inwestycje te realizowane są przede wszystkim poprzez udział BGK w konsorcjach i zwiększanie mechanizmu dźwigni w finansowaniu inwestycji strategicznych dla Państwa. Pozwala to, obok środków własnych BGK, wykorzystać udział środków sektora finansowego. Udział finansowania

strukturyzowanego w portfelu zaangażowań wyniósł na koniec 2018 roku 37,1%, co przełożyło się na 12 558,0 mln zł bilansowego zaangażowania.

Mniejszy udział w strukturze portfela BGK mają kredyty o charakterze obrotowym lub kredyty inwestycyjne o średniej wartości niewymagające finansowania strukturyzowanego. Udzielanie tego rodzaju kredytów realizowane jest poprzez sieć regionalną BGK. W roku 2018 odpowiadając na potrzeby finansowe polskich przedsiębiorców, BGK znacznie zwiększył wartość finansowania firm i podmiotów finansowych o 3 024,0 mln zł.

W zakresie finansowania inwestycji infrastrukturalnych Bank prowadzi także działania w obszarze programowym w ramach Krajowego Funduszu Drogowego oraz Funduszu Kolejowego oraz poprzez fundusze inwestycyjne.

### ***Finansowanie eksportu i ekspansji zagranicznej***

Jednym z celów rządowej Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju jest umiędzynarodowienie polskiej gospodarki. Szczególny nacisk został położony na rozwój współpracy z krajami pozaunijnymi (w tym z krajami o podwyższonym ryzyku), a także rozwijanie bardziej zaawansowanych form współpracy z zagranicą.

BGK pełni kluczową rolę, w zakresie dostarczania polskim firmom rozwiązań umożliwiających skuteczną rywalizację na rynkach międzynarodowych. Bank z roku na rok zwiększa zaangażowanie w kredyty eksportowe udzielane zarówno w ramach programu „Finansowe Wspieranie Eksportu”, jak i działalności własnej. W 2018 roku BGK w dalszym ciągu intensyfikował swoje działania w zakresie wspierania nie tylko eksportu, ale również ekspansji zagranicznej, polegającej na finansowaniu inwestycji polskich spółek na zagranicznych rynkach. Wyrazem tego było m.in. osiągnięcie liczby 60 państw, w których BGK wsparł transakcje/projekty polskich przedsiębiorstw (według stanu na koniec stycznia 2019 roku były to już 62 państwa na 6 kontynentach).

#### ■ *Program „Finansowe Wspieranie Eksportu”*

BGK wspiera rozwój polskiego eksportu, udzielając kredytów eksportowych w ramach przyjętego przez Radę Ministrów w 2009 roku Rządowego Programu „Finansowe Wspieranie Eksportu”. BGK udziela zagranicznym nabywcom (bezpośrednio lub poprzez bank nabywcy) kredytów na finansowanie zakupu towarów oraz usług polskiego pochodzenia. Środki z takich kredytów wypłacane są bezpośrednio na rachunki polskich eksporterów. W efekcie wyeliminowane zostaje ryzyko braku zapłaty, gdyż polski przedsiębiorca otrzymuje przelew bezpośrednio z BGK.

Oferta w ramach Programu jest szczególnie atrakcyjna na rynkach o podwyższonym profilu ryzyka (np. Białoruś), gdzie oferta banków komercyjnych jest ograniczona, a koszt finansowania ze strony banków lokalnych wysoki.

Od początku Programu, do końca 2018 roku, BGK udzielił w ramach „Finansowania wspierania eksportu” kredytów o łącznej wartości 3,3 mld zł. Kwota wypłat z kredytów do końca 2018 roku wyniosła 2,5 mld zł, a kwota wspartych kontraktów eksportowych przekroczyła poziom 4 mld zł.

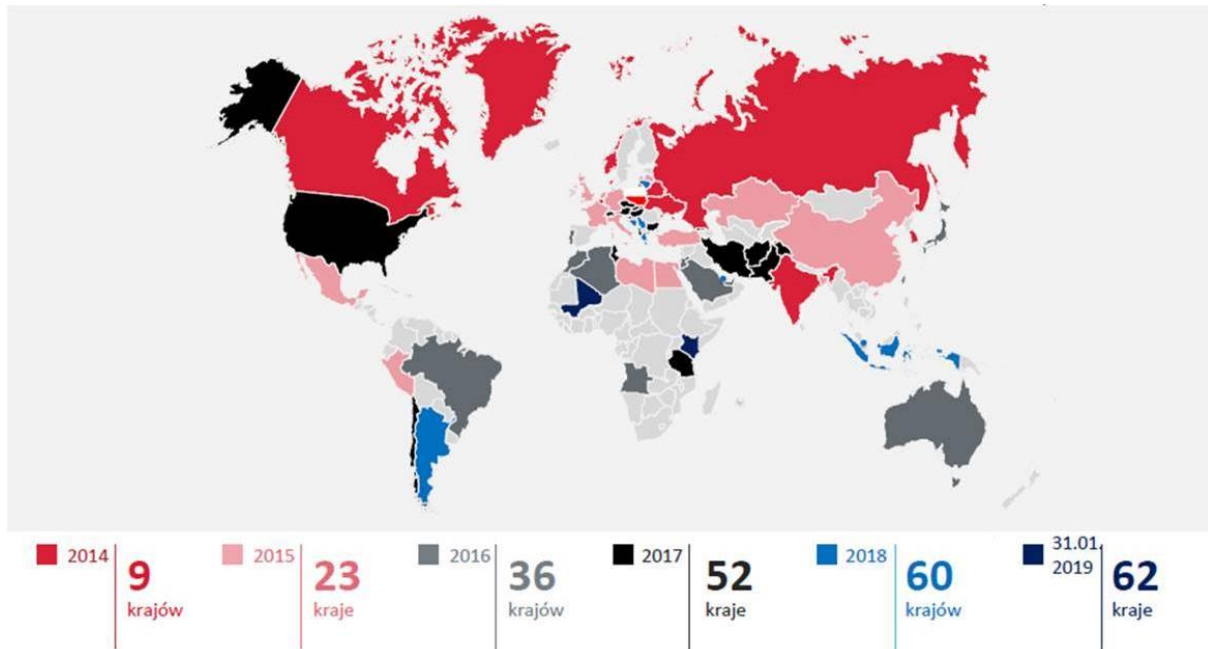
#### ■ *Działalność własna BGK w obszarze wspierania eksportu i ekspansji zagranicznej*

Od 2015 roku w związku ze znacznym wzrostem zainteresowania finansowaniem ze strony polskich spółek działających na rynkach zagranicznych, poszerzono ofertę BGK o kredyty dedykowane inwestycjom zagranicznym polskich przedsiębiorstw. Taki instrument finansowy pełni rolę komplementarną do oferty kredytów eksportowych oraz oferty pozostałych instytucji finansowych. Przełożyło się to na znaczny wzrost wartości kredytów udzielanych w kolejnych latach i jednocześnie pozwoliło BGK na wejście na rynki krajów wysokorozwiniętych poprzez różnorodne formy finansowania. Poszerzenie oferty wpłynęło także na dywersyfikację geograficzną portfela BGK i umożliwiło polskim przedsiębiorcom pozyskanie atrakcyjnego wsparcia przy realizacji eksportu oraz także przy planowaniu ekspansji na zagraniczne rynki.

Łączna kwota finansowania dla eksportu i ekspansji zagranicznej udzielonego przez BGK w 2018 roku (w ramach programu rządowego Finansowe Wspieranie Eksportu oraz w ramach działalności własnej) wyniosła 2 428,0 mln zł. BGK zrealizował ponad 200 transakcji/projektów zagranicznych polskich przedsiębiorstw, w tym m.in. finansowanie: sprzedaży maszyn do Argentyny, sprzedaży linii technologicznej na Białoruś, budowy hotelu w Grecji, budowy elektrowni

w Indonezji, budowy kompleksu handlowo-rekreacyjnego na Ukrainie, czy też finansowanie akwizycji w Wielkiej Brytanii.

Zasięg geograficzny wspartych przez BGK transakcji/projektów polskich przedsiębiorstwa od 2014 roku zaprezentowano na rysunku poniżej.



#### **Finansowanie projektów samorządowych i podmiotów leczniczych**

Wolumen zaangażowań kredytowych jednostek samorządu terytorialnego i spółek komunalnych na koniec roku 2018 wyniósł 7 661,6 mln zł i był wyższy w stosunku do roku poprzedniego o 1 256,0 mln zł.

Bank finansuje również podmioty sektora leczniczego. Wartość zaangażowań kredytowych na koniec 2018 roku wyniosła 1 051,2 mln zł.

BGK realizuje także finansowanie projektów samorządowych poprzez instrumenty kapitałowe z wykorzystaniem podmiotów Grupy Kapitałowej. Dotyczy to Funduszu Sektora Mieszkań dla Rozwoju oraz Funduszu Inwestycji Samorządowych.

#### **Wyrównywanie szans i obszar mieszkalnictwa**

W obszarze wyrównywania szans mieści się całe spektrum instrumentów Grupy Kapitałowej BGK związanych z rozwojem mieszkalnictwa i zapewnieniem dostępności mieszkań dla młodych rodzin, dla osób o relatywnie niższych dochodach, a także w zakresie kreowania mobilności społeczeństwa i równoważenia rynku pracy poprzez budowanie instytucjonalnego sektora mieszkań na wynajem.

W zakresie działalności kredytowej Bank realizował programy rządowe społecznego budownictwa czynszowego, a wartość zaangażowań o charakterze kredytowym na koniec roku 2018 wyniosła 4 136,0 mln zł. Na wartość tę składają się wartość starego portfela dawnego Krajowego Funduszu Mieszkaniowego oraz kredyty nowego programu społecznego budownictwa czynszowego. Szczegółowy opis realizacji programów rządowych znajduje się w podrozdziale 4.13 niniejszego sprawozdania.

BGK realizuje także wsparcie dla mieszkalnictwa zarówno poprzez programy rządowe administrowane w ramach Funduszu Doptat (w tym także związane z budownictwem socjalnym) oraz działalność inwestycyjną funduszy zarządzanych przez PFR Nieruchomości S.A.

### **4.3 POLITYKA KREDYTOWA BGK**

Polityka kredytowa służy stworzeniu ram do realizacji misji BGK polegającej na finansowaniu rozwoju społeczno-gospodarczego Polski oraz wspieraniu sektora finansów publicznych w realizacji jego zadań, a w szczególności:

- umocnieniu BGK w roli banku rozwoju i znacznego wzrostu obecnego zaangażowania w finansowanie przedsięwzięć w ramach „Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR)”, poprzez:
  - wspieranie istniejących i rozwijanie nowych przewag konkurencyjnych i specjalizacji polskiej gospodarki,
  - wsparcie innowacji i rozwoju wysokich technologii,
  - wsparcie reindustrializacji i sektorów strategicznych z punktu widzenia rozwoju gospodarczego kraju,
  - zwiększenie poziomu inwestycji,
  - wsparcie rozwoju społecznego i regionalnego,
  - utworzenie nowego Systemu gwarancyjnego dla mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców (MŚP) jako trwałego systemowego instrumentu wsparcia rozwoju MŚP,
- osiągnięciu i utrzymaniu kluczowej roli w realizacji programów europejskich, w tym szczególnie w zakresie instrumentów zwrotnych,
- realizacji rządowych programów wspierania budownictwa mieszkaniowego,
- zapewnieniu dostępności finansowania eksportu i zwiększenie skali działania w zakresie rozwiązań wspierających działalność eksportową przedsiębiorstw, wsparcie ekspansji zagranicznej firm oraz promocji polskiego eksportu i polskich produktów,
- wspieraniu finansowania polskiego systemu obronnego,
- realizacji zadań w ramach programów rządowych innych niż wyżej wymienione,

przy utrzymaniu wysokiej jakości aktywów (zwłaszcza jakości portfela kredytowego) w ramach określonego poziomu ryzyka.

BGK realizuje szeroki kontekst określony w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju i zdefiniowany w misji Banku, priorytetyzując decyzje kredytowe w oparciu o kryteria oceny pod kątem wpływu na 5 obszarów:

- jakość życia społeczeństwa i dostępność usług dla ludności,
- rozwój gospodarki,
- stan środowiska,
- poprawę rynku pracy,
- stan finansów publicznych.

Decyzje kredytowe są podejmowane w oparciu o racjonalność ekonomiczną projektów i bezpieczeństwo z punktu widzenia ryzyka kredytowego, jak również w oparciu o wpływ inwestycji na rozwój gospodarczy kraju.

### **4.4 DZIAŁALNOŚĆ DEPOZYTOWA BGK**

W 2018 roku w zakresie depozytów klientów BGK odnotował wzrost salda z 33 808,0 mln zł do 47 769,3 mln zł, tj. o 41,3%. Pod względem wartości salda, największy wzrost wystąpił w segmencie jednostek budżetu centralnego i wyniósł 11 508,3 mln zł (zmiana o 75,7%), co było pochodną bardzo dobrej sytuacji budżetu państwa. W 2018 roku w segmencie podmiotów niefinansowych nastąpił wzrost wartości depozytów przedsiębiorstw o 1 615,7 mln zł, tj. o 11,4%.

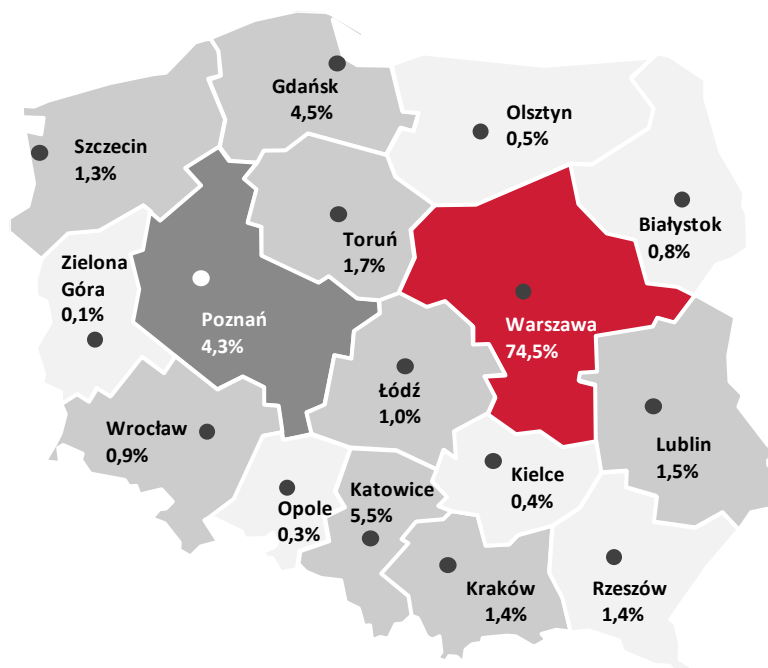
TABELA 8: Wielkość i struktura klientowska bazy depozytowej (w mln zł)

Wyszczególnienie	2018		2017		Zmiana do 2017	
	Wykonanie	Struktura	Wykonanie	Struktura	nominalna	%
<b>Depozyty klientów</b>	<b>47 769,3</b>	<b>100,0%</b>	<b>33 808,0</b>	<b>100,0%</b>	<b>13 961,3</b>	<b>41,3%</b>
podmioty sektora finansowego	2 463,5	5,2%	1 626,2	4,8%	837,3	51,5%
podmioty sektora niefinansowego	15 819,3	33,1%	14 203,6	42,0%	1 615,7	11,4%
osoby fizyczne	42,3	0,1%	37,9	0,1%	4,4	11,6%
przedsiębiorstwa	15 777,0	33,0%	14 165,8	41,9%	1 611,2	11,4%
podmioty sektora budżetowego	29 486,5	61,7%	17 978,2	53,2%	11 508,3	64,0%
jednostki budżetu centralnego	26 777,9	56,1%	15 238,3	45,1%	11 539,6	75,7%
jednostki samorządu terytorialnego	2 708,6	5,7%	2 739,9	8,1%	-31,3	-1,1%

W roku 2018 poziom depozytów sektora budżetowego na koniec grudnia był o 64,0% wyższy od poziomu z końca 2017 roku. Z uwagi na dużą zmienność tej pozycji na koniec roku BGK dywersyfikuje źródła środków pozyskiwanych z rynku, aby zapewnić stabilne finansowanie aktywów.

Depozyty klientów stanowią istotne źródło finansowania, przy rosnącym poziomie aktywności kredytowej i inwestycyjnej BGK oraz zapewniają bezpieczny poziom płynności.

Strukturę terytorialną wolumenów depozytowych na 31.12.2018r. przedstawia mapa poniżej.



#### 4.5 BANKOWOŚĆ ELEKTRONICZNA

Doskonałość operacyjna Banku to jedno z kluczowych narzędzi do realizacji przyjętej przez BGK strategii na lata 2017-2020. Bank dostosowuje prowadzone inicjatywy i realizowane projekty do potrzeb klientów i zmieniających się zewnętrznych uwarunkowań. Przejawia się to w sposobie zarządzania produktami, który nastawiony jest na poprawę funkcjonowania i szukanie najefektywniejszych rozwiązań.

W 2018 roku BGK kontynuował wdrażanie zmian w systemie bankowości elektronicznej bgk24. Dostosowano system nowej bankowości elektronicznej do obsługi funkcjonalności mechanizmu podzielonej płatności (split payment) wynikającej z faktur VAT oraz płatności masowych. Włączenie do nowego systemu płatności masowych znacznie

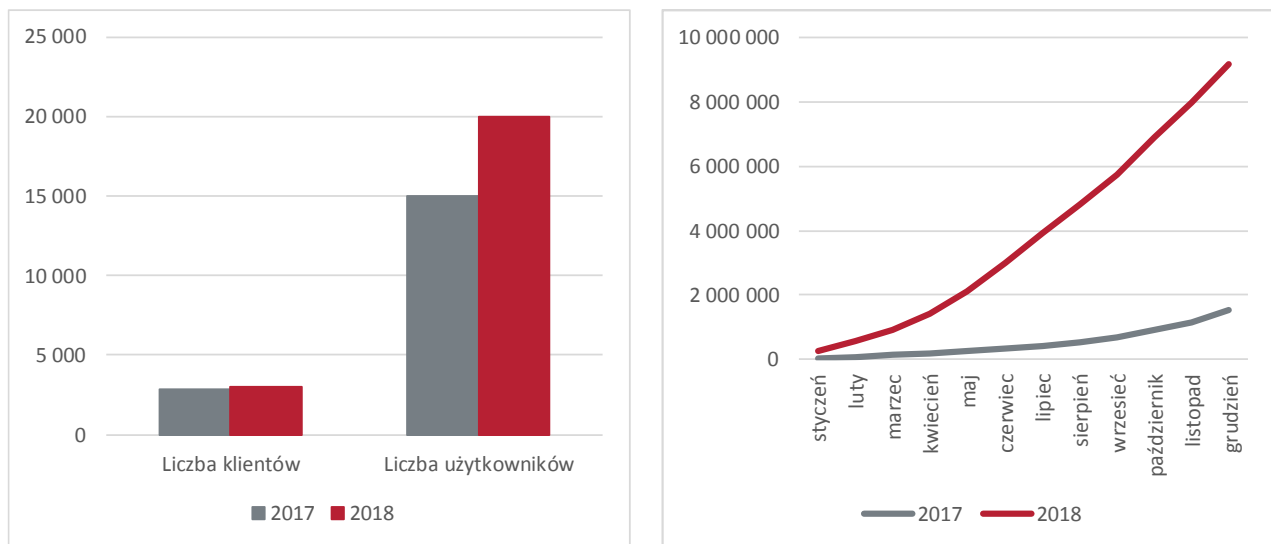


ułatwiło klientom realizację codziennych obowiązków i pozwoliło swobodnie zarządzać środkami na jednej platformie internetowej.

Zintegrowano usługi bankowości elektronicznej i wyciągi elektroniczne w jednym systemie, co znacznie poprawiło komfort pracy i pozwoliło na kompleksową obsługę w ramach tego systemu.

Nowy serwis bankowości elektronicznej spełnia najwyższe wymagania w zakresie bezpieczeństwa stosując standardy rynkowe w oparciu o regulacje prawne, rekomendacje KNF oraz wytyczne regulujące obszar bezpieczeństwa bankowości elektronicznej w Polsce.

#### Liczba klientów, użytkowników i transakcji w systemie online bgk24



Dla zapewnienia ciągłego i stabilnego działania nowego systemu bgk24 wykonane zostały prace nad upgrade’em technologicznym systemu bgk24. W jego środowisku produkcyjnym wdrożono istotne zmiany w konfiguracji bazy danych, które zwiększyły wydajność całego rozwiązania. Celem przeprowadzonych prac była optymalizacja wydajności bgk24, skutkująca poprawą czasu responsywności systemu na działania użytkownika.

W 2018 roku przeprowadzono cykl szkoleń dla osób korzystających z systemu: doradców, opiekunów użytkownika, pracowników infolinii, a także dla klientów. Podczas wdrażania systemu Bank wspierał klientów prowadząc szkolenia w jego siedzibie, jednocześnie weryfikując poprawność działania systemu oraz kompatybilności systemu FK klienta z bgk24, zapewniając wsparcie w realizacji pierwszych zleceń. Szkolenia te będą sukcesywnie powtarzane.

Serwis bankowości elektronicznej bgk24 udostępnia funkcjonalności niedostępne w innych bankach, z uwagi na specyficzny portfel BGK i oczekiwania klientów. Nowy system zapewnia sprawną realizację transakcji bankowych przedsiębiorstwom i korporacjom. Jego funkcjonalności takie jak, konsolidacja FP, obsługa sum depozytowych, interfejs wymiany danych z sądami, rozbudowane mechanizmy autoryzacji transakcji, wpisują się w najnowsze wymagania wynikające z wymogów unijnej dyrektywy PSD2.

#### 4.6 DZIAŁALNOŚĆ BGK NA RYNKU PIENIĘŻNYM I RYNKU DŁUŻNYCH PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

Działalność Banku na rynku pieniężnym skierowana była na realizację dwóch celów:

- zarządzanie bieżącą pozycją płynnościową (lokowanie nadwyżek płynnościowych),
- utrzymywanie „buforu” bezpieczeństwa płynnościowego w dłuższym okresie poprzez utrzymywanie krótkoterminowych i/lub łatwo zbywalnych aktywów.

BGK odgrywał aktywną rolę na krajowym rynku pieniężnym, analogicznie jak w latach poprzednich, pełniąc funkcję Dealera Rynku Pieniężnego. W 2018 roku BGK zajął trzecie miejsce w prowadzonym przez Narodowy Bank Polski rankingu aktywności dealerskiej na rynku pieniężnym i walutowym, służącym do wyłonienia najbardziej aktywnych na rynku banków, którym NBP proponuje funkcję Dealera Rynku Pieniężnego.

Bieżące potrzeby płynnościowe BGK regulowane były na rynku międzybankowym przy wykorzystaniu podstawowych instrumentów płynnościowych - głównie lokat, depozytów i transakcji FX swap oraz transakcji zakupu papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem sprzedaży i transakcji sprzedaży papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu. Wielkość zaangażowania BGK w poszczególne rodzaje instrumentów finansowych w 2018 roku była efektem kształtowania się bieżącej sytuacji na rynku międzybankowym oraz realizacji przyjętej strategii inwestycyjnej.

W związku z bieżącą alokacją środków płynnych BGK portfel skarbowych dłużnych papierów wartościowych ukształtował się na koniec 2018 roku na poziomie ponad 9,3 mld zł.

**TABELA 9: Wielkość i struktura portfela dłużnych papierów wartościowych (w mln zł)**

Wyszczególnienie	2018		2017		Zmiana do 2017	
	Wykonanie	Struktura	Wykonanie	Struktura	nominalna	%
<b>Dłużne papiery wartościowe (wg cen nabycia)</b>	<b>14 659,6</b>	<b>100,0%</b>	<b>35 785,1</b>	<b>100,0%</b>	<b>-21 125,5</b>	<b>-59,0%</b>
bony pieniężne NBP	1 412,2	9,6%	21 526,5	60,2%	-20 114,3	-93,4%
obligacje skarbowe	9 362,8	63,9%	9 311,3	26,0%	51,5	0,6%
obligacje komunalne	2 187,7	14,9%	1 100,5	3,1%	1 087,2	98,8%
pozostałe papiery	1 696,9	11,6%	3 846,8	10,7%	-2 149,9	-55,9%

W pozycji „pozostałe papiery” znajdują się głównie dłużne papiery wartościowe emitowane przez banki. Na koniec 2018 roku ekspozycja w tych papierach wyniosła 1,7 mld zł.

W ramach działalności na rynku pieniężnym oraz rynku dłużnych papierów wartościowych BGK współpracował z Ministerstwem Finansów, m.in. lokując nadwyżki płynności budżetu Państwa.

#### **4.7 PORTFEL AKCJI I UDZIAŁÓW**

Łączne zaangażowanie BGK z tytułu posiadanych akcji i udziałów według wartości bilansowej na 31 grudnia 2018r. wyniosło 1 214,6 mln zł i zmniejszyło się w stosunku do stanu na koniec grudnia 2017 roku o 190,9 mln zł. Na koniec 2018 roku Bank pozostawał akcjonariuszem i udziałowcem 33 spółek kapitałowych (w tym 7 spółek publicznych, z czego 6 notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie). Tabela poniżej przedstawia zestawienie głównych pozycji w zakresie portfela akcji i udziałów.

**TABELA 10: Struktura portfela akcji i udziałów (w mln zł)**

Wyszczególnienie	2018		2017		Zmiana do 2017 wartości bilansowej		2018
	Wartość wniesienia	Wartość bilansowa	Wartość wniesienia	Wartość bilansowa	nominalna	%	Procentowy udział BGK w spółce
<b>Akcje spółek publicznych</b>	<b>881,9</b>	<b>1 068,5</b>	<b>881,8</b>	<b>1 187,5</b>	<b>-119,0</b>	<b>-10,0%</b>	-
PKO BP S.A.	800,0	966,5	800,0	1 085,0	-118,5	-10,9%	2,0%
PZU S.A.	13,8	67,7	13,8	65,0	2,7	4,1%	0,2%
POLNORD S.A.	23,2	17,9	23,2	20,1	-2,3	-11,3%	6,4%
BIOTON S.A.	9,7	4,7	9,7	3,2	1,4	45,0%	1,1%
Polimex Mostostal S.A.	23,4	2,6	23,4	3,7	-1,1	-30,3%	0,4%
Elektrociepłownia Będzin S.A.	10,3	6,6	10,3	8,4	-1,7	-20,8%	9,9%
Visa Inc.	1,5	2,5	1,4	2,0	0,5	24,6%	< 0,1%
<b>Akcje spółek zależnych i stowarzyszonych*</b>	<b>65,0</b>	<b>63,4</b>	<b>90,5</b>	<b>88,9</b>	<b>-25,5</b>	<b>-28,7%</b>	-
BGK Nieruchomosci S.A.	-	-	25,5	25,5	-25,5	-100,0%	0,0%
KUKE S.A.	63,0	63,0	63,0	63,0	-	0,0%	36,7%
Krajowa Grupa Poręczeńiowa Sp. z o.o.	2,0	0,3	2,0	0,3	-	0,0%	39,3%
<b>Akcje i udziały pozostałe</b>	<b>24,3</b>	<b>26,8</b>	<b>67,9</b>	<b>70,3</b>	<b>-43,4</b>	<b>-61,8%</b>	-
Krajowy Fundusz Kapitałowy S.A.	-	-	43,8	47,3	-47,3	-100,0%	0,0%
Polski Fundusz Rozwoju S.A.	15,0	17,3	15,0	15,0	2,3	15,5%	0,6%
Europejski Fundusz Inwestycyjny	8,1	9,4	7,8	7,8	1,5	19,2%	0,1%
Metanel Group S.A.	0,4	-	0,4	-	-	-	5,1%
Zakłady Sprzętu Instalacyjnego "Polam-Nakło" S.A.	0,3	-	0,3	-	-	-	19,9%
Wałbrzyski Rynek Hurtowy S.A.	0,3	-	0,3	-	-	-	10,7%
S.W.I.F.T. scr1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,0	40,5%	< 0,1%
<b>Certyfikaty funduszy inwestycyjnych (FIZAN)</b>	<b>5 446,8</b>	<b>5 446,8</b>	<b>1 960,2</b>	<b>1 960,2</b>	<b>3 486,6</b>	<b>177,9%</b>	-
<b>Akcje i udziały funduszy poręczeńiowych</b>	<b>62,6</b>	<b>55,9</b>	<b>65,1</b>	<b>58,8</b>	<b>-2,9</b>	<b>-4,9%</b>	-
<b>Razem</b>	<b>6 480,6</b>	<b>6 661,4</b>	<b>3 065,4</b>	<b>3 365,7</b>	<b>3 295,7</b>	<b>97,9%</b>	-
<b>Razem bez akcji i udziałów funduszy inwestycyjnych</b>	<b>1 033,8</b>	<b>1 214,6</b>	<b>1 105,3</b>	<b>1 405,5</b>	<b>-190,9</b>	<b>-13,6%</b>	-

\* z wyłączeniem funduszy inwestycyjnych i funduszy poręczeńiowych

Łączne zaangażowanie BGK z tytułu posiadanych akcji i udziałów według wartości początkowej na dzień 31 grudnia 2018r. wyniosło 1 033,8 mln zł i było o 71,5 mln zł niższe w porównaniu do stanu na koniec 2017 roku.

Największą wartościowo pozycją w portfelu akcji i udziałów BGK były akcje PKO BP S.A., które zostały przekazane nieodpłatnie BGK przez Skarb Państwa w 2015 roku na potrzeby prowadzenia działalności inwestycyjnej. Na koniec 2018 roku Bank pozostawał także akcjonariuszem i udziałowcem 26 spółek niepublicznych, w tym 18 regionalnych i lokalnych funduszy poręczeńiowych, 14 z nich zaklasyfikowano do jednostek stowarzyszonych BGK i są konsolidowane w wyniku grupy metodą praw własności.

#### **Portfel certyfikatów inwestycyjnych**

Bank, poprzez uczestnictwo w funduszach inwestycyjnych zamkniętych, realizował misję związaną ze wspieraniem rozwoju społeczno-gospodarczego Polski. Na koniec 2018 roku Bank był uczestnikiem 7 funduszy inwestycyjnych zamkniętych aktywów niepublicznych, zarządzanych przez PFR TFI S.A. Fundusze z zaangażowaniem kapitałowym BGK inwestowały głównie w obszarze infrastruktury oraz nieruchomości mieszkaniowych.

**TABELA 11: Informacja o funduszach inwestycyjnych z zaangażowaniem BGK**

	Nazwa funduszu	Podstawowe założenia strategii inwestycyjnej	Obszar działania (kryterium geograficzne)	Data utworzenia
1	Fundusz Sektora Mieszkań na Wynajem FIZ AN	Fundusz finansuje spółki posiadające nieruchomości przeznaczone na wynajem.	Inwestycje na terytorium Polski.	26.08.2014
2	Fundusz Ekspansji Zagranicznej FIZ AN	Fundusz realizuje projekty wspólnie z polskimi przedsiębiorstwami znajdującymi się w fazie ekspansji.	Brak specjalizacji geograficznej i branżowej.	25.06.2015
3	Fundusz Inwestycji Infrastrukturalnych – Dłużny FIZ AN	Fundusze finansują projekty inwestycyjne głównie w następujących branżach: energetyka, węglowodory (ropa naftowa i gaz ziemny), transport i logistyka. Finansowanie obejmuje zarówno budowę nowych, jak i modernizację istniejących aktywów.	Dominujący obszar inwestycji funduszy obejmuje terytorium Polski z możliwością finansowania inwestycji transgranicznych.	02.07.2015
4	Fundusz Inwestycji Infrastrukturalnych – Kapitałowy FIZ AN			
5	Fundusz Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw FIZ AN	Fundusz wspiera inwestycje spółek, których działalność jest silnie związana z polską gospodarką. Specjalizacja branżowa funduszu obejmuje spółki przemysłowe oraz świadczące usługi na rzecz przemysłu.	Lokalizacja zasobów produkcyjnych lub czerpanie zasadniczej części przychodów na terytorium Polski.	02.07.2015
6	Fundusz Inwestycji Samorządowych FIZ AN	Fundusz finansuje projekty inwestycyjne realizowane wspólnie z jednostkami samorządu terytorialnego w następujących branżach i obszarach: wodociągi i kanalizacja, ciepłownictwo, gospodarka odpadami, lotniska regionalne, infrastruktura i transport.	Brak specjalizacji geograficznej.	02.07.2015
7	Fundusz Sektora Mieszkań dla Rozwoju FIZAN (wcześniej Fundusz Municipalny FIZ AN)	Fundusz inwestuje w segmencie dostępnych cenowo mieszkań oraz w infrastrukturę samorządową.	Inwestycje na terytorium Polski.	30.12.2015

Łączna wartość emisyjna certyfikatów w posiadaniu Banku zwiększyła się w stosunku do stanu na koniec 2017 roku o 3 277,3 mln zł. Największe wzrosty to według wartości emisyjnej Fundusz Inwestycji Infrastrukturalnych – Kapitałowy FIZ AN 1 599,4 mln zł, Fundusz Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw FIZ AN 691,2 mln zł oraz Fundusz Sektora Mieszkań dla Rozwoju FIZ AN 476,9 mln zł.

**TABELA 12: Zestawienie certyfikatów inwestycyjnych posiadanych przez Bank na dzień 31.12.2018r.**

Wyszczególnienie	Liczba certyfikatów inwestycyjnych w posiadaniu Banku	Łączna wartość emisyjna certyfikatów inwestycyjnych (mln zł)		Suma wpłat BGK do funduszu (mln zł)		Procentowy udział BGK (2018r.)
		2018	2017	2018	2017	
Fundusz Sektora Mieszkań na Wynajem FIZ AN	1 444 569	1 392,0	1 392,0	1 037,2	971,6	100,0%
Fundusz Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw FIZ AN	1 296 000	1 296,0	604,8	1 296,0	474,9	86,4%
Fundusz Inwestycji Infrastrukturalnych – Kapitałowy FIZ AN	1 901 988	1 902,0	302,6	1 902,0	261,9	86,5%
Fundusz Inwestycji Samorządowych FIZ AN	310 000	310,0	75,0	310,0	32,0	50,0%
Fundusz Ekspansji Zagranicznej FIZ AN*	74 457	316,5	41,7	224,9	41,7	100,0%
Fundusz Sektora Mieszkań dla Rozwoju FIZ AN d.Fundusz Municipalny FIZ AN	2 095 256	549,8	72,9	549,8	51,1	100,0%
Fundusz Inwestycji Infrastrukturalnych – Dłużny FIZ AN	129 681	129,7	129,7	126,9	126,9	5,9%
<b>RAZEM</b>		<b>5 896,0</b>	<b>2 618,7</b>	<b>5 446,8</b>	<b>1 960,2</b>	<b>-</b>

\*Według średniego kursu NBP pary walutowej EUR/PLN odpowiednio z dnia 31.12.2018r. oraz 29.12.2017r.

Bank jest również inwestorem w Polskim Funduszu Funduszy Wzrostu (*Polish Growth Fund of Funds*, PGFF), utworzonym w 2013 roku z 5-letnim okresem inwestycyjnym, jako wspólna inicjatywa BGK i Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego. PGFF lokuje środki w fundusze private equity (dominujący udział) oraz venture capital, nieposiadające specjalizacji branżowej, inwestujące na terenie Polski (obszar dominujący) oraz pozostałych krajów Europy Środkowo-Wschodniej. Ponadto, Bank zaangażował się kapitałowo w paneuropejskie fundusze kapitałowe działające na prawie luksemburskim, powołane w celu finansowania inwestycji infrastrukturalnych w sektorze energetycznym, w tym pozyskiwanie energii ze źródeł odnawialnych, transporcie oraz infrastrukturze cyfrowej, tj. *The 2020 European Fund for Energy, Climate Change and Infrastructure* oraz Marguerite II SCSp.

### **Najistotniejsze zdarzenia w portfelu akcji i udziałów**

- *BGK Nieruchomości S.A. (obecnie PFR Nieruchomości S.A.)*

Pod koniec 2018 roku (3 października) Bank zawarł umowę sprzedaży 100% akcji BGK Nieruchomości S.A. na rzecz PFR S.A. na skutek czego zmieniono nazwę podmiotu na PFR Nieruchomości S.A.

- *Krajowy Fundusz Kapitałowy S.A.*

W dniu 3 sierpnia 2018r. Bank zawarł umowę sprzedaży 100% akcji Krajowego Funduszu Kapitałowego S.A na rzecz PFR S.A.

- *Podkarpacki Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o.*

W dniu 30 maja 2018r. Bank sprzedał wszystkie udziały posiadane w spółce Podkarpacki Fundusz Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o. Województwu Podkarpackiemu.

## **4.8 PROJEKTY**

W 2018 roku Bank realizował blisko 100 projektów, koncentrując działania na wdrożeniu efektywności i doskonałości operacyjnej. Kontynuowane były projekty wdrożenia systemów bankowych: centralnego systemu bankowego, bankowości elektronicznej, działania umacniające transformację kulturową, projekty dostosowujące do nowych wymogów prawa a także rozwijające zarządzanie procesowe w Banku oraz usprawnienia procesów wewnętrznych.

W drugiej połowie roku Zarząd Banku podjął decyzję o wstrzymaniu wdrożenia centralnego systemu bankowego oraz zleceniu przeprowadzenia całościowego strategicznego przeglądu architektury informatycznej Banku.

Kontynuowano projekt wdrożenia kolejnego etapu rozbudowy systemu bankowości elektronicznej, którego celem jest udostępnienie nowoczesnych usług podnoszących standard obsługi strategicznych grup klientów, w tym objętych programem konsolidacji finansów publicznych. Bank realizował również ważne wdrożenie nowej wersji systemu Kondor+ (Fusion Capital) wraz z modułem KGR (Fusion Risk), wykorzystywanego w obszarze Treasury wraz z nowymi modułami na potrzeby spełnienia wymogów regulacyjnych, realizacji nowych potrzeb biznesowych.

Uruchomiony został projekt rozwoju sieci przedstawicielstw zagranicznych, w celu zwiększenia zaangażowania Banku we wsparcie rodzimych przedsiębiorców w ekspansji zagranicznej oraz promocję polskiego rozwoju gospodarczego i Banku. Bank kontynuował także działania związane z ewolucją regionów w regionalne centra biznesowe, wraz z modernizacją ich siedzib. Podjęta została również decyzja o modernizacji Centrali Banku (przewidziany termin ukończenia 2024 rok – stulecie powstania BGK).

Kontynuowano działania związane z transformacją kulturową, zwiększające zaangażowanie, odpowiedzialność i kształtujące dojrzałość menadżerską i biznesową w ramach wdrożenia strategii komunikacji Banku na lata 2017-2019, która będzie skutecznie wspierać BGK w osiągnięciu celów biznesowych.

W zakresie działalności zleconej Bank realizował projekty wdrożenia kolejnych modyfikacji Funduszu Wsparcia Kredytobiorców, wdrożenia nowej aplikacji do obsługi Kredytów Studenckich oraz zapewnienie obsługi rządowego programu „Mieszkanie na Start”.

Najistotniejszymi projektami były wdrożenie zmian wynikających ze standardu MSSF9 oraz dostosowanie do wymogów sprawozdawczych FINREP. W obszarze regulacyjnym Bank zapewnił także zgodność z wymogami Ogólnego Rozporządzenia o Ochronie Danych (RODO), 3D Secure, Centralnego Mechanizmu Oceny (CMO), AML/CFT oraz mechanizmu podzielnej płatności - Split Payment.

#### 4.9 DZIAŁALNOŚĆ PORĘCZENIOWO-GWARANCYJNA BGK W RAMACH PROGRAMÓW RZĄDOWYCH

W ramach działalności poręczeniowo – gwarancyjnej BGK wspiera MŚP w finansowaniu potrzeb rozwojowych, w tym inwestycyjnych.

Działalność poręczeniowo-gwarancyjna BGK prowadzona jest w oparciu o ustawę z dnia 8 maja 1997r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz.U. 2018 poz. 1808).

W roku 2018 BGK realizował zadania w pięciu zasadniczych obszarach:

- **kontynuacja rządowego programu gwarancja de minimis** dla sektora mikro i MŚP,
- **wykorzystanie środków europejskich na rzecz gwarancji w sektorze MŚP** – inicjatywa w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój (POIR) oraz programu ramowego na rzecz konkurencyjności przedsiębiorstw oraz MŚP na lata 2014-2020 (COSME),
- **utworzenie Krajowego Funduszu Gwarancyjnego (KFG)** - wdrożenie modelu gwarancyjnego, zgodnego z SOR tj. instrumentu systemowej interwencji strategicznej na rzecz sektora MŚP, mobilizującego środki prywatne dla realizacji polityki państwa i bazującego na wszystkich pozytywnych doświadczeniach dotychczasowego modelu,
- **administrowanie czynnymi portfelami poręczeń i gwarancji**, w tym portfelami dla których nie ma już sprzedaży,
- **współpraca z funduszami poręczeniowymi**.

##### Realizacja programów

W 2018 roku BGK w ramach swojej oferty poręczeniowo - gwarancyjnej oferował następujące produkty:

- poręczenia/gwarancje spłaty kredytu udzielane w trybie portfelowym, w tym:
  - gwarancje spłaty kredytu w ramach Portfelowej Linii Gwarancyjnej de minimis (PLD) - od 1 lipca 2018r. gwarancje PLD są udzielane w ramach KFG; dodatkowo, w ramach PLD, udzielane są przez BGK gwarancje de minimis, łączone w ramach zabezpieczenia spłaty kredytu, z poręczeniem udzielanym przez fundusz poręczeniowy (PLD PLUS),
  - gwarancje spłaty kredytu w ramach Portfelowej Linii Gwarancyjnej z regwarancją Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego (EFI) w ramach programu COSME (PLG-COSME),
  - gwarancje spłaty kredytu w ramach Funduszu Gwarancyjnego POIR (PLG-FG POIR),
  - poręczenia kredytów studenckich,
- poręczenia/gwarancje udzielane w trybie indywidualnym, w tym:
  - poręczenia i gwarancje spłaty kredytu,
  - gwarancje należytego wykonania umowy.

TABELA 13: Warunki udzielania poręczeń i gwarancji (w mln zł)

Wyszczególnienie	Kwota kredytu	Maksymalna kwota gwarancji	Okres udzielenia gwarancji	Opłata prowizyjna
Gwarancje PLD				
kredyt obrotowy			27 miesięcy	
kredyt inwestycyjny	do 60%	do 3,5 mln zł	99 miesięcy	0,5 % p.a.
Gwarancje PLG COSME				
kredyt obrotowy			27 miesięcy	
kredyt inwestycyjny	do 80%	do 0,48 mln zł	99 miesięcy	1,0% p.a.
Gwarancje PLG- FG POIR				
kredyt obrotowy			240 miesięcy	
kredyt inwestycyjny	do 80%	do 2,5 mln EUR		0,0% p.a.

Do 31 grudnia 2018r. w ramach PLD PLUS fundusze sprzedały 273 poręczenia na kwotę 14,3 mln zł. BGK udzielił gwarancji w ramach PLD PLUS na kwotę 41,8 mln zł.

Poręczenia i gwarancje w trybie portfelowym udzielane były w ramach umów zawartych przez BGK z bankami kredytującymi. Do 31 grudnia 2018r. BGK miał podpisanych 48 umów z 19 bankami - współpraca prowadzona jest z większością banków kredytujących w Polsce, w tym ze wszystkimi dużymi bankami. W ramach tych umów do końca 2018 roku czynne były limity na łączną kwotę 16,1 mld zł.

Gwarancje PLD były udzielane, w ramach limitu pomocy de minimis dla jednego przedsiębiorcy z sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. PLD nie generuje dla BGK ryzyka kredytowego i jest ewidencjonowane poza jego księgami.

Ponadto na 31 grudnia 2018r. BGK miał zawartych 6 umów z bankami kredytującymi regulujących udzielanie poręczeń/gwarancji w trybie indywidualnym.

**TABELA 14: Sprzedaż poręczeń i gwarancji (w mln zł)**

Wyszczególnienie	2018		2017	
	Liczba	Wartość	Liczba	Wartość
Poręczenia i gwarancje w trybie portfelowym	42 914	11 684,9	43 178	10 473,5
PLD	34 619	10 169,1	39 912	9 913,7
PLG COSME	8 268	1 469,5	3 258	546,9
FG POIR	27	46,3	8	13,0

#### **Zobowiązania pozabilansowe i bilansowe zlikwidowanego Krajowego Funduszu Poręczeń Kredytowych (KFPK) i Funduszu Poręczeń Unijnych (FPU)**

KFPK i FPU są dawnymi funduszami poręczeniowymi zlikwidowanymi w 2009 roku. W dniu likwidacji obsługę zobowiązań tych funduszy przejął BGK. Wielkość funduszy w okresie ich największej aktywności wynosiła odpowiednio około 200 mln zł oraz 1 000 mln zł. W 2018 roku w portfelu znajdowały się pozycje wygasające lub zagrożone. Zobowiązania pozabilansowe z tytułu udzielonych poręczeń spłaty kredytów gospodarczych ze środków dawnego KFPK wg stanu na 31 grudnia 2018r. wyniosły 33,2 mln zł. Zobowiązania pozabilansowe dawnego FPU z tytułu udzielonych poręczeń wg stanu na 31 grudnia 2018r. wyniosły łącznie 5,6 mln zł. Wartość należności brutto z tytułu zrealizowanych poręczeń i gwarancji w ramach KFPK na koniec 2018 roku wyniosła 71,0 mln zł.

#### **Rozwój systemu poręczeniowo-gwarancyjnego w ramach perspektywy UE 2014-2020**

W 2018 roku utworzono w BGK Krajowy Fundusz Gwarancyjny (KFG), co pozwoliło na wykorzystanie środków uwolnionych z instrumentów finansowych programów operacyjnych Unii Europejskiej, środków realokowanych z kapitałów BGK oraz ewentualnej, dobrowolnej partycypacji interesariuszy w dowolnym przedziale czasowym, dywersyfikując w ten sposób źródło finansowania gwarancji de minimis. Budżet państwa, jako gwarant płynności systemu, będzie pełnił rolę uzupełniającą i wspomagającą.

W 2018 roku wprowadzono dodatkową formę wsparcia w postaci dopłat do oprocentowania kredytów objętych gwarancjami FG-POIR, co zwiększyło atrakcyjność gwarancji oraz umożliwiło szybsze i pewniejsze osiągnięcie zaplanowanych kwot sprzedaży gwarancji. Dopłaty do odsetek są zachętą do podejmowania zadań służących realizacji celów POIR oraz będą stanowić motywację dla przedsiębiorców do korzystania ze środków unijnych w formie zwrotnej jako alternatywy dla instrumentów dotacyjnych i dla innych instrumentów wsparcia niewykorzystujących funduszy UE.

#### **Fundusze poręczeniowe**

Zgodnie z przepisami ustawy o poręczeniach i gwarancjach, BGK może nabywać lub obejmować akcje i udziały w regionalnych i lokalnych funduszach poręczeniowych, udzielających poręczeń lub gwarancji spłaty kredytów lub pożyczek dla mikro, małych i średnich przedsiębiorców. Według stanu na 31 grudnia 2018r. wartość zaangażowania BGK w 18 funduszach poręczeniowych wynosiła według ceny nabycia 62 mln zł. Dysponowały one kapitałem poręczeniowym w kwocie 554,5 mln zł.

W 2018 roku fundusze udzieliły 7 478 poręczeń o wartości 820,2 mln zł. Portfel aktywnych poręczeń funduszy na dzień 31 grudnia 2018r. wyniósł 1 101,8 mln zł.

#### **4.10 WSPÓŁPRACA Z MIĘDZYNARODOWYMI INSTYTUCJAMI PUBLICZNYMI**

W 2018 roku na arenie międzynarodowej BGK prowadził regularną współpracę z trzema grupami podmiotów publicznych:

- międzynarodowymi instytucjami finansowymi,
- zagranicznymi bankami i instytucjami rozwoju,
- stowarzyszeniami międzynarodowymi.

##### **Współpraca z Międzynarodowymi Instytucjami Finansowymi (MIF)**

###### ***Europejski Bank Inwestycyjny (EBI)***

EBI pozostaje głównym partnerem unijnym BGK w zakresie pozyskiwania finansowania na potrzeby programów, funduszy oraz działalności własnej.

W 2018 roku BGK kontynuował alokację środków z umowy Multi-Beneficiary Intermediated Loan V z 2016 roku, o wartości 125 mln EUR. Środki z pożyczki globalnej EBI przeznaczone są na finansowanie inwestycji JST, MŚP oraz przedsiębiorstw o średniej kapitalizacji.

W roku 2018 BGK, kontynuując współpracę z EBI w zakresie finansowania pozyskiwanego na rzecz Krajowego Funduszu Drogowego, zawarł umowy dotyczące kredytu w wysokości 580 mln EUR na współfinansowanie budowy drogi ekspresowej S19 pomiędzy Lublinem a Rzeszowem oraz kredytu w wysokości 500 mln EUR na współfinansowanie budowy drogi ekspresowej S61 od Ostrowi Mazowieckiej do granicy państwa w Budzisku, stanowiącej część trasy Via Baltica. Bank był również obecny wspólnie z EBI w transakcji finansowania Tramwajów Śląskich oraz kompleksu Posejdon. Współpraca z EBI obejmowała także udzielanie gwarancji spłaty kredytu na rzecz EBI, a także bieżącą współpracę w ramach finansowania na rzecz Krajowego Funduszu Drogowego.

BGK kontynuował współpracę z EBI, pełniąc rolę podmiotu udzielającego pożyczek na finansowanie inwestycji z zakresu rewitalizacji obszarów problemowych województw pomorskiego, mazowieckiego i śląskiego (więcej w punkcie 4.12).

###### ***Europejski Fundusz Inwestycyjny (EFI)***

W 2018 roku BGK podpisał dwie ważne umowy w zakresie gwarancji dla sektora MŚP.

Pierwsza z nich dotyczyła zwiększenia limitu portfela gwarancji o kwotę 1 600 mln zł do wysokości 3 200 mln zł oraz wydłużenia o 1 rok okresu dostępności produktu, w odniesieniu do gwarancji BGK udzielanych w ramach programu COSME. Zwiększenie limitu stanowiło jednocześnie zwiększenie zaangażowania BGK w Planie Inwestycyjnym dla Europy, tzw. Planie Juncker'a.

Druga umowa o regwarancję została zawarta w ramach programu „Kreatywna Europa”, w celu wsparcia pozyskania finansowania zewnętrznego przez przedsiębiorstwa działające w dziedzinie kultury i sztuki zwane sektorem kreatywnym. Program ten ustanowiony jest również na mocy Planu Juncker'a. Gwarancja Kreatywna Europa umożliwi pozyskanie finansowania dla polskich firm na łączną kwotę 525 mln złotych.

BGK kontynuował także działalność w ramach utworzonego wspólnie z EFI Polskiego Funduszu Funduszy Wzrostu o wartości 90 mln EUR. Fundusz inwestuje w fundusze inwestycyjne finansujące przedsiębiorstwa znajdujące się w fazie wzrostu lub ekspansji.

Współpraca z EFI realizowana jest również w formule „właścicielskiej”. BGK posiada 5 akcji funduszu i jest jedynym udziałowcem EFI z Polski.

###### ***Inne międzynarodowe instytucje finansowe***

W 2018 roku BGK podpisał umowę kredytową z Bankiem Rozwoju Rady Europy (CEB) na finansowanie rządowego programu wspierania budownictwa mieszkaniowego. Zaciągnięty przez BGK kredyt w kwocie 800 mln zł będzie stanowił kolejne finansowanie zewnętrzne programu rządowego, obok funkcjonującego już kredytu zaciągniętego przez BGK w Europejskim Banku Inwestycyjnym w 2015 roku.



Ponadto Bank utrzymywał regularną wymianę informacji na temat potencjalnych obszarów współpracy także z innymi międzynarodowymi instytucjami finansowymi, m.in. z Bankiem Światowym, Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju, Nordyckim Bankiem Inwestycyjnym oraz Międzynarodowym Funduszem Walutowym.

### **Współpraca dwustronna i wielostronna z zagranicznymi bankami i instytucjami rozwoju**

Bank utrzymywał roboczą współpracę z szeregiem publicznych banków i instytucji rozwoju z innych krajów w ramach spotkań dwustronnych oraz różnych inicjatyw i grup.

W ramach grupy „5+1” (5 wiodących banków rozwoju w Europie: BGK, włoski CDP, francuski CDC, hiszpański ICO, niemiecki KfW oraz EBI) Bank uczestniczył w spotkaniu w Hamburgu (wrzesień 2018 roku). Tematem spotkania były najważniejsze, aktualne kwestie dotyczące działalności banków rozwoju, następnej perspektywy finansowej UE (MFF) oraz InvestEU.

Do grupy bliskich partnerów BGK należą zarówno największe europejskie banki publiczne, jak również mniejsze banki z regionu Europy Środkowej. Utrzymywanie tych relacji pozwalało BGK na pozyskiwanie bezpośrednich informacji dotyczących ich działalności, wymianę know-how oraz na współpracę biznesową w wybranych obszarach.

W 2018 roku nastąpiła intensyfikacja relacji bilateralnych, zwłaszcza z największymi europejskimi bankami i instytucjami rozwoju – niemieckim KfW, włoskim CDP oraz francuskim CDC. BGK uczestniczył w warsztatach poświęconych modelom biznesowym wymienionych banków rozwoju.

Ponadto Bank wzmacniał dobre relacje z instytucjami z regionu: słowackim SIH, czeskim CMZRB, rumuńskim EximBank, chorwackim HBOR oraz z partnerami spoza Europy, w szczególności z partnerami azjatyckimi.

Do grupy partnerów BGK w 2018 roku dołączyły trzy instytucje: Development Bank of Rwanda, Banque Misr oraz Export Development Bank of Egypt. Zawarte porozumienia mają za zadanie wzmocnić wzajemną współpracę oraz stworzyć możliwość do wymiany informacji i doświadczeń.

### **Współpraca na forum międzynarodowych stowarzyszeń i organizacji branżowych**

W roku 2018 BGK był członkiem ośmiu stowarzyszeń międzynarodowych, w tym:

- Europejskiego Stowarzyszenia Banków Publicznych – European Association of Public Banks (EAPB),
- Sieci Europejskich Instytucji Finansowych dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw – Network of European Financial Institutions for SMEs (NEFI),
- Europejskiego Stowarzyszenia Instytucji Gwarancyjnych – European Association of Guarantee Institutions (AECM),
- Europejskiego Stowarzyszenia Inwestorów Długoterminowych – European Long-Term Investors Association (ELTI),
- Międzynarodowego Stowarzyszenia Project Finance – International Project Finance Association (IPFA),
- Instytut Kontroli Wewnętrznej, oddział w Stanach Zjednoczonych - The Institute of Internal Control (TheIIC),
- Międzynarodowe Stowarzyszenie Audytorów Systemów Informatycznych - Information Systems Audit and Control Association (ISACA),
- Komitet ds. Przeciwdziałania Praniu Pieniądzy oraz Przystępstw Finansowych (AML/CFT), Grupa Ekspertów ds. Stosowania Sankcji Międzynarodowych z siedzibą w Brukseli.

Dzięki członkostwu w stowarzyszeniach, BGK pozyskiwał m.in. informacje o planowanych zmianach w przepisach UE, które będą mogły mieć wpływ na działalność BGK. Wraz z innymi bankami rozwoju był także partnerem w dialogu z instytucjami UE na temat instrumentów wspierania gospodarki i rozwiązań prawnych oraz w tak kluczowych dla Banku tematach jak InvestEU oraz MFF 2021-2027.

W 2018 roku BGK zorganizował międzynarodową konferencję poświęconą programom gwarancji i ich wpływowi na rozwój gospodarczy poprzez tworzenie miejsc pracy, innowacje i wzrost gospodarczy. W wydarzeniu udział wzięli przedstawiciele m.in. Banku Światowego, Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego, Komisji Europejskiej oraz delegaci z 47 zagranicznych instytucji rozwoju. W ramach tego wydarzenia odbyło się Walne Zgromadzenie AECM oraz Rada Dyrektorów tego stowarzyszenia.

## **Inicjatywa Trójmorza**

W 2018 roku BGK wystąpił z koncepcją utworzenia wehikułu inwestycyjnego w ramach powołanej w 2015 roku inicjatywy Trójmorza, skupiającej 12 państw Europy: Austrię, Bułgarię, Chorwację, Czechy, Estonię, Litwę, Łotwę, Polskę, Rumunię, Słowację, Słowenię oraz Węgry.

W ramach tej inicjatywy odbyły się spotkania robocze banków i instytucji rozwoju z wyżej wymienionych krajów w Pradze (maj 2018 roku) oraz w Luksemburgu (wrzesień 2018 roku), gdzie podjęto temat utworzenia Funduszu Inwestycyjnego dla regionu Trójmorza. Podczas wrześniowego szczytu państw Trójmorza w Bukareszcie BGK wraz z przedstawicielami 5 instytucji rozwoju z Chorwacji, Czech, Łotwy, Rumunii oraz Słowacji podpisali wspólnie list intencyjny o utworzeniu Funduszu Trójmorza.

Głównym celem Funduszu jest uczestniczenie w finansowaniu strategicznych projektów infrastrukturalnych w regionie z zakresu logistyki, energii oraz cyfryzacji. Sztandarowym projektem dla całego regionu jest Via Carpatia, szlak łączący Kłajpedę z portem w Salonikach. Przewidywany budżet Funduszu to 3-5 mld EUR, zaś szacowana wartość projektów, w które mógłby angażować się Fundusz wynosi około 100 mld EUR.

### **4.11 OBSŁUGA KONSOLIDACJI FINANSÓW PUBLICZNYCH**

Zgodnie z ustawą o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009r. (z późn. zm.) od maja 2011 roku BGK prowadzi obsługę procesu konsolidacji środków publicznych, a od 1 stycznia 2015r. dodatkowo prowadzi obsługę rachunków depozytowych Ministra Finansów (MF).

Zgodnie z Umową zawartą pomiędzy MF a BGK z dnia 19 grudnia 2014r. (z późn. zm.) do zadań BGK należy:

- wykonywanie czynności związanych z przyjmowaniem od jednostek sektora finansów publicznych wolnych środków w depozyt lub zarządzanie,
- dokonywanie zwrotu środków przekazanych MF wraz z odsetkami na rachunki jednostek,
- prowadzenie rachunków bankowych na rzecz MF służących do przyjmowania środków od jednostek i ich zwrotu oraz przekazywania odsetek od tych środków,
- realizacja przelewów zleconych przez MF z rachunków bankowych prowadzonych w BGK,
- prowadzenie sprawozdawczości dla MF dotyczącej środków przyjętych w depozyt lub zarządzanie.

Zgodnie z Umową z dnia 3 grudnia 2014r. (z późn. zm.) zawartą pomiędzy MF a Bankiem Gospodarstwa Krajowego, do zadań BGK należy:

- wykonywanie czynności związanych z obsługą rachunków depozytowych MF (ewidencja analityczna środków dla poszczególnych depozytów sądowych w ramach każdego rachunku depozytowego MF, codzienne naliczenie odsetek oraz okresowa kapitalizacja odsetek należnych z tytułu środków przekazanych w każdy depozyt sądowy),
- prowadzenie rachunków bankowych na rzecz MF służących do przyjmowania środków z rachunków depozytowych MF w depozyt overnight i ich zwrotu oraz przekazywania odsetek od tych środków,
- prowadzenie na rzecz MF sprawozdawczości obejmującej depozyty sądowe,
- współpraca z dyrektorami sądów powszechnych oraz kierownikami jednostek budżetowych posiadających na zaopatrzeniu sądy wojskowe lub ich wydziały zamiejscowe w zakresie obsługi przypisanych danemu sądowi, rachunków depozytowych Ministra Finansów.

Łączna wartość skonsolidowanych środków na 31 grudnia 2018r. wyniosła 54,9 mld zł i była wyższa o 12,7 mld zł od stanu na koniec 2017 roku.

### **Konsolidacja środków publicznych**

Według stanu na 31 grudnia 2018r., konsolidacji środków publicznych podlegały 2 243 rachunki bankowe. W 2018 roku zostały utworzone 7 394 depozyty terminowe/środki przekazane w zarządzanie terminowe. Na dzień 31 grudnia 2018r. kwota utworzonych depozytów terminowych/środków przekazanych w zarządzanie terminowe przez jednostki sektora finansów publicznych wyniosła 37,9 mld zł. Pozostałe środki jednostek były przekazywane na depozyt

overnight/zarządzanie overnight. Według stanu na 31 grudnia 2018r. kwota przekazanych środków na depozyt overnight/zarządzanie overnight wyniosła 11,2 mld zł.

#### Depozyty sądowe

W 2015 roku BGK, zgodnie z zapisami ustawy o finansach publicznych art. 83a, otworzył rachunki depozytowe Ministra Finansów dedykowane do przechowywania depozytów sądowych dla poszczególnych sądów powszechnych i wojskowych. Na dzień 31 grudnia 2018r. BGK obsługiwał 284 sądy powszechne i wojskowe, dla których prowadził 3 123 rachunki dedykowane do obsługi depozytów sądowych. Według stanu na 31 grudnia 2018r. kwota skonsolidowanych środków depozytów sądowych wyniosła 5,8 mld zł.

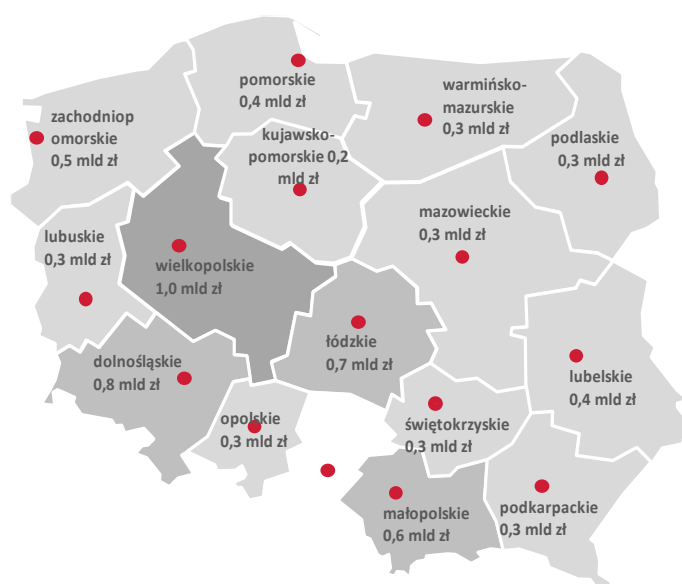
#### 4.12 PROGRAMY EUROPEJSKIE

Bank Gospodarstwa Krajowego jest aktywnym partnerem w obszarze realizacji programów europejskich. Bank realizuje programy na szczeblu krajowym i regionalnym. W 2018 roku realizował projekty we współpracy z samorządami wszystkich województw.

#### Menadżer Funduszu powierniczego/Funduszy Funduszy w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych na lata 2007-2013 i 2014-2020

Bank realizuje zadania związane z wdrażaniem instrumentów finansowych w ramach unijnej **perspektywy finansowej na lata 2014-2020** w zakresie zarządzania funduszami funduszy, oferującymi pozadotacyjne wsparcie na rzecz rozwoju mikro, małych i średnich przedsiębiorców, poprawy efektywności energetycznej, rewitalizacji oraz wspierania osób bezrobotnych w zakładaniu działalności gospodarczej. Według stanu na dzień 31 grudnia 2018r., Bank realizował projekty we współpracy z piętnastoma województwami (dolnośląskie, kujawsko-pomorskie, lubelskie, lubuskie, łódzkie, małopolskie, mazowieckie, opolskie, podkarpackie, podlaskie, pomorskie, świętokrzyskie, warmińsko-mazurskie, wielkopolskie oraz zachodniopomorskie). Łączna wartość środków powierzonych BGK przez władze w/w województw wynosi 6 659,6 mln zł. Środki te dystrybuowane są do adresatów wsparcia, głównie do MŚP w formie atrakcyjnych pożyczek. Wsparcie to dostępne jest w instytucjach finansujących, wybieranych przez BGK w postępowaniach przetargowych. W 2018 roku wartość wypłaconych pożyczek opiewała na kwotę około 1 mld zł.

Wartość projektów w podziale na województwa przedstawiono poniżej.



Lp.	Województwo	Alokacja
1	dolnośląskie	756,1
2	kujawsko-pomorskie	247,1
3	lubelskie	425,9
4	lubuskie	301,3
5	łódzkie	671,6
6	małopolskie	599,3
7	mazowieckie	282,2
8	opolskie	336,3
9	podkarpackie	257,1
10	podlaskie	267,0
11	pomorskie	429,9
12	świętokrzyskie	285,6
13	warmińsko-mazurskie	298,9
14	wielkopolskie	1 033,2
15	zachodniopomorskie	468,2
	<b>Suma</b>	<b>6 659,6</b>

W 2018 roku BGK w ramach unijnej **perspektywy finansowej na lata 2007-2013** realizował politykę wyjścia z projektów w zakresie zarządzania funduszami powierniczymi JEREMIE – również oferującymi pozadotacyjne wsparcie przedsiębiorczości ze środków publicznych. Wartość pozostających na dzień 31 grudnia 2018r. w obsłudze projektów w województwach: dolnośląskim, łódzkim i mazowieckim wyniosła 415,8 mln zł.

### **Zarządzanie funduszami funduszy w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020**

Kapitałowe instrumenty finansowe wdrażane są poprzez cztery fundusze inwestycyjne zamknięte aktywów niepublicznych utworzone w ramach trzech poddziałań oraz jednego działania POIR 2014-2020: poddziałanie 3.1.1 *Inwestycje w innowacyjne start-upy – Starter*, poddziałanie 3.1.2 *Inwestycje grupowe aniołów biznesu w MŚP – Biznes*, poddziałanie 3.1.4 *KOFFI – Konkurencyjny Ogólnopolski Fundusz Funduszy Innowacyjnych*, działanie 2.1 *Otwarte innowacje – wspieranie transferu technologii*. Realizacja każdego z czterech projektów bazuje na współpracy oraz podziale funkcji określonych szczegółowo w Umowie o współpracy wyspecjalizowanych podmiotów, tj. Banku Gospodarstwa Krajowego, PFR TFI S.A. oraz PFR Ventures Sp. z o.o. Beneficjentem środków POIR oraz podmiotem odpowiedzialnym za rozliczanie środków funduszy z POIR jest BGK w ramach zawartej umowy o dofinansowanie.

Za utworzenie i zarządzanie funduszami odpowiedzialny jest PFR TFI S.A. PFR Ventures Sp. z o.o. pełniący funkcję podmiotu zarządzającego portfelami inwestycyjnymi funduszy.

BGK, jako jedyny uczestnik funduszy przez cały okres realizacji projektów, posiada pełne prawa kontrolne i nadzorcze nad funduszami, przysługujące zgromadzeniu inwestorów i radzie inwestorów funduszu. Zadaniem funduszy jest dokonywanie inwestycji w MŚP za pośrednictwem wybieranych pośredników finansowych. Środki na ten cel pochodzą z nabycia przez BGK, za środki POIR, wyemitowanych przez fundusze certyfikatów inwestycyjnych. Wartość projektów POIR dla funduszy kapitałowych wynosi 1 784,6 mln zł.

### **Kredyt na Innowacje Technologiczne / Premia technologiczna**

Na podstawie umowy podpisanej z Ministrem Rozwoju, od 30 maja 2016 roku BGK pełni rolę Instytucji Pośredniczącej odpowiedzialnej za realizację instrumentu Kredyt na innowacje technologiczne w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020. Instrument stanowi wsparcie dla MŚP realizujących projekty innowacyjne, udostępniane w formie premii technologicznej przeznaczanej na częściową spłatę kredytu udzielanego przez banki komercyjne na realizację ww. projektów. Przedsiębiorcy, którzy wprowadzają na rynek innowacyjne produkty lub usługi, mogą aplikować o premię technologiczną w kwocie do 6 mln złotych.

Środki powierzone BGK na ten cel wynoszą około 2 mld zł. Rolą BGK jest organizowanie naborów wniosków o przyznanie MŚP dofinansowania w formie premii technologicznej.

W 2018 roku BGK ogłosił dwa nabory wniosków o dofinansowanie, w ramach których przedsiębiorcy złożyli 305 aplikacji na łączną kwotę dofinansowania przekraczającą dostępny budżet (936,5 mln zł). W wyniku oceny wyłoniono 147 projektów z przyznaną kwotą dofinansowania 434,0 mln zł. O zatwierdzeniu projektu decydowała przyznana punktacja - celem było wyłonienie projektów, które w największym stopniu przyczynią się do osiągnięcia celów POIR.

W 2018 roku BGK realizował ponadto zadania związane z:

- zawieraniem z przedsiębiorcami umów o dofinansowanie. Od początku realizacji programu zawarto w sumie 396 umów o łącznej wartości dofinansowania 1,3 mld zł, w tym w 2018 roku 52 umowy, z dofinansowaniem na kwotę około 154 mln zł,
- wypłatą dofinansowania. Kwota zrealizowanych przez BGK wypłat na rzecz przedsiębiorców to około 422 mln zł, co umożliwiło bankowi certyfikację wydatków kwalifikowalnych w ramach zatwierdzonych do dofinansowania projektów na kwotę 840,0 mln zł; wysoki poziom płatności zrealizowanych przez BGK oznacza realizację, przyjętej przez Radę Ministrów, prognozy certyfikacji do Komisji Europejskiej na poziomie 187%,
- kontrolą projektów w miejscu ich realizacji. W 2018 roku przeprowadzono 28 kontroli projektów POIR 2014-2020 (w tym: 19 kontroli planowych w trakcie realizacji; 6 kontroli planowych trwałości projektów; 3 kontrole doraźne w związku z podejrzanymi nieprawidłowościami w realizacji projektów). Ponadto przeprowadzono 21 kontroli trwałości projektów z POIG 2007-2013 (poprzednia perspektywa finansowa),

- realizacją projektu pomocy technicznej nr POPT.01.01.00-00-0183/17. W 2018 roku BGK sfinansował koszty osobowe pracowników zaangażowanych w realizację zadań związanych z wdrażaniem poddziałania 3.2.2 Kredyt na innowacje technologiczne POIR. Zgodnie z zawartą umową dotacji celowej nr 1/DC-BGK/2018 z dnia 7 marca 2018r. dla Banku Gospodarstwa Krajowego przyznano środki w wysokości 4,1 mln zł. Przedmiotowe środki przeznaczone zostały m.in. na wynagrodzenia, premie, nagrody oraz godziny nadliczbowe, łącznie w 2018 roku sfinansowano 28 etatów. Na dzień 31 grudnia 2018r. wykorzystanie środków z dotacji wyniosło 3,8 mln zł,
- realizacją projektu pomocy technicznej nr UDA-POIR.05.01.00-00-0003/17-00. Do dnia 31 grudnia 2018r. BGK sfinansował m.in. wydatki związane z procesem naboru wniosków o dofinansowanie, ich oceny przez ekspertów zewnętrznych, utrzymanie lokalnego systemu informatycznego LSI 2014-2020. W ramach wyposażenia instytucji sfinansowano m.in. wynajem powierzchni biurowej, koszty eksploatacyjne, zakup sprzętu komputerowego, mebli i materiałów biurowych. W zakresie informacji i promocji oraz wsparcia beneficjentów BGK sfinansował kampanię informacyjno-promocyjną w Internecie, szkolenia informacyjne, informacje na stronie www BGK, dystrybucję materiałów informacyjnych i promocyjnych oraz udział w konferencjach, warsztatach i spotkaniach informacyjnych. Wydatki w ramach Projektu obejmują także koszty realokowane Banku ponoszone w związku z wdrażaniem poddziałania 3.2.2 Kredyt na innowacje technologiczne POIR, a także wydatki 2017 roku, faktycznie zapłacone w 2018 roku. W ramach projektu „Wsparcie zarządzania, wyposażenie instytucji, informacja i promocja w IP-BGK” na 2018 rok IP/BGK otrzymała środki w wysokości 7,9 mln zł. Na dzień 31 grudnia 2018r. wykorzystanie wyniosło 5,3 mln zł.

#### **Finansowanie rewitalizacji i efektywności energetycznej – 2014-2020 (Pożyczki JESSICA 2)**

W ramach perspektywy finansowej 2014-2020 BGK współpracuje z samorządami wojewódzkimi oraz z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (EBI), pełniąc rolę podmiotu udzielającego pożyczek na finansowanie inwestycji z zakresu rewitalizacji obszarów problemowych województw i poprawy efektywności energetycznej w budynkach. Aktywność w tym zakresie stanowi kontynuację działań BGK jako Funduszu Rozwoju Obszarów Miejskich w perspektywie 2007-2013, czyli pośrednika finansowego udzielającego pożyczek w ramach inicjatywy JESSICA.

W 2018 roku BGK uruchomił pierwsze pożyczki w województwie wielkopolskim, z którym współpracuje bezpośrednio jako podmiot wdrażający instrument finansowy (umowa współpracy pomiędzy BGK a samorządem zawarta została w listopadzie 2016 roku). Pożyczki udzielane są zarówno JST, podmiotom z sektora komunalnego, jak i przedsiębiorcom. Do 31 grudnia 2018r. BGK przyznał 23 pożyczki w województwie wielkopolskim na łączną kwotę 99,3 mln zł. Środki powierzone BGK na pożyczki w Wielkopolsce w kwocie 290,0 mln zł zostały w 2018 roku zwiększone o 20,7 mln zł.

Udzielając pożyczek na finansowanie rewitalizacji, BGK współpracuje również z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym (Menedżer Funduszu Funduszy). BGK na podstawie zawartych umów operacyjnych z EBI pełni rolę Pośrednika Finansowego w województwie pomorskim (umowa zawarta w grudniu 2017 roku), mazowieckim oraz śląskim (umowy zawarte w lutym 2018 roku). Wartość środków powierzonych BGK wynosi odpowiednio dla woj. pomorskiego 76,2 mln zł, mazowieckiego 103,0 mln zł oraz śląskiego 193,3 mln zł. Nabory wniosków w ww. województwach rozpoczęły się w I i II kwartale 2018 roku, a pierwsze umowy pożyczek zostały zawarte w III i IV kwartale 2018 roku.

Oprócz środków powierzonych Bankowi na preferencyjne pożyczki w regionach, BGK zapewnia także wkład własny w formie współfinansowania inwestycji (w ramach działalności własnej), wynoszącego co najmniej 135 mln zł. Kwota ta obejmuje województwa: wielkopolskie, pomorskie, mazowieckie i śląskie.

#### **Wdrożenie instrumentów finansowych w ramach osi priorytetowej I „Powszechny dostęp do szybkiego internetu” Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa (POPC)**

W lutym 2017 roku BGK zawarł umowę o dofinansowanie z Centrum Projektów Polska Cyfrowa, na mocy której BGK pełni rolę Menedżera Funduszu Funduszy odpowiadającego za wdrażanie instrumentu pożyczkowego w ramach **Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 (POPC)**.

Środki w wysokości 686,8 mln zł udostępniane są przedsiębiorstwom telekomunikacyjnym, poprzez sieć wybieranych pośredników finansowych, w formie pożyczek na realizację inwestycji związanych z budową, rozbudową i przebudową sieci dostępowych do szerokopasmowego Internetu.

Dotychczas, BGK wyłonił dwóch pośredników finansowych (ALIOR Bank S.A. oraz TISE S.A.), którzy udzielają pożyczek na terenie całego kraju. Do końca 2018 roku pośrednicy finansowi udzielili 18 pożyczek w wysokości prawie 42,6 mln zł.

Umowa o dofinansowanie przewiduje realizację projektu do dnia 31 grudnia 2031 roku.

#### **Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW)**

W 2009 roku BGK rozpoczął obsługę pożyczek z budżetu państwa na wyprzedzające finansowanie operacji realizowanych w ramach kilku działań PROW 2007-2013. Dzięki takiemu systemowi jednostki samorządu terytorialnego (JST) oraz lokalne grupy działania (LGD) uzyskały możliwość sprawniejszej realizacji projektów w zakresie: gospodarki wodno-ściekowej, tworzenia systemu zbioru, segregacji i wywozu odpadów komunalnych, wytwarzania lub dystrybucji energii ze źródeł odnawialnych, aktywizacji ludności wiejskiej, stymulowania powstawania nowych miejsc pracy na obszarach wiejskich, poprawy stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, a także budowy, przebudowy, remontu lub wyposażenia targowiska stałego.

W ramach PROW 2007-2013 zawarto 5 518 umów pożyczek na kwotę 3,9 mld zł.

Od lipca 2016 roku mechanizm wyprzedzającego finansowania jest kontynuowany w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020. Pożyczki udzielane są na finansowanie kosztów kwalifikowalnych operacji realizowanych przez JST i LGD. W 2018 roku zawarto 372 umowy pożyczek na kwotę 268,4 mln zł.

Od początku obsługi PROW 2014-2020 zawarto 938 umów pożyczek na kwotę 620,3 mln zł.

#### **Wsparcie dla przedsiębiorców w ramach Projektu Przedsiębiorcza Polska Wschodnia - Turystyka**

Projekt „Przedsiębiorcza Polska Wschodnia - Turystyka” jest realizowany przez BGK ze środków Ministra Inwestycji i Rozwoju (dysponenta środków), na podstawie umowy zawartej w dniu 22 grudnia 2016r. Jego celem jest finansowe wsparcie przedsiębiorców z Polski Wschodniej. Łącznie na ten cel przeznaczono około 200 mln zł do wykorzystania w okresie kilku najbliższych lat. Środki są udostępniane w sposób ciągły w miarę ich wycofywania z dłużnych instrumentów finansowania, oferowanych przez BGK w perspektywie 2007-2013 w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej. Projekt, zgodnie z przyjętą Strategią Inwestycyjną, będzie realizowany do 2027 roku, z możliwością wydłużenia tego terminu przez dysponenta środków.

Ze środków Projektu udzielane są „Pożyczki na Rozwój Turystyki”, o które mogą ubiegać się mikro-, mali i średni przedsiębiorcy (MŚP) działający w branży turystycznej i okołoturystycznej, prowadzący działalność gospodarczą na obszarze województw Polski Wschodniej, tj.: lubelskiego, podkarpackiego, podlaskiego, świętokrzyskiego i warmińsko-mazurskiego. Pożyczki udzielane są przez instytucje finansujące wyłonione przez BGK w postępowaniach przetargowych. Według stanu na dzień 31.12.2018r. udzielono 117 pożyczek na kwotę ok. 20,0 mln zł.

#### **4.13 PROGRAMY SPOŁECZNEGO BUDOWNICTWA CZYNSZOWEGO (SBC)**

Realizując zadania związane ze wspieraniem społecznego budownictwa czynszowego, Bank udzielał finansowania oraz obsługiwał następujące programy rządowe:

- program finansowania zwrotnego SBC, który polega na udzielaniu kredytów z przeznaczeniem na budowę mieszkań na wynajem oraz spółdzielczych lokatorskich o umiarkowanych czynszach/opłatach eksploatacyjnych,
- program popierania budownictwa mieszkaniowego, wynikający z obsługi zobowiązań zlikwidowanego Krajowego Funduszu Mieszkaniowego (KFM). Program polegał na udzielaniu kredytów na przedsięwzięcia inwestycyjno-budowlane (kredyt PIB) związane z budową mieszkań na wynajem oraz spółdzielczych lokatorskich.

W lipcu 2018 roku została uchwalona ustawa o pomocy państwa w ponoszeniu wydatków mieszkaniowych w pierwszych latach najmu mieszkania. Określa ona zasady stosowania dopłat pokrywających część czynszu za najem mieszkania. Dopłaty są kierowane do osób, których nie stać na wynajem czy zakup mieszkania na rynku, a których dochody są zbyt wysokie, by mogły ubiegać się o mieszkania komunalne. Systemem dopłat zostały objęte również inwestycje realizowane w programie SBC. Ww. ustawą wprowadzono także zmiany w ustawie o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego. Zniesiono wymóg wyboru przez wszystkich kredytobiorców wykonawcy

w postępowaniu przetargowym oraz wprowadzano nowy instrument – uczestnictwo funduszu inwestycyjnego lub jego spółki w koszcie budowy mieszkań powstających przy udziale kredytów SBC. W grudniu 2018 roku podpisano nowelizację rozporządzenia Rady Ministrów zmieniającego rozporządzenie w sprawie warunków i trybu finansowania zwrotnego w ramach realizacji przez BGK rządowego programu popierania budownictwa mieszkaniowego oraz minimalnych wymagań dotyczących lokali powstałych przy udziale tego finansowania, która weszła w życie w lutym 2019 roku. Najistotniejszą zmianą jest przesunięcie wymogu posiadania prawomocnej decyzji o pozwoleniu na budowę z etapu składania wniosku na moment podejmowania decyzji kredytowej. Powyższe zmiany miały na celu ułatwienie inwestorom korzystania z programu.

W 2018 roku BGK uczestniczył w spotkaniach z organizacjami zrzeszającymi inwestorów SBC (towarzystwa budownictwa społecznego, spółdzielnie mieszkaniowe) oraz zorganizował cykl konferencji regionalnych przeznaczonych dla spółdzielni mieszkaniowych. Odbyło się również kilkadziesiąt spotkań na terenie całego kraju, podczas których pracownicy BGK przedstawiali ofertę finansowania zwrotnego i kredytu budowlanego.

W 2018 roku odbyły się dwa nabory wniosków w ramach programu SBC. W czwartej edycji programu (przeprowadzonej w marcu) gminne towarzystwa budownictwa społecznego złożyły 13 wniosków.

Po odrzuceniu wniosków niespełniających kryteriów ustawowych lub wymogów Banku oraz rezygnacji jednego wnioskodawcy do dalszego procedowania pozostało 10 wniosków o udzielenie finansowania na kwotę 58,6 mln zł z przeznaczeniem na budowę 477 mieszkań. W piątej edycji programu (przeprowadzonej we wrześniu) złożono 23 wnioski. Wnioskodawcami były przede wszystkim gminne towarzystwa budownictwa społecznego, ale do BGK wpłynął również wniosek jednej spółki gminnej niebędącej TBS oraz trzy wnioski spółdzielni mieszkaniowych. Po odrzuceniu wniosków niespełniających kryteriów ustawowych lub wymogów Banku oraz rezygnacji jednego wnioskodawcy do dalszego procedowania pozostało 19 wniosków o udzielenie finansowania na kwotę 150,9 mln zł z przeznaczeniem na budowę 1 127 mieszkań. BGK zakłada, że zdecydowana większość umów kredytu z IV i V edycji zostanie podpisana w I kwartale 2020 roku, a wypłata środków będzie następowała sukcesywnie w okresie od 2020 do 2022 roku.

W 2018 roku, ze środków pozyskanych w Europejskim Banku Inwestycyjnym (EBI) i ze środków własnych, BGK, w ramach obsługi wniosków z edycji 2016 – 2018, udzielił 31 kredytów na kwotę 180,1 mln zł. Były one przeznaczone na realizację przedsięwzięć zakładających budowę 1 460 mieszkań. W 2018 roku do użytkowania oddano 612 mieszkań.

Niezależnie od zadań związanych z finansowaniem budownictwa mieszkaniowego na wynajem, wynikających z realizacji programów rządowych, BGK posiada w swojej ofercie kredyty budowlane udzielane na zasadach rynkowych. W 2018 roku BGK udzielił łącznie 11 kredytów budowlanych na kwotę 35,0 mln zł przeznaczonych na budowę 515 mieszkań na wynajem o umiarkowanych czynszach (w tym z 7 kredytów w kwocie 25,0 mln zł z przeznaczeniem na budowę 359 mieszkań zostało zrefinansowanych ze środków pochodzących z kredytu udzielonego BGK przez EBI).

#### **Realizacja zobowiązań dawnego Krajowego Funduszu Mieszkaniowego (d. KFM)**

Znaczącą część działalności BGK stanowiła obsługa portfela kredytów udzielonych ze środków zlikwidowanego KFM, w szczególności dostosowanie zapisów umownych do aktualnych regulacji prawnych oraz aktualizacja prawnych zabezpieczeń wierzytelności i monitoring ekspozycji kredytowych.

Wartość ekspozycji bilansowych dawnego KFM na 31 grudnia 2018r. wyniosła 3 785,5 mln zł i była niższa o 187,4 mln zł od stanu na koniec 2017 roku.

Na koniec 2018 roku do wypłaty pozostawał jeden kredyt udzielony ze środków zlikwidowanego KFM w kwocie 31,6 mln zł z przeznaczeniem na finansowanie budowy 283 mieszkań.

#### **Wyodrębnianie na własność lokali mieszkalnych**

Przepisy ustawy z dnia 19 sierpnia 2011r. o zmianie ustawy o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego oraz ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych umożliwiają wyodrębnianie na własność lokali mieszkalnych wybudowanych przy udziale kredytów udzielonych przez BGK ze środków dawnego KFM oraz środków własnych w ramach wykonania zobowiązań funduszu.

W 2018 roku 69 kredytobiorców złożyło 321 wniosków dotyczących wyodrębnienia na własność lokali mieszkalnych. W związku z wyodrębnieniem na własność 489 lokali mieszkalnych zostało spłacone zadłużenie w wysokości 22,8 mln zł z tytułu kredytu, a do Funduszu Dopłat wpłynęło 3,7 mln zł z tytułu spłaty umorzenia części kredytu preferencyjnego na przedsięwzięcia inwestycyjno-budowlane (umorzenie części kredytu przysługiwało kredytobiorcom w przypadku zrealizowania inwestycji w terminie określonym w przepisach zewnętrznych, jednakże w przypadku wyodrębnienia na własność lokali wybudowanych przy udziale kredytów dawnego KFM istnieje obowiązek zwrotu do Funduszu Dopłat przypadającej na dany lokal części umorzenia).

#### 4.14 FUNDUSZ ŻEGLUGI ŚRÓDLĄDOWEJ (FŻŚ)

Fundusz Żeglugi Śródlądowej utworzony został w BGK na mocy ustawy z dnia 28 października 2002r. o Funduszu Żeglugi Śródlądowej i Funduszu Rezerwowym. Jest on jedynym funduszem kredytowym utworzonym w BGK i działającym na ryzyko Banku. Celem funduszu jest wspieranie śródlądowego transportu wodnego poprzez dofinansowanie modernizacji taboru żeglugowego oraz innych przedsięwzięć dotyczących restrukturyzacji sektora żeglugi śródlądowej, w tym przedsięwzięć służących poprawie ochrony środowiska i bezpieczeństwa żeglugi. Bank prowadząc obsługę funduszu administruje środkami funduszu pochodzącymi ze składek wnoszonych przez armatorów żeglugi śródlądowej, z dotacji z budżetu państwa oraz z dotacji z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW), a także realizuje wypłaty ze środków funduszu z tytułu udzielanych kredytów preferencyjnych oraz z tytułu promocji śródlądowego transportu wodnego. Kredyty preferencyjne stanowią pomoc de minimis, udzielane są przez BGK zgodnie z warunkami rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis i są obecnie jedyną formą wsparcia dla armatorów udzielaną ze środków FŻŚ.

##### Realizacja zadań Funduszu

W 2018 roku łączne wpływy FŻŚ wyniosły 4,1 mln zł, w tym 1,5 mln zł stanowiła dotacja z NFOŚiGW, natomiast wydatki FŻŚ wyniosły 2,9 mln zł. Bank w 2018 roku udzielił ze środków funduszu 3 kredyty preferencyjne na łączną kwotę 2 mln zł.

**TABELA 15: Główne wielkości charakteryzujące działalność FŻŚ (w mln zł)**

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2017	
	2018	2017	nominalna	%
<b>Wielkości bilansowe:</b>				
Suma bilansowa	49,7	47,8	1,9	3,9%
Kredyty brutto	5,2	4,5	0,7	15,0%
<b>Wynik finansowy i wielkości rzeczowe:</b>				
Wynik finansowy	0,5	0,4	0,1	19,6%
Wpływy z tytułu składek armatorów i dotacji z NFOŚiGW pomniejszone o zwrot niewykorzystanej kwoty dotacji za rok ubiegły	1,4	1,8	-0,4	-23,3%
Udzielone kredyty preferencyjne	2,0	1,3	0,7	54,2%
Wydatki na promocję śródlądowego transportu wodnego	0,0	0,1	-0,1	-

Na koniec 2018 roku Fundusz osiągnął sumę bilansową w wysokości 49,7 mln zł, a portfel kredytowy brutto FŻŚ wyniósł 5,2 mln zł. Zysk Funduszu ukształtował się na poziomie 0,5 mln zł. Podstawowe źródło przychodów FŻŚ stanowiły przychody z tytułu inwestowania okresowo wolnych środków Funduszu oraz z odsetek od kredytów.

W 2018 roku BGK nadal aktywnie uczestniczył w pracach nad projektem nowej ustawy o Funduszu Żeglugi Śródlądowej i Funduszu Rezerwowym, prowadzonych w Ministerstwie Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej (MGMiŻS). W efekcie podjętych działań, MGMTiŻS w październiku 2018 roku skierowało projekt nowej ustawy do Komitetu Stałego Rady Ministrów. Projekt zakłada m. in.: zniesienie obowiązku wnoszenia przez armatorów składek na rzecz FŻŚ, wprowadzenie możliwości wnioskowania o umorzenie części kredytu preferencyjnego, rozszerzenie katalogu podmiotów uprawnionych do wsparcia z funduszu o armatorów wykonujących przewóz pasażerów oraz o armatorów z krajów UE. Zakłada także finansowanie działań promocyjnych, informacyjnych, naukowych oraz programów wsparcia dla armatorów, polegających na dopłatach do zakupu wyposażenia zapewniającego bezpieczną żeglugę.



#### 4.15 KRAJOWY FUNDUSZ DROGOWY (KFD)

Największym funduszem przepływowym obsługiwany przez BGK jest KFD. Zgodnie z postanowieniami statutu BGK oraz odrębnych ustaw i innych aktów prawnych, BGK sporządza bilanse, rachunki zysków i strat poszczególnych funduszy związanych z działalnością zleconą, w tym również funduszy przepływowych. Aktywa i zobowiązania funduszy przepływowych nie są wykazywane w bilansie BGK, ponieważ nie spełniają definicji aktywów i zobowiązań. Bank jest jednostką organizacyjną, która na mocy stosownych ustaw kieruje polityką finansową i operacyjną funduszy przepływowych. Nie sprawuje nad nimi kontroli, gdyż nie osiąga korzyści ekonomicznych z ich działalności oraz nie ponosi ryzyka kredytowego związanego z tymi aktywami.

Krajowy Fundusz Drogowy (KFD), utworzony w Banku Gospodarstwa Krajowego na mocy ustawy z dnia 27 października 1994r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym, funkcjonuje w strukturach BGK od 2004 roku. Celem funduszu jest finansowanie budowy i przebudowy dróg krajowych, w tym autostrad i dróg ekspresowych, a także finansowanie wydatków związanych z płatnościami na rzecz operatorów autostrad płatnych, oraz z budową i eksploatacją systemów poboru opłat za przejazd po drogach krajowych. Bank, prowadząc obsługę funduszu, administruje środkami zasilającymi fundusz (wpływy z opłaty paliwowej od paliw silnikowych i gazu do napędu pojazdów, refundacje z funduszy Unii Europejskiej, przychody z elektronicznego i manualnego systemu poboru opłat za przejazd po drogach krajowych, opłaty drogowe, kary i grzywny), pozyskuje na rzecz funduszu zewnętrzne finansowanie poprzez emisję obligacji oraz zaciąganie kredytów (głównie w Europejskim Banku Inwestycyjnym), realizuje wypłaty ze środków funduszu na finansowanie infrastruktury drogowej oraz związane z obsługą zadłużenia funduszu.

KFD stanowi główne źródło finansowania dróg krajowych, których budowa i modernizacja realizowana jest w ramach wieloletnich rządowych programów drogowych. Aktualnie fundusz zaangażowany jest w finansowanie *Programu Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023 (z perspektywą do 2025 roku)* – dokumentu kluczowego dla realizacji „Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do roku 2030)” w zakresie polityki transportowej państwa. W Programie limit wydatków do sfinansowania przez BGK ze środków KFD określono na poziomie 135,0 mld zł.

##### Realizacja zadań funduszu

Łączne wpływy KFD w 2018 roku wyniosły 24,6 mld zł. Wpływy z podstawowego źródła zasilania funduszu, z opłaty paliwowej osiągnęły poziom 5,2 mld zł. Wpływy z tytułu refundacji z budżetu środków europejskich wydatków poniesionych na inwestycje współfinansowane z funduszy Unii Europejskiej wyniosły 7,1 mld zł. Wpływy z transz kredytów zaciągniętych w EBI wyniosły 5,1 mld zł.

TABELA 16: Przepływy finansowe KFD (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2017	
	2018	2017	nominalna	%
Wpływy z opłaty paliwowej	5 213,0	4 470,1	742,9	16,6%
Wpływy z refundacji z funduszy UE	7 142,7	8 131,9	-989,2	-12,2%
Wpływy z kredytów	5 122,6	1 030,7	4 091,9	397,0%
Wpływy z emisji obligacji	4 286,3	3 174,5	1 111,8	35,0%
Wpływy z poboru opłat za przejazd	2 027,5	1 890,7	136,8	7,2%
Wpływy z opłat drogowych, kar i grzywien	200,3	211,1	-10,8	-5,1%
Wpływy od operatorów autostrad płatnych	304,8	234,3	70,5	30,1%
Pozostałe wpływy	349,3	178,2	171,1	96,0%
<b>RAZEM WPŁYWY</b>	<b>24 646,5</b>	<b>19 321,5</b>	<b>5 325,0</b>	<b>27,6%</b>
Wydatki na zadania drogowe	10 847,4	11 847,5	-1 000,1	-8,4%
Wydatki na obsługę kredytów i obligacji	14 118,3	2 375,8	11 742,5	494,3%
Finansowanie systemów poboru opłat za przejazd	402,9	475,2	-72,3	-15,2%
Wypłaty na rzecz operatorów autostrad płatnych	1 593,5	1 561,3	32,2	2,1%
Pozostałe wydatki	9,5	4,7	4,8	102,1%
<b>RAZEM WYDATKI</b>	<b>26 971,6</b>	<b>16 264,5</b>	<b>10 707,1</b>	<b>65,8%</b>

W II kwartale 2018 roku Bank przeprowadził na rzecz KFD dwie emisje obligacji na rynkach zagranicznych w ramach Programu Euro Medium Term Notes (EMTN), każda o wartości nominalnej 500 mln EUR:

- 7-letnie obligacje o terminie zapadalności przypadającym na dzień 1 czerwca 2025r. i oprocentowaniu stałym, wynoszącym 1,375%,
- 12-letnie obligacje o terminie zapadalności przypadającym na dzień 1 czerwca 2030r. i oprocentowaniu stałym, wynoszącym 2,0%.

Z tytułu ww. emisji Fundusz został zasilony kwotą 992,3 mln EUR, co stanowiło równowartość 4,3 mld zł.

W 2018 roku BGK zawarł z EBI dwie umowy finansowe: „Projekt: Droga ekspresowa S19 (Lublin – Rzeszów) na kwotę 580 mln EUR oraz „Projekt: Droga ekspresowa S61 Via Baltica” na kwotę 500 mln EUR.

Łączne wydatki z Krajowego Funduszu Drogowego w 2018 roku wyniosły 27,0 mld zł, w tym:

- płatności z tytułu zadań drogowych realizowanych przez Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad wyniosły 10,8 mld zł,
- wydatki związane z finansowaniem systemu poboru opłat za przejazd 0,4 mld zł,
- wydatki związane z obsługą obligacji i kredytów wyniosły 14,1 mld zł (na obsługę obligacji wydano 12,9 mld zł, w tym na wykup obligacji 11,7 mld zł, na obsługę kredytów 1,2 mld zł),
- wydatki na rzecz operatorów autostrad płatnych wyniosły 1,6 mld zł.

#### **Bilans oraz rachunek zysków i strat**

Na 31 grudnia 2018r. Fundusz osiągnął sumę bilansową w wysokości 52,9 mld zł, tj. o 8,1% niższą od stanu z końca 2017 roku. Stan należności od sektora budżetowego, na który składa się równowartość wypłat zrealizowanych w ciężar zaciągniętych kredytów i obligacji wyemitowanych na rzecz KFD, wyniósł na koniec 2018 roku 50,2 mld zł i był niższy od stanu z końca 2017 roku o 2,3 mld zł. Zobowiązania zaciągnięte na potrzeby KFD w kwocie 51,1 mld zł były niższe od stanu na koniec 2017 roku o 2,0 mld zł. Oprócz zobowiązań z tytułu wyemitowanych przez BGK na rzecz KFD obligacji, pozycja ta obejmowała również kapitał i naliczone odsetki od kredytów EBI i kredytu Nordyckiego Banku Inwestycyjnego (NBI) w łącznej kwocie 32,5 mld zł. Wynik finansowy KFD w 2018 roku był ujemny i wyniósł 2,0 mld zł.

**TABELA 17: Główne wielkości charakteryzujące działalność KFD (w mln zł)**

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2017	
	2018	2017	nominalna	%
Suma bilansowa	52 896,1	57 538,8	-4 642,7	-8,1%
Należności od SP z tyt. rozliczenia wypłat KFD	50 219,7	52 533,4	-2 313,7	-4,4%
Zobowiązania zaciągnięte na potrzeby KFD	51 124,5	53 149,6	-2 025,1	-3,8%
Wynik finansowy	-1 956,5	-2 010,3	53,8	-2,7%

W wyniku nowelizacji przepisów ustawy o autostradach płatnych oraz o KFD (wprowadzonej ustawą z dnia 8 grudnia 2017r. o zmianie ustawy o drogach publicznych oraz niektórych innych ustaw) Główny Inspektor Transportu Drogowego (GITD) uzyskał na początku 2018 roku możliwość wnioskowania o wypłaty ze środków funduszu, z przeznaczeniem na zadania wykonywane dotychczas przez Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad (GDDKiA), związane z finansowaniem przygotowania, wdrożenia, budowy i eksploatacji systemów poboru opłat za przejazd. Z początkiem listopada 2018 roku Bank udostępnił GITD portal komunikacyjny BGK – ZLECENIA, za pośrednictwem którego podmiot ten może składać wnioski o wypłatę w formie elektronicznej. W tym okresie GITD przejął od GDDKiA również zadania związane z poborem opłat za przejazd po drogach krajowych i autostradach – wpływy z tego tytułu zasilają KFD.

Nowelizacja ustawy rozszerzyła również katalog wydatków dokonywanych ze środków KFD na wniosek ministra właściwego do spraw transportu o finansowanie kosztów usług doradczych dotyczących ustawowych zadań ministra z zakresu funkcjonowania oraz rozwoju infrastruktury dróg publicznych.

#### 4.16 FUNDUSZ KOLEJOWY (FK)

Fundusz Kolejowy, utworzony w Banku Gospodarstwa Krajowego na mocy ustawy z dnia 16 grudnia 2005r. o Funduszu Kolejowym, funkcjonuje od 2006 roku. Jego celem jest finansowanie przygotowania oraz budowy i przebudowy linii kolejowych, remontów i utrzymania linii kolejowych, likwidacji zbędnych linii kolejowych, wydatków bieżących PKP Polskich Linii Kolejowych S.A. (PKP PLK S.A.) związanych z zadaniami zarządcy infrastruktury kolejowej oraz dofinansowanie działalności zarządców infrastruktury kolejowej, która nie może być sfinansowana z opłat za korzystanie z infrastruktury kolejowej. Ze środków FK może być również finansowany zakup i modernizacja pojazdów kolejowych przeznaczonych do diagnostyki, utrzymania, naprawy lub budowy infrastruktury kolejowej i do prowadzenia działań ratowniczych oraz nabycie od Polskich Kolei Państwowych S.A. (PKP S.A.) przez Skarb Państwa reprezentowany przez ministra właściwego do spraw transportu, akcji PKP PLK S.A. Do 2020 roku ze środków funduszu finansowane są zadania samorządów województw związane z zakupem, modernizacją oraz naprawą pojazdów kolejowych przeznaczonych do przewozów pasażerskich. Bank, prowadząc obsługę funduszu, administruje środkami pochodzącymi z wpływów z tytułu opłaty paliwowej od paliw silnikowych i gazu do napędu pojazdów (w części przypadającej na rzecz funduszu) i realizuje wypłaty ze środków funduszu na finansowanie ww. zadań.

Zaangażowanie FK w finansowanie infrastruktury kolejowej, zarządzanej przez PKP PLK S.A, określone zostało w przyjętym w 2015 roku (corocznie aktualizowanym) programie rządowym pn. „Krajowy Program Kolejowy do 2023 roku. Infrastruktura kolejowa zarządzana przez PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.”, który jest strategicznym dokumentem ustanawiającym ramy finansowe oraz warunki realizacji inwestycji kolejowych w Polsce. Dodatkowo, w 2018 roku Rada Ministrów ustanowiła program wieloletni „Pomoc w zakresie finansowania kosztów zarządzania infrastrukturą kolejową, w tym jej utrzymania i remontów do 2023 roku”, który ma się przyczynić do poprawy dostępności transportowej i spójności komunikacyjnej poszczególnych regionów Polski, a jego cele zostały zdefiniowane w „Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do roku 2030)” oraz „Strategii Rozwoju Transportu do roku 2020 (z perspektywą do roku 2030)”. Zgodnie z założeniami Programu, środki finansowe na realizację jego celów będą pochodziły między innymi z Funduszu Kolejowego.

##### Realizacja zadań funduszu

Wpływy FK w 2018 roku wyniosły 1,8 mld zł i były to przede wszystkim wpływy z opłaty paliwowej. Łączne wydatki z funduszu wyniosły 1,6 mld zł, w tym:

- wydatki na inwestycje PKP PLK S.A. oraz PKP Szybka Kolej Miejska w Trójmieście Sp. z o.o. wyniosły 1,1 mld zł,
- wydatki na rzecz samorządów województw związane zakupem, modernizacją i naprawą pojazdów kolejowych wyniosły 0,1 mld zł,
- wydatki bieżące wynikające z zadań zarządcy infrastruktury (PKP PLK S.A.) wyniosły 0,4 mld zł.

**TABELA 18: Główne wielkości charakteryzujące działalność FK (w mln zł)**

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2017	
	2018	2017	nominalna	%
<b>Wielkości bilansowe:</b>				
Suma bilansowa	485,4	282,7	202,7	71,7%
Dłużne papiery wartościowe (wg cen nabycia)	464,4	260,6	203,8	78,2%
<b>Wynik finansowy i wielkości rzeczowe:</b>				
Wynik finansowy	14,3	20,0	-5,7	-28,5%
Wpływy do Funduszu:	1 818,4	1 645,9	172,5	10,5%
Wpływy z tytułu opłaty paliwowej	1 803,2	1 617,5	185,7	11,5%
Pozostałe wpływy	15,1	28,4	-13,3	-46,8%
Wydatki z Funduszu:	1 615,7	2 205,2	-589,5	-26,7%
Wydatki na zadania kolejowe	1 614,9	2 204,5	-589,6	-26,7%
<i>inwestycje</i>	1 148,3	1 048,8	99,5	9,5%
<i>zarządzanie infrastrukturą kolejową, w tym utrzymanie i remonty</i>	5,3	0,0	5,3	-
<i>zakup, modernizacja, naprawa pojazdów kolejowych - samorządy województw</i>	111,3	91,6	19,7	21,5%
<i>nabycie przez Skarb Państwa akcji PKP PLK S.A.</i>	0,0	720,0	-720,0	-100,0%
<i>wydatki bieżące PKP PLK S.A.</i>	350,0	344,1	5,9	1,7%
Pozostałe wydatki	0,8	0,7	0,1	14,3%

#### Bilans oraz rachunek zysków i strat

Na koniec 2018 roku FK osiągnął sumę bilansową w wysokości 0,5 mld zł, tj. o 0,2 mld zł wyższą od osiągniętej na koniec 2017 roku. Wynik finansowy FK uzyskany w 2018 roku wyniósł 14,3 mln zł.

#### 4.17 FUNDUSZ DOPŁAT (FD)

W 2018 roku ze środków Funduszu Dopłat BGK finansowało realizację zadań związanych z obsługą następujących programów:

- dopłat do oprocentowania kredytów mieszkaniowych o stałej stopie procentowej (DSS),
- finansowego wsparcia rodzin i innych osób w nabywaniu własnego mieszkania (RnS),
- finansowego wsparcia budownictwa komunalnego i na wynajem (BSK),
- pomocy państwa w nabyciu pierwszego mieszkania przez młodych ludzi (MdM),
- program dopłat do oprocentowania do kredytów udzielonych przez BGK TBS zwany dalej „programem popierania budownictwa mieszkaniowego” (SBC).

#### Realizacja zadań Funduszu

##### Dopłaty do oprocentowania kredytów

Dopłaty do oprocentowania kredytów mieszkaniowych o stałej stopie procentowej są realizowane na podstawie *Ustawy z dnia 5 grudnia 2002r. o dopłatach do oprocentowania kredytów mieszkaniowych o stałej stopie procentowej*. W ramach programu DSS BGK kontynuował współpracę z bankami w zakresie rozliczania dopłat do oprocentowania i nadwyżek odsetek spłacanych przez kredytobiorców z tytułu udzielonych przez banki kredytujące w latach 2003-2005 kredytów o stałej stopie procentowej. BGK realizuje dopłaty w okresach, gdy oprocentowanie umowne wg stałej stopy procentowej (6,5%) jest niższe od ustalonej ustawowo stawki WIBOR3M powiększonej o stałą marżę 1,5%. W przypadku, gdy oprocentowanie umowne jest wyższe - rozliczeniom podlegają nadwyżki odsetek spłacanych przez kredytobiorców. Przekazane przez banki kredytujące do BGK w 2018 roku nadwyżki odsetek od kredytów mieszkaniowych o stałej stopie procentowej wyniosły 0,2 mln zł, zwiększając stan FD z tego tytułu do kwoty 1,9 mln zł.

##### Rodzina na Swoim

Działania związane z obsługą programu RnS prowadzone były na podstawie *Ustawy z dnia 8 września 2006r. o finansowym wsparciu rodzin i innych osób w nabywaniu własnego mieszkania*. Obejmowały one bieżącą obsługę

zawartych z bankami kredytującymi umów w sprawie stosowania dopłat do oprocentowania kredytów preferencyjnych, obsługę rejestru docelowych kredytobiorców kredytu preferencyjnego, dokonywanie wypłat należnych kwot dopłat, a także kontrole w bankach kredytujących wykonywane w zakresie zgodności udzielonych kredytów i zastosowanych dopłat z obowiązującymi regulacjami.

Na koniec 2018 roku w obsłudze banków kredytujących pozostawało 191 969 kredytów preferencyjnych udzielonych w latach 2007-2013. Od początku obsługi programu do dnia 31 grudnia 2018r. z tytułu udzielonych kredytów preferencyjnych BGK przekazał bankom kredytującym łączną kwotę dopłat w wysokości 4 290,6 mln zł, z czego dopłaty przekazane w 2018 roku stanowiły kwotę 276,4 mln zł.

#### **Wsparcie tworzenia lokali mieszkalnych na wynajem**

Działania związane z obsługą programu BSK prowadzone były na podstawie *Ustawy z dnia 8 grudnia 2006r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali mieszkalnych na wynajem, mieszkań chronionych, noclegowni, schronisk dla bezdomnych, ogrzewalni i tymczasowych pomieszczeń* i w 2018 roku obejmowały zawieranie i prowadzenie obsługi umów o udzielenie finansowego wsparcia zawartych dla wniosków z edycji 2014-2017 oraz przeprowadzenie dwóch kwalifikacji wniosków w 2018 roku. Od początku programu do 31 grudnia 2018 roku wypłacono kwotę 622,5 mln zł, z czego w 2018 roku 132,3 mln zł. W ramach edycji wiosennej 2018 roku do udzielenia finansowego wsparcia z FD zakwalifikowano 67 wniosków na łączną kwotę 68,8 mln zł. W edycji jesiennej 2018 roku do udzielenia finansowego wsparcia zakwalifikowano 47 wniosków na łączną kwotę 105,1 mln zł. Ponadto, w 2018 roku zakwalifikowany został jeden wniosek złożony w edycji jesiennej 2017 roku, w wyniku pozytywnego rozpatrzenia odwołania Gminy Miejskiej Rumia na kwotę wsparcia 1,9 mln zł.

Od początku programu do dnia 31 grudnia 2018 roku zawarto (z wyłączeniem umów rozwiązanych) 1 390 umów na łączną kwotę wsparcia 1 007,0 mln zł, z czego w 2018 roku zawarto 128 umów na łączną kwotę 132,1 mln zł. Od początku programu do dnia 31 grudnia 2018 roku inwestorzy zakończyli i rozliczyli 1 194 przedsięwzięcia, w wyniku których powstało 17 687 lokali oraz 1 111 miejsc w noclegowniach i domach dla bezdomnych, z czego w 2018 roku rozliczono łącznie 164 przedsięwzięcia, w wyniku których utworzono 2 641 lokali oraz 108 miejsc w noclegowniach i schroniskach dla bezdomnych.

Od 1 lipca 2018 roku BGK przyjmuje wnioski o udzielenie finansowego wsparcia według nowych zasad (po wejściu w życie z dniem 1 maja 2018r. *ustawy z dnia 22 marca 2018r. o zmianie ustawy o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych, ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2018 poz. 756)*). Termin składania wniosków w edycji jesiennej 2018 roku został wydłużony i trwał 3 miesiące tj. od lipca do końca września 2018 roku. Od 2019 roku nabór wniosków w programie będzie miał charakter ciągły.

#### **Mieszkanie dla Młodych**

Działania związane z obsługą programu MdM prowadzone były na podstawie *Ustawy z dnia 27 września 2013r. o pomocy państwa w nabyciu pierwszego mieszkania przez młodych ludzi (DZ.U. 2018.604)*, i w 2018 roku polegały na prowadzeniu ewidencji nabywców oraz dzieci nabywców, spełniających wymagania ustawowe do korzystania z finansowego wsparcia, przekazywaniu kwot dofinansowania wkładu własnego/spłaty części kredytu nabywcom za pośrednictwem banków kredytujących, rozliczaniu z bankami kredytującymi przekazywanych środków i zwrotów oraz wykonywaniu przez BGK kontroli zgodności zastosowanego finansowego wsparcia z warunkami ustawy i umów zawartych przez BGK z bankami kredytującymi. Od początku programu do dnia 31 grudnia 2018 roku z tytułu udzielonych kredytów z dofinansowaniem wkładu własnego BGK przekazał instytucjom kredytującym środki na finansowe wsparcie w łącznej wysokości 3 009,4 mln zł, z czego w 2018 roku 779,1 mln zł.

#### **Program popierania budownictwa mieszkaniowego**

Od początku programu do dnia 31 grudnia 2018 roku z tytułu dopłat do oprocentowania udzielonych kredytów BGK przekazał środki w łącznej wysokości 2,0 mln zł. Zgodnie z Umową trójstronną (w sprawie określenia szczegółowych warunków stosowania dopłaty do oprocentowania kredytu lub obligacji, o której mowa w art. 15c ust. 2 Ustawy

o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego), zawartą 23 maja 2016r. pomiędzy BGK, Ministerstwem Infrastruktury i Budownictwa oraz Ministerstwem Finansów, środki zgromadzone w FD z tytułu spłaty części umorzeń kredytu zostały przekazane na wyodrębniony w FD Rachunek dla obsługi programu SBC.

Zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1995r. o *niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego* (Dz.U. 2018 poz. 1020, z późn. zm.) lokale mieszkalne w zasobach towarzystw budownictwa społecznego oraz spółdzielni mieszkaniowych, wybudowane przy wykorzystaniu kredytu udzielonego przez BGK, mogą być wyodrębnione na własność. Zasilenie z budżetu państwa, spłaty przypadających na lokal mieszkalny części umorzeń kredytu oraz dochody z tytułu inwestowania przez BGK tych środków (pomniejszone o wypłaty z tytułu dopłat do oprocentowania udzielonych kredytów) zasilają FD w 2018 roku kwotą w wysokości 11,9 mln zł, zwiększając stan środków FD z tego tytułu do kwoty 22,6 mln zł.

#### **Nowy rządowy program „Mieszkanie na Start” (MnS)**

Od 1 stycznia 2019r. - na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2018r. o *pomocy państwa w ponoszeniu wydatków mieszkaniowych w pierwszych latach najmu mieszkania* (Dz.U. 2018 poz. 1540) ze środków Funduszu Dopłat finansowany będzie nowy rządowy program „Mieszkanie na Start” (MnS). Program MnS to rządowy program dopłat do czynszu kierowany do najemców nowych mieszkań utworzonych lub poddanych rewitalizacji w ramach współpracy inwestorów z gminami. Dopłaty za pośrednictwem gmin uczestniczących w programie otrzymują osoby spełniające warunki zapisane w *Ustawie. Obsługa programu MnS po stronie BGK obejmuje zawieranie umów w sprawie stosowania dopłat z gminami, prowadzenie ewidencji najemców, dokonywanie wypłat z tytułu należnych najemcom dopłat oraz kontroli prawidłowości wydatkowania środków na dopłaty, a także wykonywanie czynności sprawozdawczych dotyczących realizacji programu na rzecz podmiotów wskazanych w ustawie.*

**TABELA 19: Główne wielkości charakteryzujące działalność FD (w mln zł)**

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2017	
	2018	2017	nominalna	%
<b>Wielkości bilansowe:</b>				
Suma bilansowa	628,4	454,7	173,7	38,2%
Dłużne papiery wartościowe (wg cen nabycia)	604,5	444,1	160,4	36,1%
<b>Wynik finansowy i wielkości rzeczowe:</b>				
Wynik finansowy	3,2	1,2	2,0	166,7%
Wpływy z tyt. zasileń ustawowych	1 336,9	1 234,5	102,4	8,3%
Wypłaty z tyt. programu pomocy państwa w nabyciu pierwszego mieszkania przez młodych ludzi	779,1	761,2	17,9	2,4%
Wypłaty z tyt. Programu finansowego wsparcia rodzin w	268,4	355,6	-87,2	-24,5%
Wypłaty z tyt. programu finansowego wsparcia budownictwa komunalnego i na wynajem	132,3	86,8	45,5	52,4%

\* dopłaty należne od stycznia do grudnia 2018 (grudzień płatny w styczniu 2019r.)

W 2018 roku FD został zasilony dotacją z budżetu państwa w wysokości 1 327,0 mln zł, w tym 355,0 mln zł z przeznaczeniem na program RnS, 210,0 mln zł na program BSK oraz 762,0 mln zł na program MdM. Ponadto, w 2018 roku wyodrębniony w FD rachunek dla obsługi programu SBC został zasilony z budżetu państwa dotacją w wysokości 9,9 mln zł.

#### **Bilans oraz rachunek zysków i strat**

Suma bilansowa FD na 31 grudnia 2018 roku wyniosła 628,4 mln zł i była o 173,7 mln zł wyższa od stanu na koniec 2017 roku. Wypracowany w 2018 roku wynik finansowy FD wyniósł 3,2 mln zł i był wyższy o 2,0 mln zł od uzyskanego w 2017 roku.

#### 4.18 FUNDUSZ POŻYCZEK I KREDYTÓW STUDENCKICH (FPIKS)

Podstawą prawną działania Funduszu Pożyczek i Kredytów Studenckich (od dnia 1 stycznia 2019r. Funduszu Kredytów Studenckich), funkcjonującego w strukturach BGK od 1 października 1998r., jest ustawa o pożyczkach i kredytach studenckich z 1998 roku oraz ustawa z dnia 20 lipca 2018r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668) oraz Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 20 grudnia 2018r. w sprawie kredytów studenckich (Dz.U. 2018 poz. 2468). Ustawowym celem działalności Funduszu jest rozszerzenie dostępu do szkolnictwa wyższego poprzez system preferencyjnych kredytów studenckich w formie dopłat do oprocentowania kredytów oraz w formie częściowego lub całkowitego umorzenia kredytów. Z Funduszu wypłacane są także środki na spłatę kredytów objętych poręczeniem BGK, w przypadku braku prawnych możliwości dochodzenia roszczeń z tytułu realizowanego poręczenia kredytu.

##### Realizacja zadań Funduszu

W okresie funkcjonowania systemu kredytów studenckich z preferencyjnych kredytów skorzystało łącznie ponad 398 tysięcy studentów. W 2018 roku Fundusz wypłacił 15,8 mln zł środków z tytułu dopłat do odsetek kredytów studenckich, natomiast z umorzenia kredytu w całości lub części wyniosły 1,8 mln zł.

W 2018 roku FPIKS został zasilony środkami z budżetu w kwocie 18,9 mln zł. Dotacja w tej wysokości wystarczyła na bieżącą i terminową realizację dopłat w 2018 roku, a środki niewykorzystane w roku 2018 zostały zwrócone do MNiSW w styczniu 2019 roku w kwocie 0,6 mln zł.

**TABELA 20: Główne wielkości charakteryzujące działalność FPIKS (w mln zł)**

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2017	
	2018	2017	nominalna	%
<b>Wielkości bilansowe:</b>				
Suma bilansowa	0,9	0,6	0,3	50,0%
Dłużne papiery wartościowe (wg cen nabycia)	0,0	0,0	0,0	-
<b>Wynik finansowy i wielkości rzeczowe:</b>				
Wynik finansowy	-0,6	-0,6	0,0	0,0%
Wpływy z tyt. zasileń budżetowych	18,9	21,2	-2,3	-10,8%
Wypłaty środków z Funduszu:	17,6	20,1	-2,5	-12,4%
Dopłaty do odsetek kredytów studenckich	15,8	18,5	-2,7	-14,6%
Dopłaty do umorzeń kredytów studenckich	1,8	1,6	0,2	12,5%

##### Bilans oraz rachunek zysków i strat

Na 31 grudnia 2018 roku suma bilansowa FPIKS wyniosła 0,9 mln zł i była wyższa o 0,3 mln zł niż w 2017 roku.

Wynik finansowy FPIKS 2018 roku zamknął się stratą zbliżoną do poziomu roku 2017, czyli 0,6 mln zł.

#### 4.19 FUNDUSZ TERMOMODERNIZACJI I REMONTÓW (FTIR)

Celem Funduszu Termomodernizacji i Remontów jest pomoc finansowa państwa w postaci premii termomodernizacyjnej i premii remontowej dla inwestorów realizujących przedsięwzięcia termomodernizacyjne i remontowe umożliwiające oszczędność zużycia energii przeznaczanej na potrzeby komunalno-bytowe z wykorzystaniem kredytów zaciąganych w bankach komercyjnych, a także pomoc w formie premii kompensacyjnej stanowiącej częściową rekompensatę dla właścicieli lokali objętych czynszem regulowanym w latach 1994-2005.

Premie termomodernizacyjne i remontowe przyznawane są na podstawie zweryfikowanych audytów energetycznych i remontowych. Wypłacane są one po zakończeniu realizacji inwestycji i przeznaczone są na spłatę części kredytu zaciągniętego odpowiednio na przedsięwzięcie termomodernizacyjne i remontowe.

## Realizacja zadań Funduszu

W 2018 roku BGK współpracował z 12 bankami kredytującymi przy udzielaniu premii termomodernizacyjnej, premii remontowej oraz premii kompensacyjnej.

**TABELA 21: Główne wielkości charakteryzujące działalność FTiR (w mln zł)**

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2017	
	2018	2017	nominalna	%
<b>Wielkości bilansowe:</b>				
Suma bilansowa	570,7	445,3	125,4	28,2%
Dłużne papiery wartościowe wg cen nabycia	567,9	444,8	123,1	27,7%
<b>Wynik finansowy i wielkości rzeczowe:</b>				
Wynik finansowy	2,2	1,0	1,2	120,0%
Wpływy z tyt. zasileń ustawowych	251,3	269,0	-17,7	-6,6%
Liczba przyznanych premii (szt.)	1 981	2 635	-654	-24,8%
Liczba wypłaconych premii (szt.)	2 278	2 480	-202	-8,1%
Kwota przyznanych premii	110,7	151,9	-41,2	-27,1%
Kwota wypłaconych premii	129,4	142,7	-13,3	-9,3%

W 2018 roku wpłynęło 2 101 nowych wniosków o premię termomodernizacyjną, remontową i kompensacyjną. Przyznano 1 981 premii na łączną kwotę 110,7 mln zł. Wydano 2 278 decyzji o wypłacie premii na łączną kwotę 129,4 mln zł.

Kwota zobowiązań z tytułu przyznanych, a niewypłaconych premii termomodernizacyjnych, remontowych i kompensacyjnych na koniec 2018 roku wyniosła 144,5 mln zł. W 2018 roku Fundusz otrzymał zasilenie z budżetu w wysokości 251,3 mln zł.

## Bilans oraz rachunek zysków i strat

W stosunku do stanu z końca 2017 roku suma bilansowa FTiR na koniec 2018 roku była wyższa o 125,4 mln zł i ukształtowała się na poziomie 570,7 mln zł. Wynik finansowy Funduszu za 2018 rok wyniósł 2,2 mln zł i był wyższy od osiągniętego na koniec 2017 roku o 1,2 mln zł.

## 4.20 FUNDUSZ WSPARCIA KREDYTOBIORCÓW (FWK)

Fundusz Wsparcia Kredytobiorców działa na podstawie ustawy o wsparciu kredytobiorców znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej, którzy zaciągnęli kredyt mieszkaniowy, z 9 października 2015r. (Dz.U. 2015 poz. 1925).

Celem Funduszu jest zapewnienie zwrotnego wsparcia osobom, które znalazły się w trudnej sytuacji finansowej, a są zobowiązane do spłaty rat kredytu mieszkaniowego stanowiącego znaczne obciążenie budżetu gospodarstwa domowego. Środki Funduszu pochodzą z wpłat kredytodawców, proporcjonalnie do wielkości posiadanego portfela kredytów mieszkaniowych dla gospodarstw domowych, których opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekracza 90 dni, zwrotów wsparcia oraz dochodów z tytułu inwestowania wolnych środków Funduszu. Początkowa wartość Funduszu wyniosła 598,7 mln zł. Na 31 grudnia 2018r. są zawarte umowy z 42 kredytodawcami w sprawie realizacji ustawy.



**TABELA 22: Główne wielkości charakteryzujące działalność FWK (w mln zł)**

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2017	
	2018	2017	nominalna	%
<b>Wielkości bilansowe:</b>				
Suma bilansowa	605,8	600,8	5,0	0,8%
Dłużne papiery wartościowe (wg cen nabycia)	604,1	599,5	4,6	0,8%
Wynik finansowy	7,7	6,7	1,0	14,9%
Wpływy z tyt. zasileń ustawowych	0,0	0,0	0,0	-
Wypłaty z tytułu wypłaty wsparcia	4,2	7,3	-3,1	-42,5%

Wsparcie FWK przyznaje się w oparciu o umowę zawieraną między kredytodawcą a kredytobiorcą. Wysokość wsparcia udzielanego kredytobiorcy określona jest w złotych jako równowartość przewidywanych 18 miesięcznych rat kapitałowych i odsetkowych kredytu mieszkaniowego, z tym że jeżeli wysokość przewidywanej miesięcznej raty kapitałowej i odsetkowej jest wyższa niż 1 500 zł, do określenia wysokości wsparcia przyjmuje się kwotę 1 500 zł. Wsparcie to jest przekazywane zbiorczo w ratach miesięcznych na rachunek kredytodawcy.

Do 31 grudnia 2018r. zarejestrowano 888 umów o udzieleniu wsparcia na łączną przyznaną kwotę wsparcia 19,5 mln zł. Na dzień 31 grudnia 2018r. wypłacono 11 604 rat wsparcia w kwocie 14,7 mln zł. Do Funduszu wpłynęły pierwsze raty wypłat wsparcia w kwocie 0,2 mln zł. Na wydatki Funduszu w 2018 roku składają się wypłaty wsparcia oraz wynagrodzenie prowizyjne.

#### **Bilans oraz rachunek zysków i strat**

Na dzień 31 grudnia 2018r. suma bilansowa FWK wyniosła 605,8 mln zł. Wynik finansowy FWK w 2018 roku wyniósł 7,7 mln zł.

#### **4.21 KRAJOWY FUNDUSZ GWARANCYJNY (KFG)**

Krajowy Fundusz Gwarancyjny działa w BGK od stycznia 2018 roku na podstawie ustawy z dnia 8 maja 1997r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz.U. 2018 poz. 1808) (Ustawa) oraz funkcjonuje w ramach programu rządowego „Wspieranie przedsiębiorczości z wykorzystaniem poręczeń i gwarancji Banku Gospodarstwa Krajowego”. Dnia 29 stycznia 2018r., zgodnie z Ustawą, KFG został zasilony środkami w wysokości 900 mln zł przekazanymi z funduszu statutowego BGK.

Utworzenie Funduszu miało na celu wdrożenie modelu gwarancyjnego, zgodnego ze Strategią Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR), tj. instrumentu systemowej interwencji strategicznej na rzecz sektora MŚP, mobilizującego środki prywatne dla realizacji polityki państwa. Zgodnie z SOR oferta powszechnie dostępnych gwarancji dla MŚP z jednej strony uruchomi zasoby finansowe polskich firm i zmotywuje je do inwestowania, a z drugiej zwiększy efektywność wykorzystania środków unijnych. Utworzenie Funduszu pozwala na wykorzystanie środków uwolnionych z instrumentów finansowych programów operacyjnych szczebla centralnego obecnej i minionej perspektywy finansowej Unii Europejskiej, środków realokowanych z kapitałów BGK oraz ewentualnej, dobrowolnej partycypacji interesariuszy w dowolnym przedziale czasowym, dywersyfikując w ten sposób źródło finansowania gwarancji de minimis.

#### **Realizacja zadań Funduszu**

W okresie funkcjonowania Funduszu tj. od 01.07.2018r. do 31.12.2018r. udzielono 14 390 gwarancji na kwotę 4 274,2 mln zł. We wskazanym okresie nie było ani jednej wypłaty z tytułu udzielonych gwarancji.

W 2018 roku Fundusz został zasilony środkami w wysokości 900 mln zł przekazanymi z funduszu statutowego BGK. W 2018 roku Fundusz nie był zasilony środkami z instrumentów UE, nie było też konieczności zasilenia Funduszu środkami na pokrycie kosztów i wydatków z budżetu państwa.

**TABELA 23: Główne wielkości charakteryzujące działalność Funduszu KFG (w mln zł)**

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2017	
	2018	2017	nominalna	%
<b>Cele bilansowe Funduszu - stan na koniec okresu:</b>				
Suma bilansowa	926,6	0,0	926,6	-
<b>Wpływy do Funduszu narastająco w okresie, w tym:</b>	926,6	0,0	926,6	-
z instrumentów UE	0,0	0,0	0,0	-
pozostałe wpływy	926,6	0,0	926,6	-
<b>Wypłaty z Funduszu narastająco w okresie, w tym:</b>	0,4	0,0	0,4	-
wypłaty gwarancji	0,0	0,0	0,0	-
pozostałe wydatki	0,4	0,0	0,4	-

#### Bilans oraz rachunek zysków i strat

Na 31 grudnia 2018 roku suma bilansowa Funduszu wyniosła 926,6 mln zł.

Wynik finansowy Funduszu 2018 roku był dodatni i wyniósł 26,4 mln zł.

#### 4.22 POZOSTAŁE PROGRAMY I ZADANIA ZLECONE

##### Dystrybucja środków Unii Europejskiej

Zgodnie z ustawą o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009r. (z późn. zm.) od stycznia 2010r. BGK obsługuje płatności ze środków UE na rzecz beneficjentów. Ww. ustawa daje także możliwość realizacji wypłat w ramach krajowego współfinansowania poprzez BGK.

W ramach umowy z Ministerstwem Finansów oraz umów z Ministerstwem Rozwoju Regionalnego, Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej i Ministerstwem Zdrowia BGK zobowiązany jest do:

- realizacji płatności ze środków UE i krajowego współfinansowania,
- prowadzenia rachunków bankowych w złotych do obsługi płatności,
- sporządzania zapotrzebowań na środki pieniężne na realizację płatności,
- współpracy z Ministerstwem Finansów, dysponentami poszczególnych części budżetowych oraz instytucjami składającymi zlecenia płatności w zakresie niezbędnym do ich realizacji, w tym do prowadzenia sprawozdawczości, rejestracji zwrotów środków i prowadzenia sprawozdawczości w tym zakresie.

W 2018 roku w ramach tej usługi zrealizowano:

- 34 zlecenia płatności na kwotę ogółem 83,1 mln zł, ze środków UE – w ramach Perspektywy Finansowej 2007-2013,
- 105 909 zleceń płatności na kwotę 48,5 mld zł, z czego 527 zleceń płatności o wartości 23,0 mln zł dotyczyło krajowego współfinansowania – w ramach Perspektywy Finansowej 2014 – 2020.

Od początku świadczenia tej usługi, do końca 2018 roku zrealizowano:

- 741 762 zlecenia płatności na kwotę ogółem 275,1 mld zł, z czego 12 786 zleceń płatności o wartości 670,3 mln zł dotyczyło krajowego współfinansowania – w ramach Perspektywy Finansowej 2007-2013,
- 201 712 zleceń płatności na kwotę 95,0 mld zł, z czego 945 zleceń płatności o wartości 40,6 mln zł dotyczyło krajowego współfinansowania – w ramach Perspektywy Finansowej 2014 – 2020.

##### Obsługa bankowa i ewidencja księgowa zobowiązań i należności Skarbu Państwa

W 2018 roku BGK realizował zadania wynikające ze współpracy z Ministerstwem Finansów w zakresie obsługi bankowej i ewidencji księgowej zagranicznych i krajowych zobowiązań i należności Skarbu Państwa. Na koniec 2018 roku wartość zagranicznych zobowiązań Skarbu Państwa będących w obsłudze BGK wyniosła 56,2 mld USD, a należności 1,7 mld USD.

### **Program Dopłat do Oprocentowania Kredytów Eksportowych o stałej stopie procentowej (DOKE)**

BGK realizuje na rzecz MF program dopłat do oprocentowania kredytów eksportowych o stałej stopie procentowej.

W 2018 roku wpłynął do BGK jeden wniosek o wydanie przyrzeczenia podpisania umowy DOKE. Zawarcie umowy DOKE z bankiem wnioskującym przewidywane jest do końca I kwartału 2019.

Łączna wartość wspieranych kontraktów eksportowych, w ramach administrowanego przez BGK Programu, na koniec 2018 roku wynosi 244,2 mln EUR oraz 165,3 mln CAD, które są finansowane kredytami o wartości 289,3 mln DKK, 926,1 mln NOK i 135,4 mln CAD.

Od czasu wprowadzenia Programu DOKE w 2003 roku, BGK udzielił ogółem 50 przyrzeczeń objęcia wsparciem kredytów eksportowych finansujących kontrakty eksportowe o łącznych kwotach wynoszących 1 446,0 mln USD, 973,3 mln EUR, 380,0 mln NOK, 165,7 mln CAD oraz 15,2 mln GBP.

### **Programy Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej**

W 2018 roku BGK realizował cztery programy na zlecenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Na podstawie umowy zawartej 25 kwietnia 2016 roku BGK realizuje **zwrotny instrument wsparcia Podmiotów Ekonomii Społecznej (PES) ze środków Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020 (POWER)**. Środki powierzone BGK to kwota około 158 mln zł, która przeznaczona jest na preferencyjne finansowanie zwrotne dla PES (pożyczki oraz reporeczenia).

Bank pełni w tym programie rolę Menadżera Funduszu Funduszy oraz wybiera, w przetargu nieograniczonym, pośredników finansowych, udzielających wsparcia uprawnionym PES. Umowy z pośrednikami finansowymi zawarte zostały w grudniu 2016 roku.

Docelowo w ramach instrumentu pożyczkowego ma zostać udzielonych około 2030 preferencyjnych pożyczek. Z uwagi na duże zainteresowanie pożyczkami wśród PES, w grudniu 2017 roku uruchomiona została II transza środków POWER na pożyczki.

Jako uzupełnienie oferty pożyczkowej dla PES, środki ze spłat pożyczek udzielonych w ramach pilotażu, tj. w perspektywie 2007-2013 – decyzją Ministerstwa Rozwoju i MRPiPS - posłużyły jako kapitał na uruchomienie instrumentu gwarancyjnego dla PES. BGK realizuje ten instrument we współpracy z bankami zrzeszającymi banki spółdzielcze, które mogą udzielać PES kredytów zabezpieczanych gwarancją z BGK.

W ramach umowy partnerskiej z MRPiPS oraz Fundacją Nowy Staw BGK realizuje program *Budowa i rozwój istniejących znaków jakości dla podmiotów ekonomii społecznej i jednostek samorządu terytorialnego wspierających rozwój ekonomii społecznej, POWER*. Rola BGK jako partnera polega na wspieraniu MRPiPS w przygotowaniu, wdrażaniu i rozliczaniu projektu, pracach zespołów projektowych i opiniowaniu wypracowanych przez Partnerów dokumentów. BGK aktywnie uczestniczy w opracowaniu procedur w zakresie oceny finansowej/ekonomizacji podmiotów ekonomii społecznej oraz ich późniejszej modyfikacji. BGK bierze udział w procedurze naboru wniosków m.in. poprzez wsparcie podmiotów ubiegających się o certyfikat. BGK w ramach powierzonych zadań organizuje wsparcia dla laureatów, w tym poprzez zakup zewnętrznych usług doradczych lub szkoleniowych ze środków projektu. W 2018 roku w ramach projektu certyfikowanych „Znakiem Jakości” zostało 27 podmiotów ekonomii społecznej.

### **Wypłata rekompensat z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami RP**

Od 2006 roku BGK prowadzi obsługę wypłat świadczeń pieniężnych wynikających z realizacji prawa do rekompensaty z tytułu pozostawienia nieruchomości poza obecnymi granicami RP (tzw. ustawa zabużańska z 8 lipca 2005r.).

W samym 2018 roku dokonano prawie 3,2 tysiąca wypłat o wartości 216,8 mln zł. Od początku prowadzenia wypłat do końca grudnia 2018 roku Bank wypłacił 73,5 tysiąca rekompensat na kwotę 4 500,4 mln zł.

## Program Pierwszy Biznes – Wsparcie w starcie

Bank pełni również rolę operatora środków w ramach Programu „Pierwszy biznes – Wsparcie w starcie”, realizowanego od 2014 roku na terenie całego kraju. Celem programu jest rozwój przedsiębiorczości oraz tworzenie nowych miejsc pracy, jako elementów rozwoju rynku pracy, przeciwdziałania bezrobociu i promowania zatrudnienia. W ramach Programu, studenci, absolwenci szkół i uczelni oraz osoby bezrobotne mogą skorzystać z nisko oprocentowanych pożyczek z przeznaczeniem na podjęcie działalności gospodarczej lub utworzenie stanowiska pracy dla osoby bezrobotnej. W ramach programu wnioskodawcy oraz pożyczkobiorcy mogą skorzystać z bezpłatnych usług doradztwa i szkoleń m.in. zakładania działalności gospodarczej, prowadzenia księgowości, czy marketingu.

Za udzielanie pożyczek, a także świadczenie usług szkolenia i doradztwa, odpowiedzialni są pośrednicy finansowi wybrani przez Bank w postępowaniach przetargowych. W I połowie 2019 roku zostanie uruchomione kolejne postępowanie przetargowe na wybór nowych pośredników finansowych udzielających wsparcia w ramach programu w 8 regionach oraz 3 makroregionach. Na dzień 31 grudnia 2018r. od początku działania programu udzielono łącznie 4 307 pożyczek na kwotę ponad 275,2 mln zł, z czego 4 195 pożyczek na podjęcie działalności gospodarczej, w wysokości 272,5 mln zł oraz 112 pożyczek o wartości 2,6 mln zł na utworzenie/wyposażenie miejsca pracy dla osób bezrobotnych.

W 2018 roku BGK prowadził również szereg powierzonych mu programów o mniejszej skali działania.

## 4.23 DZIAŁALNOŚĆ PODMIOTÓW GRUPY KAPITAŁOWEJ BGK

### Działalność inwestycyjno kapitałowa

Bank Gospodarstwa Krajowego, realizując misję wspierania rozwoju gospodarczego Polski, obok instrumentów bankowych oraz działań w ramach programów rządowych, prowadzi aktywne działania w zakresie inwestycji kapitałowych. Działania te realizowane są poprzez fundusze inwestycyjne zamknięte i podmioty przez nie utworzone. Fundusze inwestycyjne utworzone zostały przez uprzednio założone przez BGK Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych (od września 2017 roku zbytego na rzecz Polskiego Funduszu Rozwoju S.A.) i są zarządzane przez firmy do tego dedykowane.

W obszarze finansowania reindustrializacji i projektów infrastrukturalnych podmiotem zarządzającym jest PFR TFI S.A., spółka, której właścicielem jest PFR S.A. stanowiący jeden z filarów polskich instytucji rozwoju. W obszarze wspierania ekspansji zagranicznej polskich przedsiębiorców dedykowanym funduszem inwestycyjnym zarządza bezpośrednio PFR TFI S.A. W obszarze mieszkalnictwa PFR TFI powierzyło realizację inwestycji wyspecjalizowanemu podmiotowi PFR Nieruchomości S.A. zaś w pozostałych obszarach spółce PFR S.A. Ponadto Bank posiada także udziały w Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A., z którą współpracuje przy realizacji rządowego programu wspierania eksportu, a także przy zabezpieczaniu transakcji finansowania dłużnego w zakresie handlu zagranicznego.

Do podmiotów realizujących działania w obszarze inwestycji kapitałowych w skład Grupy BGK na 31 grudnia 2018r. wchodzi:

- Fundusz Sektora Mieszkań na Wynajem FIZ AN,
- Fundusz Sektora Mieszkań dla Rozwoju FIZ AN,
- Fundusz Ekspansji Zagranicznej FIZ AN,
- Spółki celowe Funduszu Mieszkań dla Rozwoju FIZ AN,
- Spółki celowe Funduszu Sektora Mieszkań na Wynajem FIZ AN.

### Obszar finansowania reindustrializacji i finansowania projektów infrastrukturalnych

PFR S.A. jest podmiotem, któremu PFR TFI powierzyło zarządzanie utworzonymi przez BGK i PFR S.A. funduszami realizującymi inwestycje kapitałowe w obszarze reindustrializacji i finansowania projektów infrastrukturalnych.

Fundusz Inwestycji Polskich Przedsiębiorstw FIZ AN jest funduszem powołanym dla wspierania inwestycji podmiotów, których działalność jest silnie związana z polską gospodarką. Fundusz specjalizuje się w spółkach przemysłowych oraz spółkach świadczących usługi na rzecz przemysłu. W strategii inwestycyjnej przyjęto zasadę, że fundusz będzie

finansował inwestycje podmiotów, których większość potencjału wytwórczego lub przychodów jest zlokalizowana na terytorium Rzeczypospolitej. Na dzień 31 grudnia 2018r. wartość emisyjna w pełni opłaconych certyfikatów w posiadaniu BGK wynosiła 1 296 mln zł.

Fundusze inwestycji infrastrukturalnych dłużny i kapitałowy finansują inwestycje w branżach takich jak: energetyka, ropa i gaz, transport i logistyka. Finansowanie może mieć charakter dłużny, jak i kapitałowy oraz obejmuje zarówno finansowanie nowych aktywów, jak i modernizację obecnych. Dominującym obszarem inwestycji funduszy jest Polska, ale możliwe jest finansowanie inwestycji transgranicznych. Wartość emisyjna certyfikatów w posiadaniu BGK na 31 grudnia 2018r. wyniosła odpowiednio dla funduszu kapitałowego 1 902 mln zł (w pełni opłacony), a funduszu dłużnego 129,7 mln zł (z czego opłacono 126,9 mln zł).

Fundusz Inwestycji Samorządowych FIZ AN finansuje projekty inwestycyjne realizowane wspólnie z jednostkami samorządu terytorialnego, w takich branżach jak wodociągi i kanalizacja, ciepłownictwo, gospodarka odpadami, infrastruktura i transport. Łączna wartość emisyjna w pełni opłaconych certyfikatów w posiadaniu BGK wyniosła na koniec 2018 roku 310 mln zł.

### **Obszar mieszkalnictwa**

Finansowanie rozwoju mieszkalnictwa jest bardzo ważnym zadaniem realizowanym przez Grupę BGK w ramach wspierania przyjętej przez Radę Ministrów Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Celem prowadzonych działań jest wsparcie rozwoju społeczno-terytorialnego oraz wyrównywanie szans społecznych. Obok finansowania programów społecznego budownictwa czynszowego i rządowych programów dopłat dla młodych oraz rodzin, Bank wspiera rozwój mieszkalnictwa także poprzez budowanie mieszkań na wynajem oraz inwestowanie w segmencie dostępnych cenowo mieszkań, przy udziale funduszy inwestycyjnych zamkniętych aktywów niepublicznych. Funduszami zarządza PFR TFI S.A., które powierzyło zarządzanie portfelami tych aktywów spółce PFR Nieruchomości S.A.

W zakresie funduszy inwestycyjnych Bank realizuje zadania związane z zapewnieniem dostępności mieszkań dla młodych rodzin i osób o relatywnie niższych dochodach (inwestycje mieszkaniowe w ramach Funduszu Sektora Mieszkań dla Rozwoju) oraz w zakresie kreowania mobilności społeczeństwa i równoważenia rynku pracy poprzez budowanie instytucjonalnego sektora mieszkań na wynajem (kontynuowanie programu Funduszu Sektora Mieszkań na Wynajem).

**Fundusz Sektora Mieszkań na Wynajem FIZ AN** jest funduszem inwestującym w spółki budujące nieruchomości z przeznaczeniem na wynajem. W ramach tego funduszu realizowane są nieruchomościowe projekty inwestycyjne na terenie 6 największych ośrodków aglomeracyjnych kraju, a także prowadzone były pilotażowe projekty rządowego programu Mieszkanie+, który obejmował przede wszystkim działania na rzecz budowy mieszkań na wynajem w mniejszych miejscowościach w celu zapewnienia dostępu do mieszkań ludziom o relatywnie niższych dochodach.

Działalność Funduszu Sektora Mieszkań na Wynajem FIZ AN, polega na lokowaniu środków pieniężnych zebranych w drodze niepublicznego proponowania nabycia certyfikatów inwestycyjnych. Fundusz dąży do osiągnięcia celu inwestycyjnego poprzez nabywanie i obejmowanie akcji i udziałów spółek celowych oraz dłużnych papierów wartościowych emitowanych przez spółki celowe. Spółki te realizują na własny rachunek projekty budowlane związane ze wznoszeniem budynków, kupnem i sprzedażą nieruchomości, a następnie prowadzą wynajem mieszkań w należących do spółek budynkach wielomieszkańciowych oraz działalność związaną z obsługą rynku nieruchomości. Spółki celowe, powołane do realizacji inwestycji, stanowią element Grupy Kapitałowej BGK i podlegają konsolidacji metodą pełną. Na 31 grudnia 2018r. Fundusz posiadał 13 spółek celowych (szczegółowe zestawienie spółek znajduje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy BGK w podrozdziale dotyczącym składu Grupy Kapitałowej BGK).

Łączna wartość emisji wyniosła 1 392 mln zł, przy czym wpłaty BGK wyniosły 1 037,2 mln zł.

**Fundusz Sektora Mieszkań dla Rozwoju FIZ AN** (wcześniej Fundusz Muncypalny) jest funduszem inwestującym w segmencie dostępnych cenowo mieszkań oraz w infrastrukturę samorządową. W grudniu 2017 roku fundusz został przekształcony w Fundusz Sektora Mieszkań dla Rozwoju FIZ AN, przeszedł głębokie zmiany strukturalne i obecnie jest

w trakcie procesu przejmowania części aktywów z Funduszu Sektora Mieszkań na Wynajem, obejmujących głównie inwestycje powiązane z pilotażem programu Mieszkanie+.

Inwestycje funduszu polegają na nabywaniu i obejmowaniu akcji, udziałów oraz dłużnych papierów wartościowych wyemitowanych przez spółki celowe, a także udzielaniu pożyczek spółkom celowym oraz poręczeń i gwarancji na zlecenie spółek celowych powołanych do realizacji projektów inwestycyjnych. Fundusz może również angażować się w roli podmiotu finansującego w projekty w obszarze nieruchomości realizowane w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego. Spółki celowe powołane do realizacji inwestycji, także stanowią element Grupy Kapitałowej BGK i podlegają konsolidacji metodą pełną. Na dzień 31 grudnia 2018r. fundusz posiadał 32 spółki celowe (szczegółowe zestawienie spółek znajduje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy BGK w podrozdziale dotyczącym składu Grupy Kapitałowej BGK).

Łączna wartość emisyjna w pełni opłaconych certyfikatów inwestycyjnych tego funduszu wyniosła na koniec 2018 roku 549,8 mln zł.

### **Obszar finansowania ekspansji zagranicznej**

Grupa Kapitałowa BGK wspiera kapitałowo ekspansję zagraniczną polskich przedsiębiorstw poprzez Fundusz Ekspansji Zagranicznej FIZ AN zarządzany przez PFR TFI S.A. Fundusz inwestuje wspólnie z polskimi partnerami w projekty inwestycyjne związane z utworzeniem nowych lub przejęciem istniejących spółek poza granicami Polski. Fundusz nie posiada specjalizacji branżowej, inwestując wspólnie z polskimi partnerami znajdującymi się w fazie ekspansji.

Działalność Funduszu Ekspansji Zagranicznej FIZ AN polega na lokowaniu środków pieniężnych zebranych w drodze niepublicznego proponowania nabycia certyfikatów inwestycyjnych. Fundusz dąży do osiągnięcia celu inwestycyjnego poprzez nabywanie i obejmowanie akcji i udziałów oraz dłużnych papierów wartościowych wyemitowanych przez spółki projektowe, a także poprzez udzielenie pożyczek spółkom projektowym oraz poręczeń i gwarancji na zlecenie spółek projektowych. Część spółek projektowych funduszu konsolidowana jest do wyników Grupy metodą praw własności. Na dzień 31 grudnia 2018r. były to 3 podmioty zagraniczne: Esotiq Germany GMBH (z siedzibą w Niemczech), UAB EMP Recycling (Litwa) oraz ASM Germany GmbH (Niemcy). Pierwszy podmiot prowadzi działalność w zakresie sprzedaży detalicznej wyrobów tekstylnych, drugi zajmuje się skupem, przetwórstwem i sprzedażą surowców wtórnych, natomiast trzeci świadczy usługi wsparcia sprzedaży. Udział funduszu w tych spółkach nie przekracza 50%.

Łączna wartość emisyjna certyfikatów FEZ FIZ AN na 31 grudnia 2018r. wyniosła 316,5 mln zł, z czego opłacono 224,9 mln zł.

### **Pozostałe działalności jednostek stowarzyszonych BGK**

Do jednostek stowarzyszonych konsolidowanych do wyników Grupy BGK metodą praw własności zalicza się także Korporację Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A., we współpracy z którą Bank realizuje działania w obszarze wspierania eksportu i ekspansji zagranicznej polskich przedsiębiorców oraz podmioty prowadzące lokalną działalność poręczeniową we współpracy z BGK, tj. 14 funduszy poręczeniowych i spółka zadaniowa Krajowa Grupa Poręczeniowa Sp. z o.o. Bank posiada jeszcze udziały w 4 funduszach poręczeniowych o mniejszej wartości.

### **Korporacja Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych SA**

Korporacja Ubezpieczeń i Kredytów Eksportowych S.A. jest polskim ubezpieczycielem, którego akcjonariuszami jest Skarb Państwa i Bank Gospodarstwa Krajowego. BGK posiada udział w wysokości 36,69%. KUKE ubezpiecza transakcje handlowe polskich przedsiębiorców, dzięki którym mogą oni prowadzić bezpieczną wymianę handlową w kraju i zagranicą. Działalność KUKE skupia się na ubezpieczeniu należności z tytułu sprzedaży towarów i usług z odroczonym terminem płatności, a także na udzielaniu gwarancji ubezpieczeniowych.

Jako jedyny ubezpieczyciel w Polsce, KUKE ma prawo do oferowania ubezpieczeń eksportowych gwarantowanych przez Skarb Państwa, które zapewniają bezpieczeństwo w handlu na rynkach podwyższonego ryzyka. Ubezpieczenia KUKE obejmują również długoterminowe projekty eksportowe o charakterze inwestycyjnym, finansowane kredytem o okresie spłaty powyżej 2 lat.

W ramach współpracy z KUKĘ S.A. Bank Gospodarstwa Krajowego ubezpiecza większość swojego finansowania dłużnego, a także gwarancji i akredytyw w obszarze finansowania eksportu i wspierania ekspansji zagranicznej. W szczególności dotyczy to finansowania transakcji na rynku o podwyższonym profilu ryzyka, które objęte są gwarancjami Skarbu Państwa. Ponadto BGK udziela finansowania spółce KUKĘ Finance S.A. w zakresie prowadzonej przez podmiot zależny (100% udział KUKĘ S.A.) działalności faktoringowej.

#### **Fundusze poręczeniowe i Krajowa Grupa Poręczeniowa**

Zgodnie z przepisami ustawy o poręczeniach i gwarancjach, BGK może nabywać lub obejmować akcje i udziały w regionalnych i lokalnych funduszach poręczeniowych, udzielających poręczeń lub gwarancji spłaty kredytów lub pożyczek dla mikro, małych i średnich przedsiębiorców. Według stanu na 31 grudnia 2018r. BGK posiadał zaangażowanie w 18 funduszach poręczeniowych, z czego 14 ujmowano jako jednostki stowarzyszone. Szczegółowe zestawienie funduszy znajduje się w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy BGK.

Bank wraz z funduszami poręczeniowymi zawarł porozumienie „Krajowa Grupa Poręczeniowa”, którego celem było stworzenie platformy wspólnego działania oraz zapewnienie prowadzenia działalności poręczeniowej według najlepszych standardów i praktyk. W tym celu powołana została spółka zadaniowa pod nazwą Krajowa Grupa Poręczeniowa Sp. z o.o.

Celem spółki jest podejmowanie i wspieranie działań na rzecz wzmocnienia funduszy poręczeniowych oraz zwiększenie ich znaczenia, jako szczególnego instrumentu wsparcia mikro, małych i średnich przedsiębiorców. W ramach współpracy Banku, funduszy poręczeniowych i spółki przygotowano rozwiązanie informatyczne mające na celu usprawnienie procesów zarządzania poręczeniami i wymianą informacji, m.in.:

- Spółka po przejęciu Ogólnopolskiego Systemu Wspomagającego Udzielanie Poręczeń (OSWUP) wraz z serwerami, utrzymuje sprawność systemu i serwerów oraz udostępnia funduszom poręczeniowym jego funkcjonalności. System umożliwia rejestrację wniosków poręczeniowych ich procesowanie i obsługę po udzieleniu poręczenia oraz przygotowanie danych do sprawozdawczości,
- Spółka rozbudowała System OSWUP o moduł sprawozdawczy e-SOP Sprawozdania, który umożliwia pełną cyfryzację w bazie danych informacji o poręczeniach i sprawozdaniach finansowych,
- Spółka rozbudowała dodatkowo system o moduł e-SOP Rejestry, który umożliwia wymianę danych miesięcznych i kwartalnych o poręczeniach w organizowanych przez KGP Sp. z o. o. konsorcjach do współpracy z firmami leasingowymi.

Spółka przygotowuje dla funduszy poręczeniowych strony www oraz prowadzi obsługę merytoryczną i informatyczną tych stron oraz obsługę kont pocztowych. Obecnie prowadzi obsługę trzech stron zewnętrznych [www.poreczenia-kredytowe.info](http://www.poreczenia-kredytowe.info), [www.swientokrzyskipf.pl](http://www.swientokrzyskipf.pl), [www.pzfp.pl](http://www.pzfp.pl).

#### **4.24 TRANSAKcje Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI Z BGK**

Szczegółowe zestawienie transakcji z podmiotami powiązanyimi kapitałowo lub organizacyjnie z BGK przedstawiono w jednostkowym sprawozdaniu finansowym BGK w nocy 41.

## 5. STRATEGIA I KIERUNKI ROZWOJU BGK I GRUPY KAPITAŁOWEJ BGK

### 5.1 STRATEGIA BGK I GRUPY KAPITAŁOWEJ BGK

BGK jest w trakcie realizacji strategii przewidzianej na lata 2017-2020. Aktualne pozostają misja, wizja i wartości zdefiniowane w strategii. Misją BGK jest wspieranie rozwoju społeczno-gospodarczego Polski oraz sektora publicznego w realizacji jego zadań. Cztery kluczowe filary misji są oparte na fundamentalnych wartościach: profesjonalizmie, partnerskiej współpracy i zaangażowaniu.

#### Misja BGK i jej filary

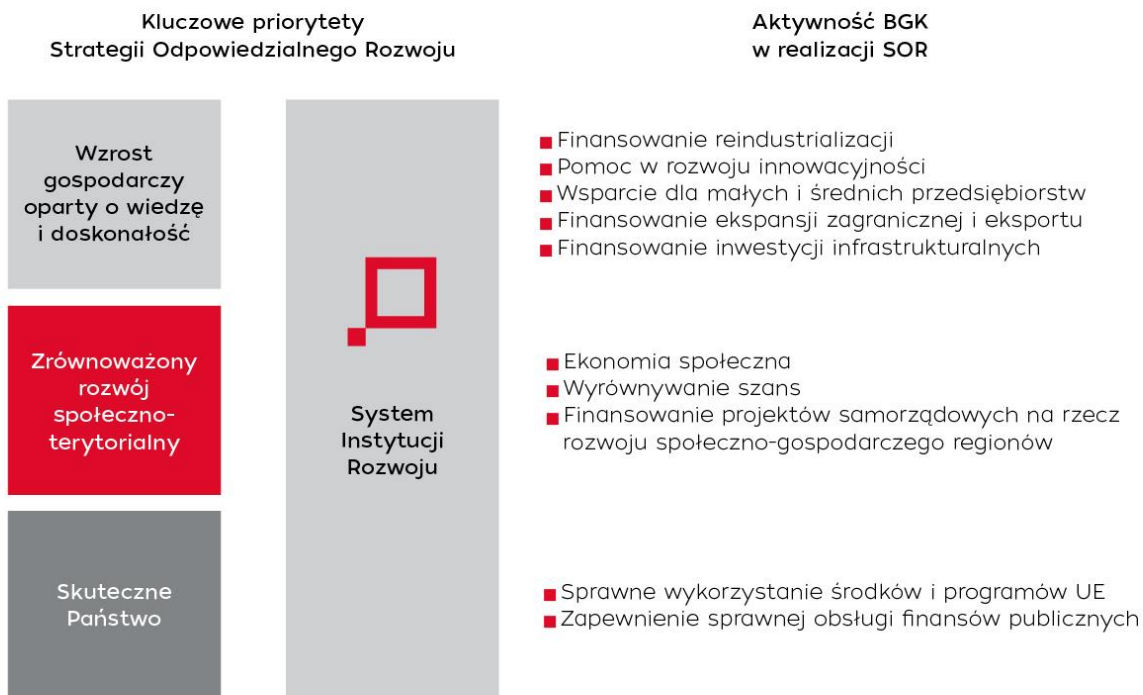


Strategia BGK wynika z wyzwań stojących przed polską gospodarką adresowanych m.in. w ramach Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR). Priorytetowo traktowane są: wzrost gospodarczy oparty o wiedzę i doskonałość, zrównoważony rozwój społeczno-terytorialny oraz skuteczne Państwo.

Definiując strategię na lata 2017-2020 BGK nakreślił plan działań w kluczowych obszarach zdefiniowanych w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju.



## Misja banku w realizacji Strategii Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR)



BGK stawia sobie za cel inicjowanie i realizację działań, które służą ogólnemu wzrostowi, finansuje projekty infrastrukturalne, jest poręczycielem i gwarantem oraz obsługuje liczne programy, w tym mające na celu poprawę sytuacji na rynku mieszkaniowym. W 2018 roku Bank otworzył placówkę zagraniczną w Brukseli, co służy m.in. wzmocnieniu obecności Polski na rynkach zagranicznych. W 2019 roku planowane jest otwarcie kolejnych placówek zagranicznych.

### 5.2 KIERUNKI ROZWOJU GRUPY KAPITAŁOWEJ BGK

Działania Grupy BGK w najbliższych latach będą kontynuacją priorytetów zdefiniowanych w strategii 2017-2020 opartej na realizacji trzech głównych filarów:

- Wzrost gospodarczy oparty o wiedzę,
- Zrównoważony rozwój społeczno-terytorialny,
- Skuteczne Państwo.

#### Wzrost gospodarczy oparty o wiedzę

W ramach wspierania wzrostu gospodarczego opartego o wiedzę Grupa BGK będzie się angażowała w finansowanie reindustrializacji i inwestycji infrastrukturalnych, wspieranie ekspansji zagranicznej i eksportu polskich przedsiębiorstw, wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw oraz pomoc w rozwoju innowacyjności.

#### Finansowanie reindustrializacji i inwestycji infrastrukturalnych

Bank planuje dalszy wzrost finansowania przedsiębiorstw oraz dynamiczny wzrost działalności gwarancyjnej wspieranej przez wykorzystanie wiedzy eksperckiej i doświadczeń Banku, również przy udziale ekspertów branżowych. Bank będzie

uczestniczył w konsorcjach bankowych ze względu na warunki charakterystyczne dla takich finansowań, w tym bardzo długi okres finansowania oraz złożone struktury finansowo-prawne.

W zakresie finansowania kapitałowego skala działania określona jest przy współpracy z instytucjami wspierającymi rozwój gospodarczy. Bank będzie kontynuował działania w zakresie współpracy międzynarodowej w ramach Funduszy Marguerite oraz Polskiego Funduszu Funduszy Wzrostu.

Nową inicjatywą o zasięgu międzynarodowym, wspólną dla instytucji rozwoju głównie z krajów Europy Środkowo-Wschodniej, w której w roli inwestora będzie występował BGK jest inicjatywa powstania Funduszu Trójmorza. Fundusz będzie wspierał kluczowe inwestycje infrastrukturalne w tej części Europy.

### **Wspieranie ekspansji zagranicznej i eksportu polskich przedsiębiorstw**

Bank zakłada dynamiczny wzrost zaangażowania w obszarze finansowania ekspansji zagranicznej i eksportu polskich przedsiębiorstw w formie kredytów, akredytyw, wykupu wierzycelności oraz gwarancji, a także poprzez finansowanie kapitałowe Funduszu Ekspansji Zagranicznej FIZAN.

Głównym filarem tego rodzaju działalności w BGK jest program „Finansowe Wspieranie Eksportu”. Celem tego Programu jest poprawa pozycji konkurencyjnej polskich eksporterów oraz zwiększenie wielkości polskiego eksportu poprzez ułatwienie dostępu i uatrakcyjnienie warunków finansowania zakupu polskich dóbr i usług, jak również istotne ograniczenie ryzyka działalności eksportowej polskich firm. Cel ten jest realizowany poprzez udzielanie przez BGK kredytów dla nabywców polskich towarów i usług lub ich banków z zapewnieniem ochrony ubezpieczeniowej Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S.A. (KUKES S.A.).

### **Wsparcie dla małych i średnich przedsiębiorstw**

W obszarze wsparcia sektora MŚP Bank będzie kontynuował działanie programu gwarancji *de minimis* poprzez Krajowy Fundusz Gwarancyjny oraz wykorzystywał środki europejskie dla zmniejszenia luki konkurencyjnej tego sektora. W roku 2018 utworzono Krajowy Fundusz Gwarancyjny, który przejął realizację gwarancji *de minimis* z poprzedniego programu realizowanego w latach 2013 – 2018.

W 2019 roku kontynuowana będzie sprzedaż gwarancji udzielanych w ramach Funduszu Gwarancyjnego Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój (FG POIR). Oferta gwarancji dla MŚP w ramach FG POIR ma na celu zwiększenie skłonności firm do inwestowania, przy jednoczesnym zwiększeniu efektywności wykorzystania środków unijnych.

### **Pomoc w rozwoju innowacyjności**

Działania w obszarze wspierania innowacyjności realizowane są przez BGK w zakresie obsługi poddziałania 3.2.2 „Kredyt na Innowacje Technologiczne”, Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój na lata 2014-2020, w obszarze instrumentów gwarancyjnych we współpracy z europejskimi instytucjami finansowymi, a także z wykorzystaniem innych środków perspektywy Unii Europejskiej na lata 2014-2020 oraz poprzez utworzenie funduszy inwestycyjnych finansujących prace badawczo-rozwojowe.

W roku 2019 planowane jest zawarcie kolejnych umów z MŚP o dofinansowanie oraz dokonywanie wypłat premii technologicznych, udzielanie gwarancji objętych regwarancją Europejskiego Funduszu Inwestycyjnego (EFI) w ramach programu COSME.

Działania w zakresie wdrażania kapitałowych instrumentów finansowych realizowane są poprzez cztery fundusze inwestycyjne zamknięte aktywów niepublicznych utworzone w ramach trzech poddziałań oraz jednego działania POIR 2014-2020:

- poddziałanie 3.1.1 *Inwestycje w innowacyjne start-upy - Starter*,
- poddziałanie 3.1.2 *Inwestycje grupowe aniołów biznesu w MŚP - Biznest*,
- poddziałanie 3.1.4 *KOFFI - Konkurencyjny Ogólnopolski Fundusz Funduszy Innowacyjnych*,
- działanie 2.1 *Otwarte innowacje - wspieranie transferu technologii*.

Ponadto w Banku prowadzone są prace nad utworzeniem funduszu badawczo-rozwojowego we współpracy z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Przewidywana docelowa skala inwestycji wyniesie 500 mln zł. Fundusz ten zostanie utworzony w pierwszej połowie 2019 roku.

### **Zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy**

W obszarze ekonomii społecznej i wyrównywania szans mieści się całe spektrum instrumentów związanych z rozwojem mieszkalnictwa i z zapewnieniem dostępności mieszkań dla młodych rodzin, dla osób o relatywnie niższych dochodach, a także w zakresie kreowania mobilności społeczeństwa i w obszarze równoważenia rynku pracy poprzez budowanie sektora mieszkań na wynajem.

W obszarze mieszkalnictwa Bank jest aktywny zarówno poprzez realizację dedykowanych programów rządowych (działania funduszy przepływowanych), jak i poprzez działalność inwestycyjną funduszy zarządzanych przez PFR Nieruchomości. Bank w ramach bieżącej działalności będzie prowadził obsługę ekspozycji kredytowych portfela dawnego KFM, w tym procesu wyodrębniania na własność lokali mieszkalnych na rzecz dotychczasowych lokatorów.

W zakresie funduszy przepływowych w obszarze mieszkalnictwa BGK będzie wspierała finansowanie zakupu mieszkań i domów przeznaczonych dla młodych rodzin (RnS i MdM), budownictwo socjalnego czy dopłaty do czynszów.

Program „Pierwszy biznes – Wsparcie w starcie” wspiera rozwój przedsiębiorczości oraz tworzenie nowych miejsc pracy, jako elementów rozwoju rynku pracy, przeciwdziałania bezrobociu i promowania zatrudnienia, gdzie BGK pełni rolę menedżera programu.

Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 gdzie BGK z powierzonych środków wspiera poprzez zwrotne instrumenty finansowe przedsięwzięcia ukierunkowane na budowę, rozbudowę lub przebudowę sieci infrastruktury telekomunikacyjnej, zapewniającej szerokopasmowy dostęp do szybkiego Internetu.

### **Skuteczne Państwo**

Z uwagi na specyfikę działania BGK, ważnym elementem rozwoju Banku, są działania zawarte w priorytecie „Skuteczne Państwo”. Działania te obejmują efektywną realizację programów europejskich, a także obsługi finansów publicznych oraz zleconych programów rządowych. Ważnym dla BGK i grupy jest także wykorzystanie potencjału banku we współpracy z polskimi instytucjami rozwoju.

Głównymi celami projektów wspieranych w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych są m.in.: rozwój przedsiębiorczości MŚP, poprawa efektywności energetycznej w sektorze mieszkalnictwa i budynków publicznych oraz w MŚP, rozwój rynku pracy, finansowanie odnawialnych źródeł energii oraz rewitalizacja obszarów miejskich. Bank będzie współpracował z partnerami samorządowymi nad jak najlepszym i dostosowanym do specyfiki regionu planem działań współfinansowanych ze środków UE.

W zakresie działań w ramach perspektywy europejskiej 2014-2020 BGK skupiać się będzie na zwiększeniu tempa wykorzystania środków UE w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych.

### **Sprawne wykorzystanie środków i programów UE**

Wdrażanie instrumentów finansowych w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych (RPO) na lata 2014-2020, jest kontynuacją wcześniejszych działań Banku odnoszących się do pozadotacyjnego wsparcia przedsiębiorczości ze środków publicznych.

Głównymi celami projektów wspieranych w ramach RPO są m.in.: rozwój przedsiębiorczości MŚP, poprawa efektywności energetycznej w sektorze mieszkalnictwa i budynków publicznych oraz w MŚP, rozwój rynku pracy, finansowanie odnawialnych źródeł energii oraz rewitalizacja obszarów miejskich. Wsparcie jest realizowane z wykorzystaniem instrumentów finansowych o charakterze pożyczkowym (mikropożyczki, pożyczki), poręczeniowym oraz z wykorzystaniem inwestycji kapitałowych.

### **Zapewnienie sprawnej obsługi finansów publicznych**

W zakresie działań zorientowanych na obsługę sektora finansów publicznych, czy dystrybucji środków europejskich, BGK będzie prowadził działania w celu utrzymania wysokiej jakości obsługi oraz będzie dążył do doskonałości operacyjnej.

### **Transformacja kulturowa BGK i Grupy BGK**

Tak określone kierunki rozwoju wymagają przeprowadzenia znaczących inwestycji w podniesienie sprawności operacyjnej i głębokich zmian kulturowych banku oraz Grupy BGK. Doskonałość operacyjna jest jednym z czterech głównych filarów strategii BGK przyjętej przez radę nadzorczą na lata 2017-2020. Dlatego w roku 2019 i w latach kolejnych przewidywane są wzmożone działania Banku, mające na celu wzrost efektywności wyrażającej się zarówno w sferze optymalizacji i elektronizacji procesów, jak również we wzroście zaangażowania kadry.

Rok 2018 był pierwszym pełnym rokiem istotnych zmian w zakresie transformacji kultury organizacyjnej, która promuje wartości profesjonalizmu, partnerskiej współpracy oraz zaangażowania. Zmiana kultury organizacyjnej jest kluczowym elementem realizacji strategii BGK i dzięki niej możliwe będzie przeprowadzenie tak wielu koniecznych zmian i projektów strategicznych.

## 6. SYTUACJA FINANSOWA GRUPY KAPITAŁOWEJ BGK I BANKU BGK

### 6.1 WYNIK FINANSOWY GRUPY KAPITAŁOWEJ BGK

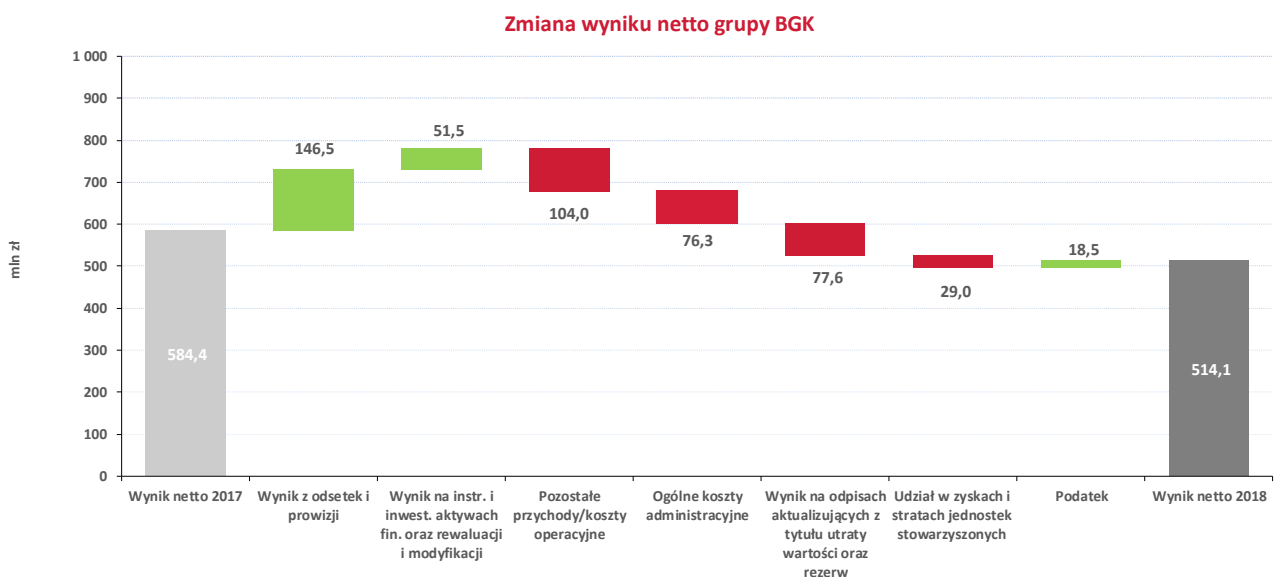
Wynik netto grupy BGK za 2018 rok zamknął się kwotą 514,1 mln zł, która była o 70,3 mln zł niższa od uzyskanej za 2017 rok. Niższy wynik związany był przede wszystkim jednorazowymi zdarzeniami, które obciążyły wynik BGK.

TABELA 24: Rachunek zysków i strat grupy BGK (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2017	
	2018	2017	nominalna	%
Wynik z tytułu odsetek	889,1	776,1	113,0	14,6%
Wynik z tytułu prowizji i opłat	190,1	156,6	33,5	21,4%
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i wynik z rewaluacji	51,2	26,2	25,0	95,3%
Wynik na inwestycyjnych aktywach finansowych	60,5	30,6	29,9	97,8%
<b>Wynik na działalności bankowej</b>	<b>1 190,9</b>	<b>989,5</b>	<b>201,4</b>	<b>20,4%</b>
Pozostałe przychody/koszty operacyjne	-31,4	72,6	-104,0	-143,2%
Ogólne koszty administracyjne	-470,3	-394,0	-76,3	19,4%
Wynik z tytułu modyfikacji	-3,4	0,0	-3,4	-
Wynik na odpisach aktualizujących z tytułu utraty wartości oraz rezerw	-127,2	-49,6	-77,6	156,3%
<b>Wynik z działalności operacyjnej</b>	<b>558,6</b>	<b>618,5</b>	<b>-59,9</b>	<b>-9,7%</b>
Udział w zyskach i stratach jednostek stowarzyszonych	43,0	72,0	-29,0	-40,3%
<b>Zysk brutto</b>	<b>601,6</b>	<b>690,5</b>	<b>-88,9</b>	<b>-12,9%</b>
Podatek dochodowy	-87,5	-106,0	18,5	-17,5%
<b>Zysk netto</b>	<b>514,1</b>	<b>584,4</b>	<b>-70,3</b>	<b>-12,0%</b>
<b>Zysk netto przypadający na rzecz właściciela jednostki dominującej</b>	<b>514,4</b>	<b>584,6</b>	<b>-70,2</b>	<b>-12,0%</b>
<b>Zysk netto przypadający na udziały niesprawujące kontroli</b>	<b>-0,3</b>	<b>-0,1</b>	<b>-0,2</b>	<b>158,7%</b>

Największy wpływ na wynik netto o w stosunku do roku poprzedniego miały:

- wynik z tytułu odsetek, prowizji i opłat – wzrost o 146,5 mln zł,
- pozostałe przychody/ koszty operacyjne (ujęte zdarzenia jednorazowe) – spadek wyniku o 104,0 mln zł,
- wynik na odpisach aktualizujących z tytułu utraty wartości oraz rezerw – wzrost rezerw o 77,6 mln zł,
- udział w zyskach i stratach jednostek stowarzyszonych – spadek o 29,0 mln zł.



## **Rachunek zysków i strat**

### ***Wynik z tytułu odsetek, prowizji i opłat***

Wynik z tytułu odsetek, prowizji i opłat za rok 2018 wyniósł 1 079,2 mln zł i był wyższy od wyniku za rok 2017 o 146,5 mln zł. Na stan ten największy wpływ miał wzrost wyniku BGK o 143,3 mln zł. Związany był on przede wszystkim ze wzrostem wyniku odsetkowego BGK o 109,7 mln zł, w głównej mierze wynikającego ze wzrostu działalności kredytowo-depozytowej oraz ze wzrostu wyniku prowizji i opłat o 33,6 mln zł.

### ***Wynik na instrumentach i inwestycyjnych aktywach finansowych***

Wynik na instrumentach i inwestycyjnych aktywach finansowych za rok 2018 wyniósł 111,7 mln zł i był wyższy od wyniku za rok 2017 o 54,9 mln zł. Na wzrost ten największy wpływ miał wzrost wyniku BGK o 51,4 mln zł. Znaczący wpływ na wynik 2018 roku miały dywidendy, jakie Bank otrzymał w 2018 roku w wysokości 17,4 mln zł, wyższe o 15,1 mln zł niż w roku poprzednim.

### ***Pozostałe przychody i koszty operacyjne***

Wynik na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych za rok 2018 wyniósł -31,4 mln zł i był niższy od wyniku roku poprzedniego o 104,0 mln zł. Główną przyczyną były dwa zdarzenia z zakresu ryzyka operacyjnego i biznesowego w Banku.

Po przeprowadzonym audycie, Komitet Ryzyka Operacyjnego Banku pozytywnie zaopiniował utworzenie rezerwy na ryzyko operacyjne związane z działalnością pośredników finansowych w związku z nieprawidłowościami przy realizacji umów z jednym z pośredników. Bank rozwiązał wszystkie umowy i skierował do Prokuratury zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. Bank zdecydował o utworzeniu rezerw na sprawy sporne w pozostałych kosztach operacyjnych w kwocie 67,2 mln zł. W związku z rozwiązaniem umowy z dotychczasowym integratorem i ryzykiem niedopasowania zdefiniowanych w SIWZ wymagań do zmieniających się potrzeb biznesowych, Bank podjął decyzję o wstrzymaniu wdrożenia systemu głównego i zleceniu niezależnej firmie kompleksowego audytu architektury IT w Banku. Na podstawie wyników audytu Bank podejmie kolejne decyzje kierunkowe. W efekcie zdecydowano o utworzeniu odpisu na utratę wartości środków trwałych i wartości niematerialnych, oraz prawnych w kwocie 14,2 mln zł.

### ***Ogólne koszty administracyjne***

Ogólne koszty administracyjne Grupy Kapitałowej BGK za rok 2018 wyniosły 470,3 mln zł i były wyższe od kosztów za rok 2017 o 76,3 mln zł. Wzrost kosztów dotyczył głównie wzrostu kosztów działania Banku BGK o 81,2 mln zł. Wzrost był wynikiem przeprowadzonych projektów i działań poprawiających efektywność (m.in. elektroniczna procesów oraz zaangażowanie kadry).

### ***Wynik na odpisach aktualizujących z tytułu utraty wartości oraz rezerw***

Wynik na odpisach aktualizujących z tytułu utraty wartości oraz rezerw za rok 2018 dla Grupy Kapitałowej BGK wyniósł -127,2 mln zł i był niższy od wyniku za rok 2017 o 77,6 mln zł. Wynik ten związany jest ze wzrostem zaangażowania kredytowego i konserwatywnym podejściem do ryzyka kredytowego w ramach podstawowej działalności realizowanej przez Bank, przy niskiej bazie odniesienia roku 2017.

### ***Udział w zyskach i stratach jednostek stowarzyszonych***

Udział w zyskach i stratach jednostek stowarzyszonych Grupy Kapitałowej BGK za rok 2018 wyniósł 43,0 mln zł i był niższy w stosunku do roku 2017 o 29,0 mln zł. Zmiana w stosunku do roku poprzedniego wynikała z bieżącej wyceny inwestycji realizowanych przez fundusze zarządzane przez PFR SA.

### ***Podatek***

Wartość podatku za rok 2018 wyniosła 87,5 mln zł i była niższa w stosunku do roku 2017 o 18,5 mln zł.

## 6.2 SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ GRUPY BGK

Sprawozdanie z sytuacji finansowej na koniec roku 2018 zamknęło się sumą bilansową w wysokości 84 772,3 mln zł.

### Aktywa Grupy BGK

Największy udział w strukturze aktywów stanowiły zaangażowania o charakterze kredytowym netto 38,7%, a ich wartość bilansowa na koniec roku wyniosła 32 820,6 mln zł.

Wartość inwestycji w jednostki stowarzyszone na koniec roku 2018 zwiększyła się w stosunku do roku 2017 o 2 817,4 mln zł do wysokości 3 883,6 mln zł, co stanowi 4,6% sumy bilansowej.

Kształtowanie się pozostałych pozycji aktywów Grupy BGK było głównie pochodną zarządzania pozycją płynnościową BGK i kształtowaniem się rozliczeń międzyokresowych i rozrachunków.

Na rysunku poniżej przedstawiono strukturę aktywów Grupy BGK w latach 2017 i 2018.

**TABELA 25: Struktura aktywów grupy BGK (w mln zł)**

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2017 w p.p.
	2018	2017	
Kasa, środki w Banku Centralnym	19,7%	1,3%	18,4
Należności od banków	9,9%	4,4%	5,5
Zaangażowania o charakterze kredytowym netto	38,7%	36,6%	2,1
Instrumenty dłużne i pochodne	19,9%	51,7%	-31,8
Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	4,6%	2,8%	1,8
Inwestycje w jednostki stowarzyszone	4,6%	1,4%	3,2
Pozostałe aktywa	2,7%	1,7%	1,0

### Pasywa Grupy BGK

Największy udział w strukturze pasywów Grupy Kapitałowej BGK miały zobowiązania wobec klientów, które stanowiły na koniec 2018 roku 56,2% pasywów. Wartość zobowiązań wobec klientów na koniec roku wyniosła 47 637,3 mln zł i była wyższa w stosunku do poprzedniego roku o 13 945,0 mln zł. Wzrost udziału w strukturze pasywów zobowiązań wobec klientów o 10,9 p.p. był efektem zarówno wzrostu wartości zobowiązań jak i zwiększenia sumy bilansowej Grupy BGK.

Udział wartości kapitału ogółem Grupy BGK w strukturze pasywów nieznacznie spadł o 4,3 p.p. do poziomu 22,7%.

Wartość zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych Grupy BGK wyniosła na koniec 2018 roku 5 787,2 mln zł i była niższa w stosunku do roku 2017 o 512,1 mln zł. Wartość zobowiązań wobec banków na koniec 2018 roku wyniosła 5 456,2 mln zł i była wyższa od stanu sprzed roku o 577,5 mln zł.

Kształtowanie się pozostałych pozycji pasywów Grupy BGK było głównie pochodną zarządzania pozycją płynnościową Banku. Przy kapitale na poziomie 19 233,7 mln zł Grupa BGK posiada znaczący potencjał na zwiększanie swojego zaangażowania w akcję kredytową, zwiększanie działalności inwestycyjnej, jak i wspieranie rozwoju gospodarczego kraju w obszarach reindustrializacji i inwestycji infrastrukturalnych oraz wspieranie ekspansji zagranicznej polskich przedsiębiorstw.

**TABELA 26: Struktura pasywów grupy BGK (w mln zł)**

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2017 w p.p.
	2018	2017	
Zobowiązania wobec banków	6,5%	6,6%	-0,1
Zobowiązania wobec klientów	56,2%	45,3%	10,9
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	6,8%	8,5%	-1,7
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych udzielonym przyrzeczeniem odkupu	6,2%	10,2%	-4,0
Pozostałe pasywa	1,7%	2,4%	-0,7
Kapitał ogółem	22,7%	27,0%	-4,3

### 6.3 WYNIK FINANSOWY BANKU GOSPODARSTWA KRAJOWEGO

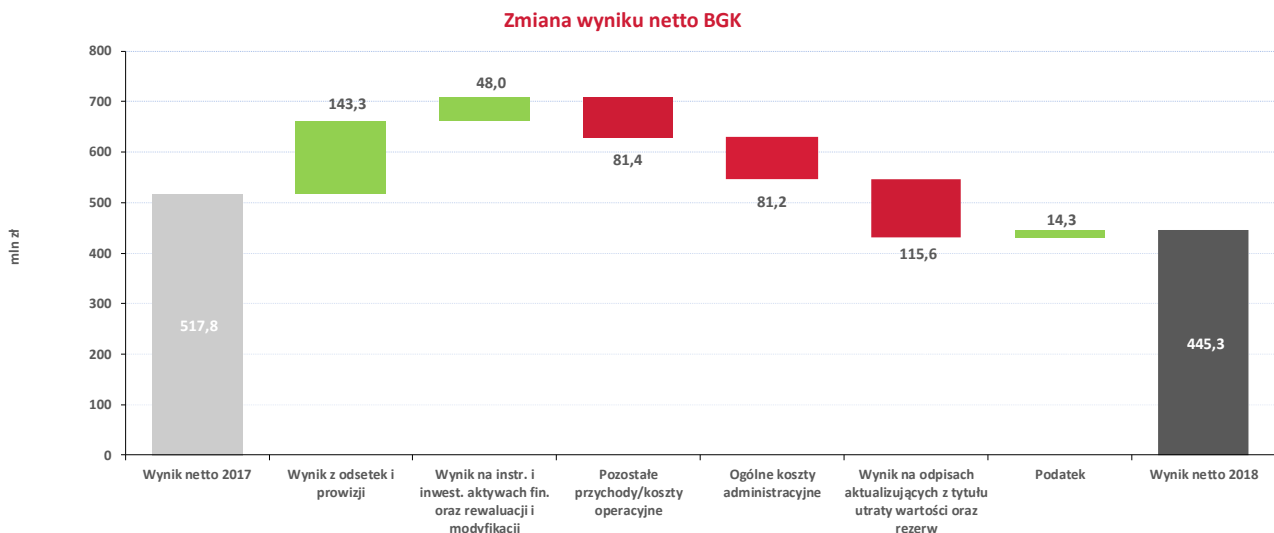
Wynik netto BGK za 2018 rok wyniósł 445,3 mln zł, tj. o 72,5 mln zł mniej niż rok wcześniej. Spadek wyniku związany był przede wszystkim ze wzrostem odpisów aktualizujących w stosunku do relatywnie niskiego poziomu z roku 2017 oraz ze zdarzeniami jednorazowymi odniesionymi w pozostałe koszty operacyjne. Wynik brutto wyniósł 519,5 mln zł, tj. o 86,7 mln zł (o 14,3%) mniej niż rok wcześniej.

**TABELA 27: Rachunek zysków i strat BGK (w mln zł)**

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2017	
	2018	2017	nominalna	%
Wynik z tytułu odsetek	882,8	773,1	109,7	14,2%
Wynik z tytułu prowizji i opłat	190,4	156,8	33,6	21,4%
Wynik na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat i wynik z rewaluacji	52,1	26,2	25,9	98,7%
Wynik na inwestycyjnych aktywach finansowych	48,4	22,8	25,6	112,2%
<b>Wynik na działalności bankowej</b>	<b>1 173,7</b>	<b>978,9</b>	<b>194,8</b>	<b>19,9%</b>
Pozostałe przychody/koszty operacyjne	-83,6	-2,2	-81,4	3761,6%
Ogólne koszty administracyjne	-402,1	-320,9	-81,2	25,3%
Wynik z tytułu modyfikacji	-3,4	0,0	-3,4	-
Wynik na odpisach aktualizujących z tytułu utraty wartości oraz rezerw	-165,2	-49,6	-115,6	232,9%
<b>Wynik z działalności operacyjnej</b>	<b>519,5</b>	<b>606,2</b>	<b>-86,7</b>	<b>-14,3%</b>
<b>Zysk brutto</b>	<b>519,5</b>	<b>606,2</b>	<b>-86,7</b>	<b>-14,3%</b>
Podatek dochodowy	-74,1	-88,4	14,3	-16,2%
<b>Zysk netto</b>	<b>445,3</b>	<b>517,8</b>	<b>-72,5</b>	<b>-14,0%</b>

Największy wpływ na zmniejszenie wyniku netto o 14,0% w stosunku do roku poprzedniego miał wynik na odpisach aktualizujących z tytułu utraty wartości oraz rezerw – zwiększenie kosztu o 115,6 mln zł.





### Wynik z tytułu odsetek

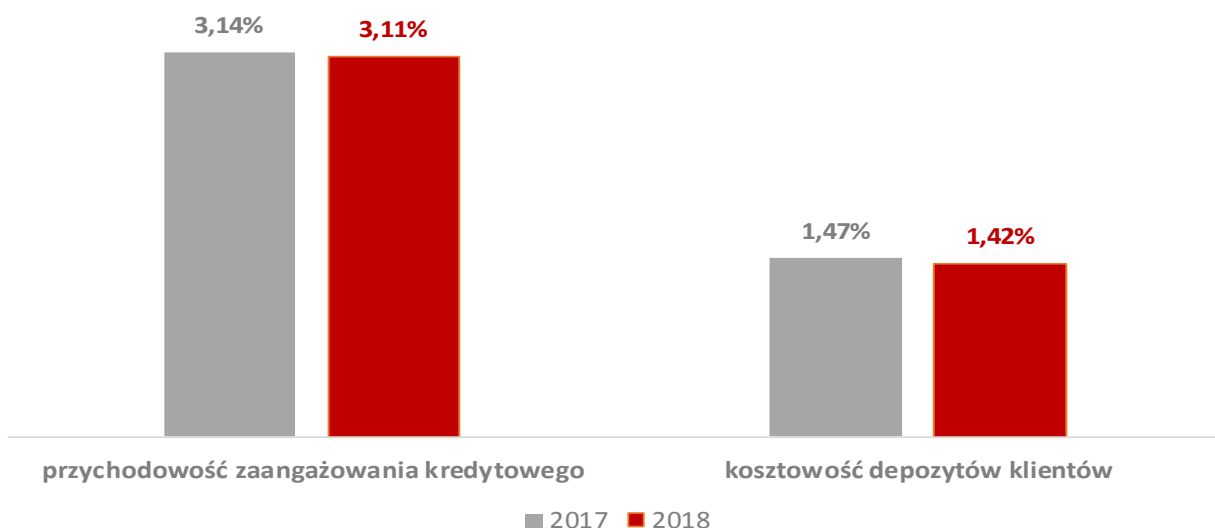
Wynik z odsetek wyniósł na koniec 2018 roku 882,8 mln zł i był wyższy od wielkości uzyskanej w 2017 roku o 109,7 mln zł (tj. o 14,2%).

Wzrost wyniku odsetkowego związany był przede wszystkim ze wzrostem skali działalności kredytowo – depozytowej.

W porównaniu do 2017 roku nastąpił wzrost zarówno przychodów odsetkowych o 200,7 mln zł, jak i kosztów odsetkowych o 90,9 mln zł.

Średni poziom aktywów odsetkowych wyniósł 89,5 mld zł i był wyższy w stosunku do poziomu w roku 2017 o 9,1 mld zł.

Średnia przychodowość aktywów w roku 2018 była zbliżona do poziomu roku 2017 i wyniosła 2,12% (2,09% w roku 2017).



Największą grupę przychodów odsetkowych stanowiły przychody od zaangażowań o charakterze kredytowym, które wyniosły 1 054,3 mln zł i były wyższe w stosunku do roku poprzedniego o 43,1 mln zł (o 4,3%). Przychodowość portfela wyniosła 3,11% wobec 3,14% za rok 2017. Średnie saldo zaangażowań o charakterze kredytowym wzrosło o 5,3% z 32,2 mld zł w roku 2017 do 33,9 mld zł w 2018 roku.

Kolejną grupę przychodów odsetkowych stanowią przychody od dłużnych papierów wartościowych, które wyniosły 721,4 mln zł i były wyższe w stosunku do roku poprzedniego o 94,7 mln zł (o 15,1%). Średni poziom dłużnych papierów wartościowych w roku 2018 wyniósł 42,8 mld zł i był wyższy o 6,1 mld zł (tj. o 16,7%).

Średni poziom pozostałych aktywów odsetkowych (BSB, rachunki nostro i lokaty międzybankowe) w 2018 roku wyniósł 12,9 mld zł i był wyższy o 1,1 mld zł w porównaniu z rokiem 2017.

Średni poziom pasywów odsetkowych w 2018 roku wyniósł 72,2 mld zł i był wyższy o 5,8 mld zł, tj. o 8,8% w stosunku do roku poprzedniego.

Wzrost kosztów odsetkowych był efektem większej skali działalności oraz wyższej o 2 p.b., w stosunku do roku 2017, kosztowości pasywów, która wyniosła 1,41%. Wzrost ten spowodowany był głównie zmianą struktury produktowej (wzrost depozytów negocjowanych średnio o 1,2 mld zł).

Największą grupę pasywów odsetkowych stanowiły depozyty klientów. Średni poziom depozytów klientów w roku 2018 wyniósł 61 mld zł i był wyższy o 6,0 mld zł, tj. o 10,9% w porównaniu do roku 2017. Kosztowość depozytów była o 5 p.b. niższa niż w 2017 roku.

Koszty odsetkowe od zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych i zaciągniętych kredytów spadły o 11,1 mln zł przy średnim saldzie na poziomie 8,8 mld zł, tj. o 0,5 mld zł niższym od stanów średnich za rok 2017.

### **Wynik z tytułu prowizji**

Wynik z tytułu prowizji wyniósł 190,4 mln zł i był o 33,6 mln zł wyższy od wielkości osiągniętej w 2017 roku. Przychody prowizyjne wzrosły o 32,7 mln zł. Było to głównie efektem wyższych o 27,9 mln zł prowizji od zobowiązań gwarancyjnych. Ponadto w 2018 roku BGK uzyskał wyższe o 11,4 mln zł przychody z tytułu zarządzania funduszami oraz obsługi programów. Koszty prowizyjne spadły o 0,9 mln zł.

**TABELA 28: Struktura wyniku z tytułu prowizji (w mln zł)**

Wyszczególnienie	2018	2017	Zmiana do 2017	
			nominalna	%
<b>Wynik z tytułu prowizji</b>	<b>190,4</b>	<b>156,8</b>	<b>33,6</b>	<b>21,4%</b>
Przychody z tytułu prowizji	200,8	168,1	32,7	19,5%
- od kredytów, pożyczek i operacji papierami wartościowymi	50,4	57,3	-6,9	-12,0%
- od zobowiązań gwarancyjnych	64,1	36,2	27,9	77,2%
- z tytułu zarządzania funduszami oraz obsługi programów	58,8	47,4	11,4	24,0%
- pozostałe przychody prowizyjne	27,5	27,2	0,3	1,1%
Koszty prowizyjne	10,4	11,3	-0,9	-8,0%

### **Wyniki na instrumentach finansowych i na inwestycyjnych aktywach finansowych**

Przychody z dywidend na koniec 2018 roku wyniosły 17,4 mln zł i były wyższe od wielkości z roku poprzedniego o 15,1 mln zł.

Na koniec 2018 roku wynik z pozycji wymiany wyniósł 26,4 mln zł. Był on o 0,9 mln zł wyższy od osiągniętego w 2017 roku.

Wynik na instrumentach finansowych wzrósł w 2018 roku do poziomu 56,7 mln zł, tj. o 35,4 mln zł więcej niż w roku 2017. Było to efektem głównie sprzedaży portfela obligacji z wysoką, dodatnią wyceną.

TABELA 29: Wynik na instrumentach i inwestycyjnych aktywach finansowych (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2017	
	2018	2017	nominalna	%
<b>Wynik na instrumentach i inwestycyjnych aktywach finansowych</b>	<b>100,5</b>	<b>49,1</b>	<b>51,4</b>	<b>104,8%</b>
Dywidendy	17,4	2,3	15,1	660,0%
Wynik z wymiany	26,4	25,5	0,9	3,5%
Wynik na instrumentach	56,7	21,3	35,4	166,4%

#### Pozostałe przychody / koszty operacyjne

Na koniec 2018 roku wynik na pozostałych przychodach/kosztach operacyjnych wyniósł -83,6 mln zł. W porównaniu z 2017 rokiem był niższy o 81,4 mln zł. Główną przyczyną tej różnicy były zmiany sald rezerw na sprawy sporne i na należności od dłużników różnych, co opisano w punkcie 6.1.

TABELA 30: Pozostałe przychody / koszty operacyjne (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2017	
	2018	2017	nominalna	%
<b>Pozostałe przychody/koszty operacyjne w tym:</b>	<b>-83,6</b>	<b>-2,2</b>	<b>81,4</b>	<b>-97,4%</b>
saldo rezerw na sprawy sporne i należności od dłużników różnych	-68,1	2,2	70,3	-103,3%
darowizny	-4,0	-8,2	-4,2	103,7%
pozostałe	-11,4	3,8	15,2	-133,1%

#### Ogólne koszty administracyjne

Ogólne koszty administracyjne wyniosły w 2018 roku 402,1 mln zł, co oznacza wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 81,2 mln zł (o 25,3%).

Wzrost był wynikiem przeprowadzonych projektów i działań poprawiających efektywność (m.in. elektroniczna procesów oraz zaangażowanie kadry).

W sferze organizacyjnej przeprowadzono zmiany przygotowania organizacji do skutecznej realizacji misji i wieloletniej strategii BGK. Integralnym elementem zmian jest transformacja kulturowa, obejmująca aktywizację postawy odpowiedzialności, kształtowanie dojrzałości menedżerskiej i biznesowej, która stanowi bazę do wdrożenia efektywnej komunikacji oraz do zarządzania procesowego i projektowego. W efekcie, BGK staje się instytucją posiadającą nowoczesne narzędzia zarządzania efektywnie wspierające zadania stawiane przed Bankiem, zarówno w zakresie realizacji programów rządowych, jak i dystrybucji środków europejskich.

TABELA 31: Koszty działania i amortyzacji (w mln zł)

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2017	
	2018	2017	nominalna	%
<b>Ogólne koszty administracyjne</b>	<b>-402,1</b>	<b>-320,9</b>	<b>-81,2</b>	<b>25,3%</b>
Świadczenia pracownicze	-273,0	-223,8	-49,2	22,0%
Koszty rzeczowe	-108,3	-74,5	-33,8	45,4%
Amortyzacja	-20,8	-22,6	1,8	-8,0%

#### Wynik na odpisach aktualizujących z tytułu utraty wartości oraz rezerw

Wynik na odpisach aktualizujących z tytułu utraty wartości oraz rezerw na koniec 2018 roku wyniósł 165,2 mln zł i różnił się od wielkości na koniec 2017 roku o 115,6 mln zł.

**TABELA 32: Wynik na odpisach aktualizujących oraz rezerw (w mln zł)**

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2017	
	2018	2017	nominalna	%
<b>Wynik na odpisach aktualizujących oraz rezerw</b>	<b>-165,2</b>	<b>-49,6</b>	<b>-115,6</b>	<b>233,1%</b>
saldo odpisów na zaangażowania o charakterze kredytowym	-74,5	-5,0	-69,5	1384,2%
saldo odpisów na zobowiązania warunkowe i gwarancje	-49,5	-36,7	-12,8	34,8%
saldo odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości inwestycji w jednostki zależne i stowarzyszone	-41,2	-7,9	-33,3	422,9%

Wynik na odpisach aktualizujących oraz rezerw odzwierciedla konserwatywne podejście Banku w zakresie wyceny ryzyka kredytowego. Istotnym elementem wzrostu była większa wartość portfela kredytowego ogółem, wzrost ryzyka i zmiana scenariuszy dla części klientów oraz zwiększenie zaangażowania klientów o podwyższonym ryzyku kredytowym, w szczególności w sektorze podmiotów leczniczych.

#### Podatek dochodowy

Podatek dochodowy za 2018 rok wyniósł 74,1 mln zł i był niższy od podatku za 2017 rok o 14,3 mln zł. Efektywna stopa podatkowa wyniosła 14,3% wobec 14,6% na koniec 2017 roku.

## 6.4 SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ BANKU GOSPODARSTWA KRAJOWEGO

Rok 2018 Bank zamknął sumą bilansową w wysokości 84 746,4 mln zł. Była ona wyższa o 10 412,3 mln zł, tj. o 14,0% od stanu na koniec 2017 roku. Na wzrost sumy bilansowej złożyły się przede wszystkim:

- wzrosty związane z rozwojem działalności kredytowej i inwestycyjnej,
- wzrost aktywów płynnych będący pochodną sald depozytowych jednostek budżetu centralnego.

Największy wpływ na wzrost sumy bilansowej miało zwiększenie poziomu depozytów klientów.

Poziom bilansowych zaangażowań o charakterze kredytowym brutto (kredyty, obligacje komunalne i komercyjne) zwiększył się w stosunku do stanu z końca 2017 roku o 5 889,6 mln zł, tj. o 21,0%. Wzrost ten był głównie wynikiem rozwoju finansowania przedsiębiorstw.

**TABELA 33: Struktura aktywów BGK**

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2017 w p.p.
	2018	2017	
Kasa, środki w Banku Centralnym	19,7%	1,3%	18,4
Należności od banków	9,3%	4,2%	5,1
Zaangażowania o charakterze kredytowym netto	38,7%	36,6%	2,1
Instrumenty dłużne i pochodne	19,8%	51,6%	-31,8
Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu	4,6%	2,8%	1,8
Inwestycje w jednostki zależne i stowarzyszone	6,6%	2,8%	3,8
Pozostałe aktywa	1,3%	0,6%	0,7

#### Kasa, środki w Banku Centralnym

Na koniec 2018 roku stan środków na rachunkach w Banku Centralnym wyniósł 16 668,9 mln zł i był wyższy o 15 618,3 mln zł w porównaniu do stanu na koniec 2017 roku.

#### Należności od banków w tym nostro (z wyłączeniem środków w NBP)

Na koniec 2018 roku portfel należności od banków wyniósł 7 904,4 mln zł i był wyższy od stanu na koniec 2017 roku o 4 814,7 mln zł.

### Zaangażowania o charakterze kredytowym

Zaangażowania kredytowe brutto na koniec 2018 roku wyniosły 33 881,6 mln zł i zwiększyły się w stosunku do stanu na koniec 2017 roku o 5 889,6 mln zł. Największy wzrost w stosunku do końca 2017 roku, o 3 024,0 mln zł, nastąpił w kredytach dla firm i sektora finansowego oraz o 1 256,0 mln zł w sektorze jednostek samorządowych i spółek komunalnych.

### Instrumenty dłużne i pochodne

W pozycji tej prezentowane są dłużne i kapitałowe papiery wartościowe. Na koniec 2018 roku nastąpił spadek salda tych papierów wartościowych w stosunku do końca roku 2017 o 21 194,4 mln zł do kwoty 15 834,2 mln zł. Nastąpiła zmiana struktury aktywów odsetkowych - spadek pozycji bony pieniężne NBP o 20 114,3 mln zł. Różnica kompensowana była przez wzrost środków w Banku Centralnym i należności od banków.

### Zakup papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu

Należności z tytułu zakupionych papierów wartościowych z otrzymanym przyrzeczeniem odkupu na koniec 2018 roku wyniosły 3 874,7 mln zł i były wyższe od tej wielkości z końca 2017 roku o 1 769,1 mln zł. Poziom tych należności związany jest z operacjami płynnościowymi.

### Inwestycje w jednostki zależne i stowarzyszone

Portfel inwestycji w jednostki zależne i stowarzyszone według wartości bilansowej zwiększył się w 2018 roku w stosunku do roku poprzedniego o 3 457,9 mln zł do kwoty 5 556,8 mln zł.

W maju 2018 roku BGK sprzedał 100% udziałów spółki Podkarpackiego Funduszu Poręczeń Kredytowych Sp. z o.o., w sierpniu 2018 roku BGK sprzedał 100% akcji spółki Krajowy Fundusz Kapitałowy S.A. i w październiku 2018 roku BGK sprzedał 100% akcji spółki BGK Nieruchomości S.A.

W 2018 roku BGK posiadał w portfelu certyfikaty inwestycyjne o wartości 5 446,8 mln zł (suma wpłat) o 3 486,6 mln zł więcej niż w 2017 roku.

**TABELA 34: Struktura pasywów BGK**

Wyszczególnienie	Wykonanie		Zmiana do 2017 w p.p.
	2018	2017	
Zobowiązania wobec banków	4,6%	4,8%	-0,2
Zobowiązania wobec klientów	56,4%	45,5%	10,9
Zobowiązania z tytułu emisji papierów wartościowych	6,8%	8,5%	-1,7
Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	6,2%	10,2%	-4,0
Pozostałe pasywa	3,5%	4,1%	-0,6
Kapitał ogółem	22,6%	27,0%	-4,4

### Zobowiązania wobec klientów

Baza depozytowa Banku w 2018 roku w stosunku do stanu na koniec poprzedniego roku wzrosła o 13 961,3 mln zł (o 41,3%), co wynikało ze wzrostu środków pozyskiwanych od jednostek budżetu centralnego, których saldo wzrosło o 11 508,3 mln zł (o 64,0%). Stanowiły one nadal przeważającą część portfela depozytowego Banku i na koniec 2018 roku ich wartość wyniosła 29 486,5 mln zł, a ich udział we wszystkich depozytach stanowił 61,7%, wobec 53,2% na koniec 2017 roku.

### Sprzedaż papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu

Zobowiązania z tytułu sprzedanych papierów wartościowych z udzielonym przyrzeczeniem odkupu na koniec 2018 roku wyniosły 5 214,1 mln zł, tj. o 2 359,8 mln zł mniej niż na koniec roku poprzedniego. Niższy stan na koniec 2017 roku związany był ze zmianą struktury pasywów Banku, wynikającą z operacji płynnościowych i klientowskich.

## Kredyty zaciągnięte

Poziom finansowania kredytami z międzynarodowych instytucji finansowych na koniec 2018 roku wyniósł 2 898,7 mln zł i w porównaniu do stanu na koniec 2017 roku był niższy o 89,2 mln zł (o 3,0%).

W 2018 roku BGK podpisał z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym dwie umowy w nowej formule *Intermediation*, otwierając kolejny obszar współpracy pomiędzy BGK i EBI, obok dotychczas zaciąganych kredytów na rzecz Krajowego Funduszu Drogowego oraz pożyczek typu *Global Loan*. Kredyty te, pod nazwą „Posejdon Nearly Zero Energy Building” oraz „Tramwaje Śląskie II” mają charakter dedykowany i przeznaczone są na finansowanie udzielenia przez BGK kredytów inwestycyjnych, odpowiednio dla Porto Sp. z o.o. w związku z realizacją przez tę spółkę projektu polegającego na budowie budynku biurowo-hotelowego charakteryzującego się wysoką efektywnością energetyczną oraz dla spółki Tramwaje Śląskie S.A., realizującej projekt dotyczący modernizacji i rozbudowy infrastruktury tramwajowej oraz zakupu i modernizacji taboru. Umowy opiewają na kwotę odpowiednio 29,0 mln euro i 134,2 mln zł.

BGK kontynuował również pozyskiwanie kredytów z przeznaczeniem na finansowanie przedsięwzięć inwestycyjno-budowlanych w ramach rządowego programu popierania budownictwa mieszkaniowego, podpisując z Bankiem Rozwoju Rady Europy umowę opiewającą na kwotę 800 mln zł. Kredyt może być wykorzystany przez BGK w okresie do dnia 31 marca 2025r., a okres jego spłaty to 25 lat.

## Emisja obligacji

W celu pozyskania stabilnych źródeł finansowania swojej działalności BGK kontynuował program emisji obligacji własnych.

W 2018 roku przeprowadzono emisję obligacji 3-letnich w kwocie 500 mln zł. Obligacje zostały wyemitowane z oprocentowaniem zmiennym, opartym na stawce WIBOR 6M powiększonej o marżę. W roku 2018 wykupiono jednocześnie obligacje o wartości 1 000 mln zł. Wyemitowane w roku 2018 obligacje własne BGK zamierza wprowadzić do obrotu na rynku CATALYST w pierwszym półroczu 2019 roku.

TABELA 35: Stan emisji obligacji własnych na 31.12.2018r. (w mln zł)

Obligacje własne	Data emisji	Data wymagalności	Kwota w mln zł	Oprocentowanie
BGK1019	05/10/2016	05/10/2019	500	WIBOR6M+39p.b.
BGK0219	19/02/2015	19/02/2019	1 392	WIBOR6M+30p.b.
BGK0121	25/01/2018	25/01/2021	500	WIBOR6M+24p.b.
BGK0220	27/02/2017	27/02/2020	1 159	WIBOR6M+40p.b.
BGK0520	19/05/2017	19/05/2020	1 200	WIBOR6M+43p.b.
BGK1021	03/10/2017	03/10/2021	500	WIBOR6M+42p.b.
BGK0919	30/09/2014	30/09/2019	500	2,8%

## Kapitały ogółem

W perspektywie ostatnich lat można zaobserwować bezpieczny i wysoki poziom kapitałów umożliwiający rozwój działalności kredytowej i inwestycyjnej Banku. Na koniec 2018 roku wartość kapitałów ogółem (z wynikiem roku bieżącego oraz lat ubiegłych) wyniosła 19 127,3 mln zł. Była to wielkość o 920,4 mln zł (o 4,6%) niższa od stanu na koniec 2017 roku. Głównym czynnikiem spadku było zasilenie umiejscowionego w BGK Krajowego Funduszu Gwarancyjnego kwotą 900 mln zł.

**TABELA 36: Wielkość i struktura funduszy Banku (w mln zł)**

Wyszczególnienie	2018		2017		Zmiana do 2017	
	Wykonanie	Struktura	Wykonanie	Struktura	nominalna	%
<b>Kapitały ogółem</b>	<b>19 127,3</b>	<b>100,0%</b>	<b>20 047,7</b>	<b>100,0%</b>	<b>-920,4</b>	<b>-4,6%</b>
Fundusz statutowy	17 102,4	89,4%	17 950,6	89,5%	-848,2	-4,7%
Fundusz zapasowy	1 032,8	5,4%	671,4	3,3%	361,4	53,8%
Pozostałe fundusze rezerwowe	232,3	1,2%	232,3	1,2%	0,0	0,0%
Fundusz z aktualizacji wyceny	257,3	1,3%	355,6	1,8%	-98,3	-27,6%
Wynik lat poprzednich	57,1	0,3%	320,0	1,6%	-262,9	-82,2%
Wynik netto	445,3	2,3%	517,8	2,6%	-72,5	-14,0%

### Podsumowanie wyników i sytuacji finansowej BGK

Rok 2018 był okresem zwiększonej aktywności Banku w obszarze finansowania klientów. Wartość łączna zaangażowania o charakterze kredytowym (kredyty brutto, obligacje komercyjne i komunalne) wzrosła w ciągu roku o 5 889,6 mln zł. Miało to związek z realizacją sprzedaży w ramach kredytowania podmiotów gospodarczych.

Sytuacja finansowa Banku na koniec 2018 roku była stabilna i bezpieczna, co odzwierciedlały wyniki finansowe oraz wskaźniki płynności i adekwatności.

### 6.5 RATING BGK

W dniu 5 grudnia 2018 roku agencja ratingowa Fitch utrzymała krajowy długoterminowy rating BGK na poziomie „AAA(pol)” z perspektywą stabilną oraz rating międzynarodowy długoterminowy na poziomie „A-” z perspektywą stabilną. Jednocześnie agencja potwierdziła także rating krótkoterminowy w walucie zagranicznej na poziomie F2, długoterminowy w walucie krajowej na poziomie „A-” (perspektywa stabilna), rating wsparcia na poziomie 1 oraz minimalny rating wsparcia na poziomie „A-”. Krajowy rating krótkoterminowy został potwierdzony na poziomie F1+(pol).

## 7. STRUKTURA ORGANIZACYJNA BANKU

Na koniec 2018 roku BGK realizował zadania poprzez centralę oraz sieć 16 Regionów zlokalizowanych na terenie Polski. Bank nie posiada oddziałów ani podmiotów zależnych poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W 2018 roku BGK rozpoczął otwieranie przedstawicielstw Banku za granicą. Działania na rzecz eksportu oraz ekspansji zagranicznej realizowane są głównie przez centralę i dotyczą zarówno krajów Unii Europejskiej, jak i krajów spoza Unii.

## 8. BGK W SPOŁECZEŃSTWIE

Bank rozwija społeczną odpowiedzialność biznesu, w tym zwraca szczególną uwagę na zaangażowanie społeczne i podejmuje działania zmierzające do poprawy warunków życia lokalnej społeczności. Najważniejszymi działaniami na rzecz rozwoju społecznego kraju, podjętymi przez Bank w 2018 roku są:

- dzielenie się wiedzą i doświadczeniem,
- wyrównywanie szans,
- budowanie kapitału społecznego,
- propagowanie wolontariatu.

### Dzielenie się wiedzą, doświadczeniem i kompetencjami pracowników BGK

BGK jest jedynym bankiem rozwoju w Polsce i ma unikalną wiedzę i doświadczenie wynikające z prowadzonej działalności. W 2018 roku przedstawiciele BGK brali aktywny udział w ponad 100 wydarzeniach, konferencjach i seminariach, skierowanych do prywatnych przedsiębiorstw, samorządów oraz osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej. Łącznie w tych wydarzeniach wzięło udział ponad 250 tysięcy uczestników.

### Zaangażowanie społeczne BGK

Bank prowadzi programy zaangażowania społecznego poprzez Fundację im. J. K. Steczkowskiego. Misją Fundacji jest aktywizowanie i wspieranie obywateli na różnych etapach ich życia. Strategiczne działania Fundacji w latach 2017-2019 to wyrównywanie szans edukacyjnych, wsparcie osób 50+, wzmocnienie tożsamości narodowej oraz poczucia wspólnoty wśród młodych obywateli. W 2018 roku fundacja zrealizowała sześć programów własnych. Rok 2018 w Fundacji obfitował w wiele wydarzeń i projektów. A dokładnie w ponad 1 500 złożonych wniosków i 270 dofinansowanych projektów. Odbiorcami inicjatyw Fundacji zostało ponad 147 tysięcy osób z całej Polski. Przy projektach pomagało ponad 370 wolontariuszy z Banku BGK. Fundacja wsparła domy dziecka, świetlice środowiskowe, hospicja, szkoły, biblioteki i szpitalne oddziały dziecięce.

### Rezultaty działań Fundacji BGK w 2018 roku:

- W ramach wszystkich działań oraz projektów prowadzonych w 2018 roku, z dofinansowania Fundacji BGK skorzystało łącznie ponad 147 000 odbiorców.
- W 2018 roku dofinansowano 48 projektów wyrównujących szanse edukacyjne dzieci z obszarów wiejskich i z małych miejscowości w dziesiątej edycji konkursu grantowego „Na dobry początek!”. Z programu skorzystało ponad 5 000 odbiorców, a całkowite dofinansowanie wyniosło łącznie 0,5 mln zł.
- W 2 i 3 edycji programu „Były sobie pieniądze...” zrealizowano 36 projektów edukacji ekonomicznej dla dzieci i młodzieży, w których uczestniczyło 938 uczniów oraz 52 nauczycieli.
- W pierwszej edycji programu „Małe Miasto” wzięło udział około 240 uczniów i 60 wolontariuszy, przy czym łącznie przepracowano ponad 1 000 godzin ogólnorozwojowych.
- W pierwszej edycji programu „Generacja 5.0”, spośród 155 złożonych wniosków, dofinansowanie otrzymało 28 wniosków, na łączną kwotę 0,4 mln zł. W programie uczestniczyło łącznie około 1 800 odbiorców.
- W 2018 roku odbyła się również druga edycja programu „Moja Mała Ojczyzna”, w ramach której zostało dofinansowanych 37 projektów na kwotę 0,9 mln zł. Odbiorcami programu było łącznie około 12 470 osób.
- Na 100-lecie Niepodległości został ogłoszony program grantowy „Na 100 Niepodległa”. W programie 59 projektów dostało dofinansowanie na łączną kwotę 1,1 mln zł.



- W ramach działań społecznych z udziałem pracowników BGK, w dziesiątej edycji programu „Wolontariat jest super!”, dofinansowano 35 projektów społecznych. W projektach uczestniczyło łącznie 530 wolontariuszy, w tym 371 pracowników BGK. Dzięki zaangażowaniu wolontariuszy pomoc trafiła do około 5 700 odbiorców, na łączną kwotę 0,1 mln zł.

### **Wyrównywanie szans edukacyjnych**

- *dziesiąta edycja konkursu grantowego „Na dobry początek!”*

W ramach konkursu grantowego „Na dobry początek!”, Fundacja BGK zachęca Grantobiorców do sięgania po nowatorskie metody pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Metody te sprzyjają interakcjom między dziećmi, rozwijają umiejętność komunikacji i współpracy w grupie, kreatywność, inicjatywę, empatię i odpowiedzialność oraz wpływają na poprawę aktywności ruchowej. W ramach programu, w 2018 roku zostało dofinansowanych 48 projektów na łączną kwotę 0,4 mln zł, z których łącznie skorzystało ponad 5 000 odbiorców.

- *druga i trzecia edycja programu „Były sobie pieniądze...”*

Od 2017 roku Fundacja BGK prowadzi nabór do programu „Były sobie pieniądze...”. Program przeznaczony jest dla dzieci w wieku od 3 do 9 lat i ma za zadanie podniesienie poziomu wiedzy finansowej oraz wprowadzenie w podstawy finansów tak, aby dzieci potrafiły lepiej funkcjonować w nowoczesnym społeczeństwie. Cele realizowane są poprzez przeprowadzenie autorskich lekcji o finansach w określonych grupach wiekowych. Tematyka lekcji związana jest z zakresem znajomości m. in. wartości pieniądza, podstaw ekonomii, zarządzania finansami osobistymi, roli i funkcji banków, jak również umiejętności krytycznego myślenia i zastosowania tej wiedzy w praktyce oraz podejmowania racjonalnych wyborów konsumenckich.

- *pierwsza edycja programu „Małe Miasto”*

Fundacja BGK rozpoczęła pierwszą edycję programu „Małe Miasto”. Projekt odbył się w dwóch miejscowościach, tj. w Łowiczu w terminie od 15 do 19 października 2018 roku oraz w Zakopanym w terminie od 19 do 23 listopada 2018 roku. W projekcie uczestniczyło łącznie około 240 uczniów, około 60 wolontariuszy oraz władze gminne i samorządowe, funkcjonariusze służb publicznych, a także dziesiątki przedsiębiorców wspierających projekt. „Małe Miasto” to program edukacyjny stworzony przez Fundację BGK i skierowany do dzieci w wieku od 8 do 12 lat. Dzieci mają możliwość wcielenia się w role dorosłych: pracują, zarabiają, oszczędzają i wydają pieniądze. Poprzez zabawę i działanie dzieci poznają wartość pieniądza, uczą się zarządzania własnym budżetem, a także tego, jak funkcjonuje gospodarka. Na specjalnie przygotowanych stanowiskach, pod okiem doświadczonych nauczycieli poznają różne zawody i ich tajniki. Za wykonaną pracę otrzymują wynagrodzenie wypłacane w specjalnej walucie „Małego Miasta”. W „Małym Mieście” działa również Małomiasteczkowy Urząd Skarbowy. Dzieci codziennie odprowadzają do niego podatki, które, tak samo jak w dorosłym świecie, przyczyniają się do zmiany publicznej przestrzeni miasta.

### **Działania dla osób 50+**

- *Pierwsza edycja programu „Generacja 5.0”*

„Generacja 5.0” to program skierowany do osób powyżej 50 roku życia, którego celem było w szczególności: przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i technologicznemu, aktywizacja i pobudzenie do aktywności osób w wieku powyżej 50 lat oraz budowanie więzi międzypokoleniowych pomiędzy osobami 50+ a dziećmi i młodzieżą w wieku 6-18 lat. W ramach projektu, uzyskana kwota dofinansowania mogła być przeznaczona na przygotowanie oraz prowadzenie zajęć, kursów lub warsztatów edukacyjnych, organizację wydarzeń kulturalnych, zakup pomocy dydaktycznych i potrzebnego sprzętu, porady specjalistyczne oraz koordynację projektu. W 2018 roku w ramach programu „Generacja 5.0”, zostało wyłonionych 28 wniosków, dofinansowanych łącznie na kwotę 0,4 mln zł. Program był skierowany do ponad 1 800 odbiorców. Wszystkie projekty zgłoszone w ramach pierwszej edycji programu zostaną zrealizowane w pierwszej połowie 2019 roku.

## Moja mała ojczyzna

### ■ Druga edycja programu „Moja Mała Ojczyzna

W 2018 roku została przeprowadzona druga edycja programu „**Moja Mała Ojczyzna**”. Program ma na celu dofinansowanie inicjatyw poprawiających infrastrukturę i aktywizujących społeczności lokalne do działania na rzecz budowania dobra wspólnego w środowisku lokalnym, zagospodarowania przestrzeni publicznej oraz poprawy jej estetyki, funkcjonalności i modernizacji. W ramach programu, dofinansowanie jest przekazywane również na działania pielęgnujące lokalny patriotyzm, upamiętniające lokalnych bohaterów i wydarzenia historyczne, a także na inicjatywy wspierające sport, rekreację oraz placówki oświatowe. Projekt skierowany jest do wszystkich aktywnych osób, którym zależy na miejscowości, w której żyją i którzy mają pomysł, jak ją zmieniać. W 2018 roku w ramach programu zostało dofinansowanych 37 projektów na łączną kwotę 0,9 mln zł. Odbiorcami działań było łącznie około 12 470 osób.

## Edukacja na rzecz postaw obywatelskich i patriotycznych

### ■ „Na 100 Niepodległa”

W 2018 roku Grantobiorcy realizowali na 100-lecie Niepodległości program grantowy „Na 100 Niepodległa”. Celem konkursu było budowanie tożsamości narodowej u młodych osób w wieku od 7 do 18 lat. Młodzi ludzie zgłębiali wiedzę na temat historii Polski, przyczyniali się do upamiętniania wydarzeń historycznych oraz dbali o miejsca pamięci. Program był realizowany w postaci zajęć, warsztatów, imprez jednorazowych lub cyklicznych o charakterze patriotycznym. Dodatkowym atutem programu było budowanie więzi międzypokoleniowych poprzez współpracę dzieci i młodzieży z rodzicami oraz z seniorami. W ramach projektu zostało dofinansowanych 59 projektów na łączną kwotę 1,1 mln zł.

## Programy społeczne z udziałem pracowników Banku

### ■ Program „Wolontariat jest super!”

Program wolontariatu pracowniczego prowadzony jest w Banku Gospodarstwa Krajowego od 2009 roku Jego głównym elementem jest konkurs „**Wolontariat jest super!**”. W ramach konkursu pracownicy BGK mogą zgłaszać własne projekty społeczne oparte o zidentyfikowane przez nich problemy i potrzeby lokalne. Finalnie 35 projektów społecznych otrzymało dofinansowanie na kwotę 0,1 mln zł. Podczas realizacji projektów pracownicy BGK przepracowali ponad 4 925 godzin. W realizacji projektów uczestniczyło łącznie 530 wolontariuszy, w tym 371 pracowników BGK. Dzięki zaangażowaniu wolontariuszy pomoc trafiła do około 5 700 potrzebujących osób.

### ■ „Dobro – Podaj Dalej!”

W 2018 roku Fundacja BGK zorganizowała sześć projektów w ramach programu „**Dobro – Podaj Dalej!**”. Do pracy wolontariackiej na rzecz różnych podmiotów ruszyło sześć departamentów z Banku Gospodarstwa Krajowego. Fundacja wspierała swoimi działaniami wolontariackimi m.in. Instytut – Pomnik Centrum Zdrowia Dziecka, Dom Dziecka w Płońsku, Schronisko dla bezdomnych Zwierząt w Łochowie oraz Stowarzyszenie na rzecz osób niepełnosprawnych „Kubuś” w Halinowie. Na program „Dobro – Podaj Dalej!” przeznaczono 29,7 tys.zł.

### ■ Wolontariat akcyjny

W 2018 roku Fundacja BGK przy współpracy z pracownikami Banku Gospodarstwa Krajowego zorganizowała sześć akcji wolontariackich, a mianowicie:

- sprzedaż kartek wielkanocnych i bożonarodzeniowych,
- zbiórka papieru brajlowskiego dla ośrodka dla dzieci niewidomych prowadzonego przez polskie siostry zakonne w Kibeho,
- akcja wolontariacka „Czas do szkoły”,
- zbiórka dla Burka,
- „Małe marzenia do spełnienia.

## **Współpraca z innymi organizacjami**

Fundacja BGK jest członkiem zwykłym Forum Darczyńców, związku niezależnych i samodzielnych finansowo organizacji przyznających dotacje na cele społecznie użyteczne.

Bankowcy dla Edukacji Finansowej Młodzieży BAKCYL to wspólny projekt polskiego sektora bankowego, którego organizatorem jest Warszawski Instytut Bankowości. W 2018 roku wolontariusze BGK przeprowadzili 50 godzin lekcyjnych zajęć dla młodzieży w ramach projektu.

## **9. REALIZACJA POLITYKI KADROWEJ W BGK**

### **Stan zatrudnienia**

Stan zatrudnienia w BGK na 31 grudnia 2018r. wyniósł 1 611 etatów. W stosunku do stanu z końca 2017 roku zatrudnienie było wyższe o 167 etatów (tj. o 11,4%). Główne obszary wzrostu etatyacji to: obszar sprzedaży i produktów, pion funduszy europejskich, pion IT, obszar rynków i finansów, pion HR i komunikacji.

Stan zatrudnienia w grupie BGK był tożsamy z poziomem zatrudnienia w Banku.

### **System wynagradzania**

Bank realizuje politykę wynagradzania, której założenia są zgodne ze strategią i wartościami BGK oraz nakierowane są na minimalizowanie ryzyka. Polityka wynagrodzeń spełnia wymogi prawne, zasady compliance, jest również zgodna z wytycznymi i regulacjami zewnętrznymi, do których przestrzegania BGK jest zobowiązany.

Podstawową regulacją wewnętrzną w zakresie polityki wynagradzania pracowników BGK jest „Regulamin wynagradzania pracowników Banku Gospodarstwa Krajowego”, który określa warunki wynagradzania pracowników oraz przyznawania pozostałych świadczeń związanych z pracą.

W BGK funkcjonuje system wynagradzania obejmujący wynagrodzenie stałe oraz zmienne składniki wynagrodzenia, w tym premie oraz nagrody za wyniki. Stanowi on spójny zestaw kluczowych narzędzi i norm wynagradzania pracowników. Dodatkowo BGK oferuje świadczenia pozapłacowe.

Bank, co do zasady przyjmuje, aby wynagrodzenia były na porównywalnym poziomie względem wynagrodzeń w sektorze finansowym, a ich wysokość nie stanowiła zachęty do podejmowania nadmiernego ryzyka w działalności BGK.

Bank prowadzi wykaz osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka BGK. Zasady przyznawania i wypłaty wynagradzania zmiennego dla tych pracowników reguluje „Polityka zmiennych składników wynagrodzeń zidentyfikowanych pracowników mających istotny wpływ na profil ryzyka w Banku Gospodarstwa Krajowego”.

Jednocześnie, w przypadku osób pełniących funkcje Członków Zarządu, zasady wynagradzania opierają się na ustawie z dnia 9 czerwca 2016r. - o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami.

### **Rozwój pracowników**

Polityka rozwoju pracowników Banku w 2018 roku realizowana była w formie dużych projektów rozwojowych, szkoleń zamkniętych (zewnętrznych i wewnętrznych), szkoleń otwartych, nauki języków obcych oraz studiów podyplomowych. Większość działań rozwojowo-szkoleniowych, w tym wszystkie projekty rozwojowe, organizowano w formie szkoleń zamkniętych, które dają możliwość ścisłego dostosowania programu szkolenia do potrzeb Banku, a ponadto pozwalają na przeszkolenie większej liczby osób oraz na efektywniejsze wykorzystanie środków finansowych. Realizowano szkolenia merytoryczne o tematyce sprzyjającej pogłębianiu wiedzy w obszarach związanych z wykonywanymi zadaniami na stanowisku pracy oraz służące rozwijaniu u pracowników kompetencji niezbędnych do efektywnej realizacji przyjętych kierunków rozwoju Banku.

Pracownicy obszaru ryzyka oraz sprzedaży i produktów byli uczestnikami Akademii Kredytowej, która m.in. obejmowała cykl szkoleń z zakresu analizy i oceny sytuacji kredytowych przedsiębiorstw, JST oraz TBS. Uczestnictwo ww. szkoleniach było jednym z elementów certyfikacji kompetencji kredytowych BGK.

W 2018 roku menedżerowie uczestniczyli w kontynuacji działań rozwojowych opartych na kompetencjach przywódczych (myślenie strategiczne, rozwój i motywacja pracowników, zarządzaniu zmianą, komunikacja, świadomość biznesowa). Były to: Leadership GRID, Świadome Przywództwo, Akademia Przywództwa wg Maxwell'a, Vademecum Menedżera oraz ABC Menedżera. Ponadto, przeprowadziliśmy feedback metodą 360 stopni dla menedżerów na stanowiskach dyrektorów departamentów, biur i regionów.

Pracownicy na stanowiskach eksperckich uczestniczyli w kafeterii szkoleń ogólnorozwojowych, która obejmowała sześć obszarów szkoleniowych: 7 nawyków skutecznego działania Covey'a, asertywność, negocjacje, zarządzanie sobą w stresie, wystąpienia publiczne oraz zarządzanie zmianą.

W 2018 roku, już po raz trzeci, przeprowadzone zostało badanie opinii pracowników, które miało na celu poznanie opinii i spostrzeżeń pracowników o Banku jako pracodawcy.

Ponadto, został zmodyfikowany proces onboarding, który pozwolił nam na integrację procedur, zadań i celów, kultury oraz relacji.

Rok 2018 był również ważny ze względu na modyfikację Procesu Oceny Pracowniczej, który w BGK spełnia nie tylko rolę ewaluacyjną, ale przede wszystkim rozwojową.

#### **Polityka różnorodności**

Bank stosuje zasady wspierające różnorodność w zatrudnianiu swoich pracowników oraz dba o równe ich traktowanie. Zgodnie z przyjętym w BGK Regulaminem Pracy pracownicy Banku, bez względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, religię, narodowość, przekonania polityczne, przynależność związkową, pochodzenie etniczne, wyznanie, orientację seksualną, bez względu na tryb zatrudnienia (czas określony lub nie określony, w pełnym lub niepełnym wymiarze czasu pracy), są równo traktowani w zakresie nawiązania i rozwiązania stosunku pracy, warunków zatrudnienia, awansowania oraz dostępu do szkoleń w celu podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Pracownicy mają prawo do jednakowego wynagrodzenia za jednakową pracę lub za pracę o jednakowej wartości. W 2018 roku w Banku weszła w życie Uchwała Zarządu wprowadzająca Politykę relacji pracowniczych „Szacunek w miejscu pracy”.

Pracownicy Banku to osoby o różnej płci, wieku, doświadczeniu i wykształceniu zarówno na poziomie kadry kierowniczej, jak i pracowników niższych szczebli. Stosowne statystyki według stanu na dzień 31 grudnia 2018r. zaprezentowano poniżej.

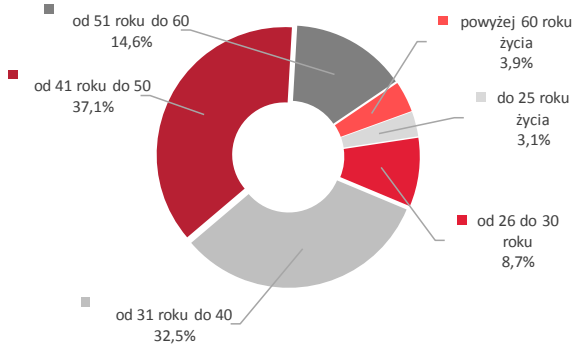
**TABELA 37: Struktura zatrudnienia w BGK według grup wiekowych**

	do 25 roku życia	od 26 do 30 roku	od 31 roku do 40	od 41 roku do 50	od 51 roku do 60	powyżej 60 roku życia
Kadra kierownicza		4	65	144	48	8
Pozostali pracownicy	52	140	471	469	193	57
<b>RAZEM</b>	<b>52</b>	<b>144</b>	<b>536</b>	<b>613</b>	<b>241</b>	<b>65</b>

**TABELA 38: Struktura zatrudnienia w BGK według stażu pracy w BGK**

	do 5 lat	od 5 do 10 lat	od 10 do 15 lat	od 15 do 20 lat	od 20 do 25 lat	powyżej 25 lat
Kadra kierownicza	113	54	59	18	13	12
Pozostali pracownicy	683	270	194	109	86	40
<b>RAZEM</b>	<b>796</b>	<b>324</b>	<b>253</b>	<b>127</b>	<b>99</b>	<b>52</b>

struktura zatrudnienia w BGK wg wieku



struktura zatrudnienia wg stażu w BGK

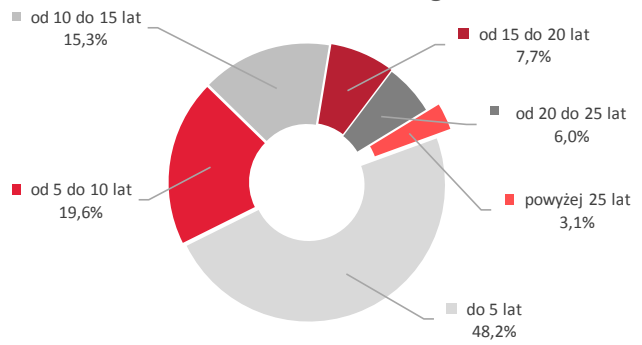
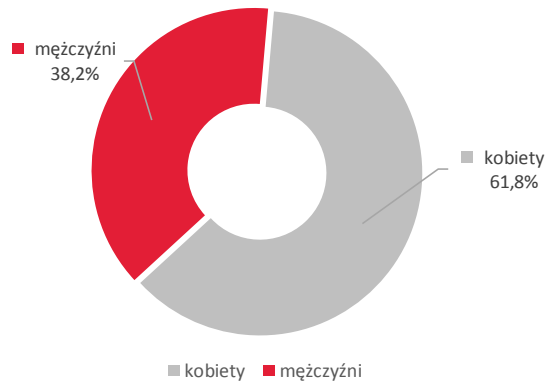


TABELA 39: Struktura zatrudnienia w BGK według płci

	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
Kadra kierownicza	126	143	269
Pozostali pracownicy	894	488	1382
<b>RAZEM</b>	<b>1 020</b>	<b>631</b>	<b>1 651</b>

struktura zatrudnienia w BGK wg płci



## 10. INFORMACJA O PODMIOCIE UPRAWNIONYM DO BADANIA SPRAWOZDAŃ

Szczegółowe informacje o dacie zawarcia umowy oraz o wynagrodzeniu podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań zostały ujawnione w nocy 53 jednostkowego sprawozdania finansowego Banku Gospodarstwa Krajowego za rok 2018.

## 11. UJAWNIENIA WYMAGANE PRAWEM BANKOWYM PODLEGAJĄCE BADANIU PRZEZ BIEGŁEGO REWIDENTA

Realizując wymogi zawarte w art. 111a ustawy Prawo bankowe (Dz.U. 2018 poz. 2187, z późn. zm.), BGK informuje, że:

- Bank Gospodarstwa Krajowego działa wyłącznie na terenie Rzeczypospolitej Polskiej jako jedyny bank państwowy i nie posiada zagranicznych podmiotów zależnych,
- BGK nie zawarł umowy, o której mowa w art. 141t ust.1 ustawy Prawo bankowe,
- w 2018 roku Bank osiągnął zgodnie ze sprawozdaniem finansowym obrót w wysokości 2 203,9 mln zł (liczony jako suma przychodów odsetkowych, prowizyjnych, wyniku na instrumentach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat, wyniku z rewaluacji oraz wyniku na inwestycyjnych aktywach finansowych), zysk brutto w wysokości 519,5 mln zł, podatek dochodowy wyniósł 74,1 mln zł,
- zatrudnienie w Banku na koniec grudnia 2018 roku wyniosło 1 611 etatów,
- Bank nie otrzymał finansowego wsparcia pochodzącego ze środków publicznych na podstawie ustawy z dnia 12 lutego 2009r. o udzielaniu przez Skarb Państwa wsparcia instytucjom finansowym (Dz.U. 2016 poz. 1436).

Powyższe dane zostały zbadane przez biegłego rewidenta.

## 12. OŚWIADCZENIE NA TEMAT INFORMACJI NIEFINANSOWYCH

Bank Gospodarstwa Krajowego, jako podmiot funkcjonujący w formule prawnej banku państwowego, nie składa w ramach sprawozdania z działalności oświadczenia na temat informacji niefinansowych zgodnie z art. 49b ust. 1 ustawy o rachunkowości (Dz.U.2019 poz. 351 j.t.).

## 13. OŚWIADCZENIE O STOSOWANIU ZASAD ŁADU KORPORACYJNEGO

### 13.1 ZASADY OGÓLNE

Bank Gospodarstwa Krajowego w ramach ładu korporacyjnego stosuje obowiązujące od 1 stycznia 2015r., wydane przez Komisję Nadzoru Finansowego „Zasady ładu korporacyjnego dla instytucji nadzorowanych”, poprzez zaimplementowanie ich w „Zasadach Ładu Korporacyjnego Banku Gospodarstwa Krajowego” oraz innych wewnętrznych aktach normatywnych. Ponadto, ramy ładu korporacyjnego BGK określają również zewnętrzne akty prawne:

- ustawa z dnia 14 marca 2003r. o Banku Gospodarstwa Krajowego,
- statut Banku Gospodarstwa Krajowego, stanowiący załącznik do rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 16 września 2016r. w sprawie nadania statutu Bankowi Gospodarstwa Krajowego,
- ustawa z dnia 29 sierpnia 1997r. - Prawo bankowe,
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach,
- uchwała nr 141/2017 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 25 kwietnia 2017r. w sprawie wydania Rekomendacji H dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach,

Przyjmując Zasady KNF w BGK uwzględniono formę prawną Banku Gospodarstwa Krajowego jako banku państwowego, którego jedynym właścicielem jest Skarb Państwa, mając też na względzie jego specyfikę:

- brak Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy oraz brak kandydatów powoływanych spośród udziałowców mniejszościowych,
- dodatkowa działalność członków organu zarządzającego i nadzorującego określona odrębnymi przepisami prawa,
- brak w ofercie banku działalności dotyczącej zarządzania aktywami na ryzyko klienta.

„Zasady Ładu Korporacyjnego Banku Gospodarstwa Krajowego” uchwalane są przez Zarząd, a następnie zatwierdzane przez Radę Nadzorczą. Bank publikuje „Zasady Ładu Korporacyjnego Banku Gospodarstwa Krajowego” na swojej stronie internetowej pod adresem: [www.bgk.pl](http://www.bgk.pl).

### **13.2 ZADANIA, ZAKRES DZIAŁALNOŚCI ORAZ ORGANIZACJA BGK**

Ustawa o Banku Gospodarstwa Krajowego określa zadania, zakres działalności oraz organizację BGK. Do podstawowych celów działalności Banku, w zakresie określonym ustawą o BGK oraz odrębnymi przepisami, należy wspieranie polityki gospodarczej Rady Ministrów, rządowych programów społeczno-gospodarczych oraz programów samorządności lokalnej i rozwoju regionalnego, obejmujących w szczególności projekty:

- realizowane z wykorzystaniem środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej oraz międzynarodowych instytucji finansowych w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. - Prawo bankowe,
- infrastrukturalne,
- związane z rozwojem sektora małych i średnich przedsiębiorstw - w tym realizowane z wykorzystaniem środków publicznych.

Do zadań BGK należy:

- wykonywanie czynności określonych ustawą z dnia 29 sierpnia 1997r. - Prawo bankowe,
- obsługa funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych BGK na podstawie odrębnych ustaw,
- obsługa transakcji eksportowych z zastosowaniem instrumentów wspierania eksportu oraz wspieranie eksportu polskich towarów i usług, zgodnie z odrębnymi przepisami lub w ramach realizacji programów rządowych,
- wykonywanie czynności dotyczących instytucji kredytowych zlikwidowanych lub uznanych za zlikwidowane na podstawie trzech aktów (dekretów) z 25 października 1948r.,
- prowadzenie - bezpośrednio lub pośrednio - działalności gwarancyjnej lub poręczeniowej w ramach realizacji programów rządowych lub w imieniu i na rachunek Skarbu Państwa na podstawie ustawy z dnia 8 maja 1997r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne, w szczególności dla sektora małych i średnich przedsiębiorstw,
- wydawanie oświadczeń mających moc dokumentu urzędowego, umożliwiających wykreślenie wpisów ujawnionych w działach III i IV ksiąg wieczystych lub zbiorach dokumentów, dokonanych na rzecz:
  - instytucji kredytowych zlikwidowanych lub uznanych za zlikwidowane na podstawie dekretów, o których powyżej mowa,
  - Skarbu Państwa z tytułu:
    - nabycia ziemi i inwentarza z Państwowego Funduszu Ziemi, utworzonego dekretem z dnia 6 września 1944r. o przeprowadzeniu reformy rolnej,
    - udzielonych w latach 1945-1990 kredytów i pożyczek na rozbiórkę i naprawę, wykończenie budowy, nadbudowę, remont i odbudowę budynków, na sprzedaż gruntów pod zabudowę oraz na sprzedaż przez państwo domów jednorodzinnych i wielorodzinnych,
    - Skarbu Państwa lub podmiotów, których następcą jest Skarb Państwa, dokonanych przed dniem 1 września 1939r.,
- wspieranie rozwoju budownictwa mieszkaniowego, w szczególności budownictwa mającego na celu budowę lokali mieszkalnych na wynajem, zgodnie z odrębnymi przepisami lub w ramach realizacji rządowych programów.

Bank może również pełnić rolę podmiotu wdrażającego instrument finansowy lub fundusz funduszy, o których mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013r. ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu

Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006.

Statut BGK nadaje, w drodze rozporządzenia, minister właściwy do spraw gospodarki. Statut BGK określa, w szczególności, organizację wewnętrzną i szczegółowy zakres czynności wykonywanych przez BGK, szczegółowy zakres działania Rady Nadzorczej i Zarządu, kompetencje i zadania prezesa Zarządu oraz fundusze własne BGK i zasady prowadzenia gospodarki finansowej.

Ustawa o Banku Gospodarstwa Krajowego oraz statut BGK zapewniają podział kompetencji pomiędzy Radą Nadzorczą - organem nadzorczym, a Zarządem - organem zarządzającym BGK.

Jeżeli przepisy prawa nie stanowią inaczej, do działalności BGK stosuje się przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. - Prawo bankowe.

### **13.3 SKŁAD I ZASADY DZIAŁANIA ORGANÓW BGK I KOMITETÓW, SPOSÓB REPREZENTACJI ORAZ UPRAWNIENIA PREZESA ZARZĄDU**

Organami Banku są Rada Nadzorcza i Zarząd.

Sposób reprezentacji Banku określa ustawa o BGK oraz statut BGK, zgodnie z którymi do składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych banku uprawnieni są:

- dwaj członkowie zarządu działający łącznie,
- pełnomocnicy – w zakresie otrzymanych pełnomocnictw, działający samodzielnie lub łącznie z innym pełnomocnikiem lub członkiem zarządu.

#### **Rada Nadzorcza**

Rada Nadzorcza sprawuje stały nadzór nad działalnością BGK we wszystkich dziedzinach jego działalności. Kadencja Rady Nadzorczej trwa 4 lata. W dniu 1 września 2016r. rozpoczęła się IX kadencja Rady Nadzorczej.

Zgodnie z ustawą o BGK Rada Nadzorcza składa się z 11 członków, w tym przewodniczącego, powoływanych spośród osób posiadających odpowiednie kwalifikacje. Kandydaci do Rady Nadzorczej BGK muszą uzyskać pozytywną opinię Rady do spraw Spółek i państwowych osób prawnych, działającej przy Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Przewodniczącego Rady Nadzorczej powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw gospodarki. Pozostałych członków Rady Nadzorczej powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek właściwych ministrów. Członek Rady Nadzorczej nie może być członkiem Zarządu.

Aktualny skład osobowy RN publikowany jest na stronie internetowej pod adresem: [www.bgk.pl](http://www.bgk.pl).

Posiedzenia RN odbywają się w miarę potrzeby, jednak nie rzadziej niż raz na kwartał. Rada Nadzorcza podejmuje uchwały bezwzględną większością głosów przy obecności na posiedzeniu co najmniej połowy jej członków, w tym przewodniczącego lub członka RN pełniącego stale funkcję zastępcy przewodniczącego. Uchwały Rady Nadzorczej są przekazywane Zarządowi do wykonania lub do wiadomości.

Na 31 grudnia 2018r. skład Rady Nadzorczej był następujący:

- Paweł Borys, Przewodniczący,
- Kamil Mrocza, Zastępca Przewodniczącego,
- Jarosław Nowacki, Sekretarz,
- Artur Adamski, Członek,
- Beata Gorajek, Członek,
- Mariusz Gruda, Członek,
- Jan Filip Staniłko, Członek,
- Jerzy Szmit, Członek,
- Łukasz Robert Śmigasiewicz, Członek.



Skład Rady Nadzorczej Banku z informacją o okresie pełnienia funkcji oraz wynagrodzenia jej członków w 2018 roku przedstawiono w tabeli poniżej.

**TABELA 40: Rada Nadzorcza BGK w 2018 roku**

Imię i nazwisko	Okres pełnienia funkcji w radzie	Funkcja w radzie	wynagrodzenie w zł
Paweł Borys	01.01.2018 – 31.12.2018	Przewodniczący	93 842
Witold Słowik	01.01.2018 – 31.10.2018	Zastępca Przewodniczącego	10 166
Kamil Mroczka	01.01.2018 – 12.12.2018	Członek	85 509
	13.12.2018 – 31.12.2018	Zastępca Przewodniczącego	
Jakub Modrzejewski	01.01.2018 – 31.08.2018	Sekretarz	59 718
Jarosław Nowacki	01.01.2018 – 12.12.2018	Członek	93 842
	13.12.2018 – 31.12.2018	Sekretarz	
Artur Adamski	01.01.2018 – 31.12.2018	Członek	93 842
Mariusz Gruda	06.02.2018 – 31.12.2018	Członek	80 992
Beata Gorajek	01.01.2018 – 31.12.2018	Członek	85 509
Jan Filip Staniłko	01.01.2018 – 31.12.2018	Członek	93 842
Łukasz Robert Śmigasiewicz	01.01.2018 – 31.12.2018	Członek	92 808
Jerzy Szmit	01.01.2018 – 31.12.2018	Członek	89 577

Prezes Rady Ministrów Mateusz Morawiecki powołał z dniem 6 lutego 2018r. w skład Rady Nadzorczej BGK Pana Mariusza Grudę.

W 2018 roku rezygnację z pełnienia funkcji w Radzie Nadzorczej złożyli:

- 1) Jakub Modrzejewski – z dniem 31 sierpnia 2018r.,
- 2) Witold Słowik – z dniem 31 października 2018r.,

#### *Wynagrodzenie członków Rady Nadzorczej BGK*

Członkowie Rady Nadzorczej w Banku Gospodarstwa Krajowego są wynagradzani zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 5 ustawy o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami (Dz.U. 2016 poz. 1202) oraz Oświadczeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 14 października 2016r. w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń Członków Rady Nadzorczej Banku Gospodarstwa Krajowego.

#### **Zarząd**

Podstawy i zakres działania zarządu określa ustawa o BGK, statut BGK, ustawa Prawo bankowe oraz regulamin zarządu BGK, zatwierdzony uchwałą Rady Nadzorczej. Do zadań zarządu należą wszystkie sprawy związane z kierowaniem BGK, z wyjątkiem zadań zastrzeżonych dla rady nadzorczej i prezesa zarządu. Kadencja Zarządu trwa 5 lat.

Zgodnie z ustawą o BGK, zarząd składa się z 6 członków, w tym prezesa, pierwszego wiceprezesa i wiceprezesa. Prezesa, pierwszego wiceprezesa, wiceprezesa oraz pozostałych członków zarządu powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów, na wniosek właściwych ministrów. Ponadto powołanie prezesa zarządu i jednego członka zarządu, któremu powierzone zostanie zarządzanie ryzykiem istotnym w działalności BGK, następuje za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego. Przepisy art. 22a ust. 2 i art. 22b ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. - Prawo bankowe stosuje się odpowiednio.

Zarząd odbywa posiedzenia zgodnie z harmonogramem posiedzeń zarządu lub w miarę potrzeb. Harmonogram posiedzeń Zarządu ustalany jest pod koniec każdego roku i określa przewidywane terminy posiedzeń. Zarząd podejmuje uchwały na posiedzeniu albo w trybie pisemnym. W obu tych trybach mogą być wykorzystywane środki porozumiewania się na odległość. Uchwały podejmowane przez zarząd zapadają zwykłą większością głosów, w obecności co najmniej połowy członków zarządu. W przypadku równej liczby głosów decyduje głos prezesa zarządu lub w razie jego nieobecności pierwszego wiceprezesa zarządu.

W 2018 roku nie było dokonywanych zmian w składzie zarządu BGK. Skład zarządu BGK z okresem pełnienia funkcji przedstawiono w tabeli poniżej.

**TABELA 41: Skład zarządu BGK w 2018 roku**

Imię i nazwisko	Okres pełnienia funkcji w zarządzie	Funkcja w zarządzie
Beata Daszyńska-Muzyczka	01.01.2018 - 31.12.2018	Prezes Zarządu
Paweł Nierada	01.01.2018 - 31.12.2018	Pierwszy Wiceprezes Zarządu
Włodzimierz Kocon	01.01.2018 – 31.12.2018	Wiceprezes Zarządu
Przemysław Cieszyński	01.01.2018 - 31.12.2018	Członek Zarządu
Wojciech Hann	01.01.2018 - 31.12.2018	Członek Zarządu
Radosław Kwiecień	01.01.2018 - 31.12.2018	Członek Zarządu

Aktualny skład osobowy zarządu publikowany jest na stronie internetowej BGK pod adresem: [www.bgk.pl](http://www.bgk.pl).

Prezes Zarządu reprezentuje Bank na zewnątrz, przewodniczy obradom zarządu, organizuje działalność Banku, a także zapewnia wykonywanie uchwał zarządu. Prezes zarządu jest przełożonym wszystkich pracowników BGK. Kompetencje pierwszego wiceprezesa i wiceprezesa oraz członków zarządu wynikają z ustawy o BGK.

#### Wynagrodzenie członków Zarządu BGK

Członkowie zarządu BGK wynagradzani są zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2016r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami (Dz.U. 2016 poz. 1202), Oświadczeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 14 października 2016r. w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń Członków Zarządu Banku Gospodarstwa Krajowego, Regulaminem wynagradzania członków zarządu BGK, stanowiącym załącznik do uchwały Rady Nadzorczej nr 57/2016/IX z dnia 3 listopada 2016r. z późn. zm., oraz „Polityką zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Gospodarstwa Krajowego”, która została wprowadzona uchwałą Rady Nadzorczej BGK nr 58/2016/IX z dnia 3 listopada 2016r.

Kształtowanie się wynagrodzeń członków Zarządu zaprezentowano w tabeli poniżej.

**TABELA 42: Wynagrodzenia członków zarządu BGK w 2018 roku (w zł)**

Nazwisko i imię	pełniona funkcja w 2018r.	wynagrodzenie podstawowe	wynagrodzenie uzupełniające**
Beata Daszyńska-Muzyczka	Prezes Zarządu	792 000	
Paweł Nierada	Pierwszy Wiceprezes Zarządu	624 000	7 467
Włodzimierz Kocon	Wiceprezes Zarządu	624 000	7 467
Przemysław Cieszyński	Członek Zarządu	624 000	7 467
Wojciech Hann	Członek Zarządu	624 000	7 467
Radosław Kwiecień	Członek Zarządu	624 000	
<b>Razem</b>		<b>3 912 000</b>	<b>29 867</b>

\* Członkowie Zarządu BGK wynagradzani są zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2016r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami (Dz. U. z 2016r. poz. 1202 z późn. zm.), Oświadczeniem Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 14 października 2016r. w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń Członków Zarządu Banku Gospodarstwa Krajowego oraz Regulaminem wynagradzania Członków Zarządu BGK, stanowiącym załącznik do uchwały Rady Nadzorczej nr 57/2016/IX z dnia 3 listopada 2016r. z późn. zm.

\*\*w 2018 roku została wypłacona II rata odroczonego wynagrodzenia uzupełniającego przyznanego w roku 2017 za rok 2016.

W Banku Gospodarstwa Krajowego zostały powołane przez Radę Nadzorczą oraz Zarząd komitety, które pełnią funkcje kontrolne lub doradczo-opiniujące. Rada Nadzorcza ustanowiła:

- Komitet ds. Audytu,
- Komitet ds. Ryzyka,
- Komitet ds. Wynagrodzeń.

Zarząd w ramach swoich uprawnień powołał dwa komitety o charakterze obligatoryjnym: Komitet Finansowy Banku oraz Komitet Kredytowy Banku, a także pięć komitetów zajmujących się określonymi dziedzinami działalności BGK tj. Komitet Ryzyka Operacyjnego, Komitet Zmian, Komitet Architektury, Komitet Autoryzacji Wydatków, Komitet Zarządzania Jakością Danych. Komitety są kolegialnymi ciałami opiniodawczymi i decyzyjnymi, których skład oraz zadania określa Zarząd w drodze uchwały. Komitety działają na podstawie Regulaminów uchwalanych przez Zarząd.

#### **Komitet do spraw Audytu**

Komitet do spraw Audytu powołany został w grudniu 2007 roku uchwałą Rady Nadzorczej Banku. Członkowie Komitetu powoływani są spośród członków Rady Nadzorczej. Na dzień 31.12.2018r. w składzie Komitetu ds. Audytu było 5 członków Rady Nadzorczej. Zgodnie z wymogami ustawy z dnia 11 maja 2017r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym:

- 3 członków Rady Nadzorczej powołanych do składu Komitetu ds. Audytu spełniało kryterium niezależności, tj. Jarosław Nowacki, Beata Gorajek i Łukasz Śmigasiewicz,
- 3 członków Rady Nadzorczej spełniało kryterium dotyczące posiadania wiedzy i umiejętności w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych, tj. Jarosław Nowacki, Mariusz Gruda, Łukasz Śmigasiewicz,
- 4 członków Rady Nadzorczej spełniało kryterium w zakresie posiadania wiedzy branżowej, tj. Jarosław Nowacki, Mariusz Gruda, Jan Filip Staniłko, Beata Gorajek.

Bank dokonał oceny spełniania przez członków Rady Nadzorczej kryteriów dotyczących posiadania wiedzy i umiejętności w zakresie rachunkowości lub badania sprawozdań finansowych oraz wiedzy branżowej, na podstawie informacji zawartych w opracowanym „Kwestionariuszu niezależności i kwalifikacji członków Rady Nadzorczej Banku Gospodarstwa Krajowego”, dotyczących posiadanego wykształcenia, przebytych szkoleń oraz doświadczenia zawodowego.

Zadania Komitetu obejmują w szczególności:

- sprawowanie nadzoru nad organizacją komórki audytu wewnętrznego oraz organizacją komórki do spraw zgodności Banku,
- monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej, sprawozdawczości zarządczej i wykonywania czynności rewizji finansowej w BGK,
- monitorowanie obszaru systemów kontroli wewnętrznej oraz zarządzania ryzykiem w BGK,
- opracowywanie polityki wyboru firmy audytorskiej, polityki świadczenia dozwolonych usług niebędących badaniem przez firmę audytorską przez podmioty z nią powiązane oraz przez członka sieci firmy audytorskiej oraz procedury wyboru firmy audytorskiej przez BGK,
- kontrolowanie i monitorowanie niezależności firmy audytorskiej i biegłego rewidenta.

Szczegółowy zakres i tryb działania Komitetu do spraw Audytu określa regulamin Komitetu do spraw Audytu, uchwalany przez Radę Nadzorczą.

W 2018 roku Komitet ds. Audytu nie wyrażał zgody, jak też nie zlecał firmie audytorskiej, badającej sprawozdania finansowe BGK, wykonania dozwolonych usług niebędących badaniem.

W 2018 roku odbyło się 10 posiedzeń Komitetu ds. Audytu oraz 5 wspólnych posiedzeń Komitetu ds. Audytu i Komitetu ds. Ryzyka.

#### **Komitet do Spraw Ryzyka**

Komitet do spraw Ryzyka powołany został w grudniu 2015 roku uchwałą Rady Nadzorczej Banku; członkowie Komitetu powoływani są spośród członków Rady Nadzorczej. W skład Komitetu wchodzi od 3 do 5 członków.

Zadania Komitetu obejmują w szczególności:

- opiniowanie całościowej bieżącej i przyszłej gotowości BGK do podejmowania ryzyka,
- opiniowanie opracowanej przez Zarząd strategii zarządzania ryzykiem w działalności BGK,

- opiniowanie przedkładanych przez Zarząd informacji dotyczących realizacji polityki zarządzania poszczególnymi ryzykami,
- wspieranie Rady Nadzorczej w nadzorowaniu wdrażania strategii zarządzania ryzykiem w działalności BGK przez kadre kierowniczą wyższego szczebla,
- okresowe analizowanie raportów dotyczących cen aktywów i pasywów w kontekście wieloletniego programu rozwoju Banku oraz modelu zarządzania ryzykiem.

#### **Komitet do Spraw Wynagrodzeń**

Komitet do spraw Wynagrodzeń powołany został w lutym 2013 roku uchwałą Rady Nadzorczej. Członkowie Komitetu powoływani są spośród członków Rady Nadzorczej. W skład Komitetu wchodzi od 3 do 5 członków.

Zadania Komitetu obejmują w szczególności:

- monitorowanie i opiniowanie:
  - polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku,
  - wykazu pracowników mających istotny wpływ na profil ryzyka w Banku,
  - zmiennych składników wynagrodzeń osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka w banku, którzy są odpowiedzialni za zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie w ramach specjalnie do tego powołanych stanowisk lub komórek organizacyjnych, kierowanie komórką do spraw zgodności oraz kierowanie komórką audytu wewnętrznego,
- przygotowywanie zaleceń dla Zarządu i Rady Nadzorczej dotyczących pakietu wynagrodzeń i kwot wynagrodzeń przewidzianych dla osób odpowiedzialnych za kierowanie komórką audytu wewnętrznego i komórką do spraw zgodności,
- ocena realizacji celów zarządczych przez członków Zarządu i przedstawianie rekomendacji Radzie Nadzorczej w zakresie wypłaty zmiennych składników wynagrodzeń,
- opiniowanie umów o świadczenie usług zarządzania lub innych umów cywilnoprawnych zawieranych z członkami Zarządu.

#### **Komitet Finansowy Banku**

Podstawowym celem działalności Komitetu Finansowego Banku jest określanie bieżącej, średnio i długoterminowej polityki zarządzania aktywami i pasywami Banku. Ma ona na celu optymalizację wyników oraz efektywną alokację kapitału Banku, przy uwzględnieniu adekwatnego poziomu ekspozycji na ryzyko bankowe oraz charakteru zadań realizowanych przez BGK w ramach prowadzonej obsługi funduszy utworzonych, powierzonych lub przekazanych BGK na podstawie odrębnych ustaw, bądź innych aktów prawnych.

#### **Komitet Kredytowy Banku**

Zakres działania Komitetu Kredytowego Banku obejmuje działalność obciążoną ryzykiem kredytowym z obszaru działalności własnej i zleconej BGK, w szczególności dotyczące podejmowanie decyzji w sprawie wniosków kredytowych, wniosków dotyczących czynności restrukturyzacyjnych, windykacyjnych, przejmowania składników majątkowych w zakresie kompetencji komitetu a także dokonywanie kwartalnych przeglądów portfela kredytowego i podejmowanie decyzji w sprawie klasyfikacji i poziomu tworzonych rezerw celowych.

#### **Komitet Ryzyka Operacyjnego Banku**

Komitet Ryzyka Operacyjnego został powołany w celu zapewnienia efektywnego zarządzania ryzykiem operacyjnym i ryzykiem braku zgodności. Komitet pełni funkcje opiniodawcze i decyzyjne.

#### **Komitet Zmian Banku**

Podstawowym celem działalności jest zarządzanie portfelem przedsięwzięć (projektów, programów i inicjatyw), w ramach kompetencji przyznanych komitetowi, w szczególności zapewnienie realizacji przedsięwzięć zgodnie ze Strategią Banku.

#### **Komitet Architektury**

Celem działalności powołanego w 2017 roku komitetu jest zapewnienie efektywnego i sprawnego zarządzania architekturą IT w BGK.

#### **Komitet Autoryzacji Wydatków**

Podstawowym celem Komitetu Autoryzacji Wydatków jest zapewnienie wysokiej efektywności kosztowej w działalności bieżącej oraz projektowej wspierającej realizację Strategii Banku.

#### **Komitet Zarządzania Jakością Danych**

Komitet Zarządzania Jakością Danych został powołany w 2017 roku w celu wsparcia procesu zarządzania jakością danych w BGK.

### **13.4 SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ, ZARZĄDZANIE RYZYKIEM I KAPITAŁEM STOSOWANE W BANKU, SPORZĄDZANIE SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH BANKU**

#### **System kontroli wewnętrznej**

W BGK działa system kontroli wewnętrznej, którego celem jest zapewnienie skuteczności i efektywności działania, wiarygodności sprawozdawczości finansowej, przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem oraz zgodności działania z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi. System kontroli wewnętrznej uwzględnia również funkcjonowanie podmiotów zależnych oraz przedsiębiorców zewnętrznych, którym BGK powierzył wykonywanie czynności bankowych i czynności faktycznych związanych z działalnością bankową.

System kontroli wewnętrznej w BGK jest zorganizowany w oparciu o koncepcję trzech, niezależnych poziomów (linii obrony):

- na pierwszy poziom (pierwszą linię obrony) składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej,
- na drugi poziom (drugą linię obrony) składa się:
  - zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od zarządzania ryzykiem na pierwszej linii obrony,
  - działalność Departamentu Zgodności,
- na trzeci poziom (trzecią linię obrony) składa się działalność Departamentu Audytu Wewnętrznego.

System kontroli wewnętrznej uregulowany jest postanowieniami Regulaminu kontroli wewnętrznej w BGK, który został przyjęty przez Zarząd, a następnie zatwierdzony przez Radę Nadzorczą. Regulamin został opracowany w oparciu o przepisy Prawa bankowego, ustawę o BGK, statut BGK, Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach, Uchwałę nr 141/2017 Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie wydania Rekomendacji H dotyczącej systemu kontroli wewnętrznej w bankach, a także w oparciu o międzynarodowe standardy i dobre praktyki. Doprecyzowaniem postanowień Regulaminu Kontroli Wewnętrznej w BGK są Zasady organizacji funkcji kontroli w BGK.

Regulamin określa cele, zakres, zasady organizacji i sprawowania kontroli wewnętrznej w komórkach organizacyjnych centrali i oddziałach oraz zasady nadzoru nad ryzykiem związanym z działalnością podmiotów zależnych.

W BGK funkcjonuje komórka audytu wewnętrznego, która zgodnie ze statutem podlega bezpośrednio prezesowi zarządu. Jej zadaniem jest badanie i ocena, w sposób niezależny i obiektywny, adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej. Zgodnie z wymogami zewnętrznymi i najlepszymi praktykami,

audytem jest objęta cała działalność BGK. Komórka audytu wewnętrznego w BGK funkcjonuje zgodnie z Międzynarodowymi standardami praktyki zawodowej audytu wewnętrznego, przygotowanymi przez Instytut Auditorów Wewnętrznych IIA, co jest potwierdzone cykliczną niezależną oceną zewnętrzną (wyniki ostatniej oceny były zaprezentowane Radzie Nadzorczej na początku 2018 roku). W banku, zgodnie z wymogami regulatora, funkcjonują mechanizmy zapewniające niezależność komórki audytu, w tym między innymi nadzór nad pracą komórki przez Komitet ds. Audytu, akceptacja przez Radę Nadzorczą zmian na stanowisku dyrektora komórki audytu wewnętrznego, akceptacja planów i sprawozdań tej komórki przez Radę Nadzorczą, a także bezpośredni kontakt dyrektora komórki audytu wewnętrznego z przewodniczącym Komitetu ds. Audytu.

W BGK funkcjonuje komórka ds. zgodności, której rolę pełni Departament Zgodności (DZ). Celem działania DZ jest nadzór nad procesem zapewnienia zgodności działania BGK z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi i standardami rynkowymi. Nadzór ten realizowany jest w szczególności poprzez:

- niezależne monitorowanie i raportowanie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, zwłaszcza w formie weryfikacji bieżącej pionowej i testowania pionowego w dedykowanych obszarach,
- realizację procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności (identyfikowanie, ocena, kontrolowanie, monitorowanie i raportowanie).

Uprawnienia, obowiązki oraz zakres zadań DZ zostały określone w Polityce zgodności BGK, Regulaminie organizacyjnym DZ oraz Regulaminie kontroli wewnętrznej BGK. Kierującemu komórką ds. zgodności – Compliance Officerowi oraz jej pracownikom został zapewniony odpowiedni zakres uprawnień. Dodatkowo, zgodnie z wymogami regulatora, funkcjonują w BGK mechanizmy zapewniające niezależność komórki ds. zgodności, w tym między innymi bezpośrednia podległość DZ prezesowi zarządu, nadzór nad pracą komórki przez Komitet ds. Audytu, akceptacja przez Radę Nadzorczą zmian na stanowisku dyrektora komórki ds. zgodności, akceptacja planów i sprawozdań tej komórki przez Radę Nadzorczą, a także bezpośredni kontakt Compliance Officer z przewodniczącym Komitetu ds. Audytu.

### **Zarządzanie ryzykiem i kapitałem**

Zarządzanie ryzykiem w banku realizowane jest na podstawie wewnętrznych aktów normatywnych. Organizację procesu zarządzania ryzykiem opisano szczegółowo w podrozdziale 14.1.

### **Sporządzanie sprawozdań finansowych Banku**

Sprawozdanie finansowe Banku Gospodarstwa Krajowego sporządzane jest zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej przyjętymi przez Unię Europejską według stanu na 31 grudnia 2018r., oraz związanymi z nimi interpretacjami ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej (MSSF), a w kwestiach nieuregulowanych przez MSSF zasadami rachunkowości określonymi w ustawie z dnia 29 września 1994r. o rachunkowości (Dz.U. 2019 poz. 351 j.t.) i wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi. Sprawozdanie finansowe BGK w ostatecznej treści, przyjęte uchwałą Zarządu, jest przedkładane Radzie Nadzorczej przez Zarząd do zatwierdzenia w terminie do 31 maja roku następnego po roku obrotowym, za który zostało ono sporządzone. Roczne sprawozdanie finansowe BGK podlega badaniu przez podmiot uprawniony do przeprowadzania badania sprawozdania finansowego BGK. Podmiot ten jest wybierany przez Radę Nadzorczą.

## 14. ZARZĄDZANIE I OCENA RYZYKA KREDYTOWEGO, FINANSOWEGO, OPERACYJNEGO ORAZ INNYCH RYZYK

### 14.1 ORGANIZACJA PROCESU ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

W BGK funkcjonuje system zarządzania ryzykiem, który jest zorganizowany na trzech niezależnych poziomach. Na pierwszy poziom (pierwszą linię obrony) składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej BGK. Na drugi poziom (drugą linię obrony) składa się zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych (niezależnie od zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie) oraz działalność komórki ds. zgodności. Na trzeci poziom (trzecią linię obrony) składa się działalność Departamentu Audytu Wewnętrznego.

Wewnętrznym celem zarządzania ryzykiem w BGK jest zapewnienie stabilności i bezpieczeństwa działania, utrzymywanie wysokiej jakości aktywów oraz osiągnięcie planowanego wyniku finansowego w ramach akceptowalnego poziomu ryzyka.

Zarządzanie ryzykiem realizowane jest na podstawie:

- Strategii zarządzania ryzykiem w BGK zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą Banku,
- Polityki zarządzania kapitałowego i szacowania kapitału wewnętrznego w BGK zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą Banku,
- polityk, zasad i procedur zarządzania ryzykiem dotyczących identyfikacji, pomiaru lub szacowania, monitorowania, raportowania i kontroli ryzyka, opracowanych w formie pisemnej i zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą lub Zarząd Banku,
- zasad ładu korporacyjnego, zasad wyboru, wynagradzania i monitorowania pracowników sprawujących funkcje istotne dla banku oraz Polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą Banku lub Zarząd Banku,
- regulacji dotyczących zarządzania ryzykiem w podmiotach zależnych.

System zarządzania ryzykiem w banku obejmuje następujące zadania:

- **identyfikację ryzyka**, która obejmuje określenie: rodzajów ryzyka, źródeł powstawania (czynniki ryzyka), istotności oraz wzajemnych relacji pomiędzy poszczególnymi rodzajami ryzyka,
- **miarę lub szacowanie ryzyka**, które obejmuje ustalanie i stosowanie metod kwantyfikacji ryzyka oraz przeprowadzanie testów warunków skrajnych,
- **kontrolę ryzyka**, która obejmuje ustalenie i stosowanie mechanizmów kontroli ryzyka (m.in. system limitów, zapewnienie niezależności zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie od zarządzania ryzykiem na drugim poziomie, ubezpieczenia, transfer ryzyka, plany finansowania),
- **monitorowanie ryzyka**, które obejmuje nadzór nad poziomem podejmowanego ryzyka, kontrolę aktualności i dokładności stosowanych metod oceny ryzyka oraz ocenę efektywności stosowanych narzędzi,
- **raportowanie o ryzyku**, które obejmuje informację o profilu ryzyka, identyfikację potencjalnych zagrożeń oraz informację o podjętych działaniach.

Strategia zarządzania ryzykiem w BGK obejmuje wszystkie zidentyfikowane ryzyka występujące w działalności BGK. W Strategii określono także ogólny akceptowalny poziom ryzyka, natomiast akceptowalne szczegółowe poziomy ryzyka, w odniesieniu do poszczególnych ryzyk, są określone w politykach zarządzania tymi ryzykami. W 2018r. polityki i zasady dostosowano do Rekomendacji H KNF oraz Strategii zarządzania ryzykiem w BGK m.in. poprzez określenie mechanizmów kontroli ryzyka, odpowiadających im mechanizmów kontrolnych oraz sposobu monitorowania przestrzegania mechanizmów kontrolnych.

Na poziomie Strategii przyjęto także zasady kultury ryzyka. Zarząd BGK swoimi działaniami i postępowaniem promuje wśród pracowników BGK świadomość znaczenia ryzyka w działalności BGK, zasad jego podejmowania i zarządzania tzn. kulturę ryzyka. Następnie praktyki te są kaskadowane na poszczególne szczeble struktury organizacyjnej BGK oraz podmioty zależne.

## **14.2 ORGANIZACJA PROCESU ZARZĄDZANIA RYZYKIEM KREDYTOWYM I KONCENTRACJI**

Ryzyko kredytowe jest najważniejszym elementem ryzyka finansowego, na jakie narażony jest bank w ramach prowadzonej działalności. W celu rozpoznania ryzyka kredytowego i jego ograniczania do akceptowalnego poziomu oraz systematycznej kontroli skuteczności podejmowanych działań, bank stosuje proces zarządzania ryzykiem kredytowym, obejmujący identyfikację, pomiar i szacowanie, kontrolę ryzyka, monitorowanie oraz raportowanie.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym jest realizowane na dwóch poziomach:

- ryzyka klienta z uwzględnieniem jednostkowej ekspozycji kredytowej,
- ryzyka portfela kredytowego.

Bank dokonuje identyfikacji i oceny istniejącego ryzyka kredytowego w oparciu o:

- realizację wewnętrznych procedur pozwalających na zbadanie zdolności kredytowej poszczególnych kredytobiorców i określenie grupy ryzyka związanego z udzieleniem ekspozycji kredytowej,
- wyniki kontroli i monitorowania pozycji aktywów zarządzanych przez jednostki organizacyjne BGK.

Bank stosuje ostrożnościowe podejście w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym. Główne cechy obecnego systemu zarządzania tym ryzykiem to:

- oddzielenie funkcji sprzedażowych od oceny ryzyka klienta zarówno na poziomie oddziału, jak i w centrali BGK,
- każdorazowa, kompleksowa ocena ryzyka kredytowego klienta i transakcji, w celu zakwalifikowania do określonej klasy ryzyka kredytowego,
- stosowanie eksperckich oraz statystycznych metod pomiaru ryzyka kredytowego w zakresie ryzyka pojedynczej transakcji i klienta wspierających szacowanie prawdopodobieństwa niewywiązania się klienta z zobowiązania wobec BGK, a w przypadku problemów klienta ze spłatą zadłużenia szacowanie utraty wartości udzielonych ekspozycji kredytowych,
- system pomiaru ryzyka portfelowego poprzez ocenę stopnia jego koncentracji w ujęciu branżowym, podmiotowym i przedmiotowym,
- system kompetencji decyzyjnych,
- okresowa weryfikacja ryzyka zawartych transakcji uwzględniająca zmiany sytuacji finansowej kredytobiorców oraz warunków otoczenia,
- dywersyfikacja branżowa, przedmiotowa, podmiotowa w ramach ustalonych przez bank limitów angażowania środków,
- wyznaczanie odpisów aktualizujących na utratę wartości ekspozycji kredytowych,
- analiza i weryfikacja zasad wyceny prawnych zabezpieczeń spłaty kredytów,
- system monitorowania ekspozycji oraz ich zabezpieczeń pozwalający na wczesną identyfikację zagrożeń.

Jednym z podstawowych narzędzi zarządzania ryzykiem kredytowym w BGK jest system limitów. Proces limitowania odbywa się zarówno na poziomie operacyjnym, jak i na poziomie strategicznym zgodnie z właściwymi kompetencjami.

W zakresie ryzyka kredytowego stosuje się następujące grupy limitów:

- branżowe, odzwierciedlające ryzyko wynikające z rodzaju działalności klienta,
- przedmiotowe, wynikające z ryzyka, jakim obarczony jest cel udzielonego kredytu,
- podmiotowe, określone ze względu na typ klienta,
- produktowe.

Jednym z najważniejszych czynników ryzyka kredytowego jest ryzyko koncentracji. Jest ono w BGK monitorowane zgodnie z przepisami ustawy Prawo bankowe oraz rekomendacjami Komisji Nadzoru Finansowego obowiązującymi w tym zakresie, przepisami ustawy o Banku Gospodarstwa Krajowego, a także z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych. Zgodnie z uchwałą zarządu, w BGK niezależnie od ustawowych limitów koncentracji funkcjonują dodatkowe ograniczenia wewnętrzne angażowania się BGK obowiązujące na etapie podejmowania decyzji finansowych.



Proces monitorowania ryzyka polega na cyklicznej kontroli wielkości limitowanych parametrów i analizowaniu stopnia wykorzystania wyznaczonych limitów.

Cyklicznie opracowywane są raporty dotyczące ryzyka kredytowego i ryzyka koncentracji, które prezentowane są Komitetowi Kredytowemu Banku, zarządowi BGK a w okresach półrocznych radzie nadzorczej.

Bank posiada procedury obejmujące zasady postępowania w przypadku wystąpienia zwiększonego poziomu zagrożenia ryzykiem kredytowym.

Bank dostosował zasady zarządzania ryzykiem kredytowym do nowych zasad rachunkowości i wyznaczania oczekiwanych strat kredytowych po przejściu banku na Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 9.

### **14.3 CHARAKTERYSTYKA GŁÓWNYCH RODZAJÓW RYZYKA KREDYTOWEGO I KONCENTRACJI**

Ryzyko kredytowe oznacza zagrożenie związane z niewykonaniem przez kredytobiorcę zobowiązania wynikającego z umowy, tj. niespłaceniem lub tylko częściowym spłaceniem należności z tytułu ekspozycji kredytowej wraz z wynagrodzeniem banku, w terminach określonych w umowie.

Bank ogranicza ryzyko kredytowe w skali mikro poprzez działania podejmowane w ocenie i procesie monitorowania klienta i transakcji oraz w skali makro – całego portfela – poprzez ustalanie limitów dla poszczególnych segmentów i produktów.

Pomimo, że ryzyko kredytowe ma jednolity charakter, można wyróżnić jego podtypy.

#### ***Ryzyko koncentracji wierzytelności***

Ryzyko koncentracji wierzytelności jest ważnym czynnikiem ryzyka kredytowego. W Banku są wprowadzone odpowiednie wewnętrzne zasady i stosowane są procedury w zakresie koncentracji zaangażowań, ze szczególnym uwzględnieniem dużych zaangażowań w odniesieniu do pojedynczych klientów i grup klientów Banku. Koncentracja w portfelu poddawana jest monitoringowi w podziale na poszczególnych kredytobiorców, podmioty powiązane ze sobą kapitałowo lub organizacyjnie, branże itp. Zasady koncentracji wierzytelności odnoszą się do różnych obszarów działalności Banku (nie tylko działalności kredytowej, ale również inwestycyjnej czy transakcji na rynku pieniężnym).

#### ***Ryzyko częściowego lub całkowitego niewykonania zobowiązania***

Ryzyko niewykonania zobowiązania oznacza sytuację, w której klient nie wywiązuje się z umownych terminów spłaty zobowiązań lub całkowicie takiej spłaty zaniecha. Realizacja tego ryzyka wiąże się z podwyższeniem kosztów poprzez generowanie odpisów na oczekiwane straty kredytowe, które w przypadku całkowitej niespłacalności przekładają się na zrealizowaną stratę.

Bank minimalizuje ryzyko niewykonania zobowiązania poprzez:

- ocenę zdolności kredytowej klienta opierającą się na modelach finansowych, w tym modelach predykcyjnych skutkujących przyznaniem klientowi ratingu adekwatnego do poziomu ryzyka z nim związanego,
- okresowy monitoring sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta.

#### ***Ryzyko zabezpieczenia***

Ryzyko zabezpieczenia występuje w przypadku, gdy przyjęte zabezpieczenie ekspozycji jest nieadekwatne do wartości przyznanego finansowania lub gdy wartość zabezpieczenia podlega znacznym wahaniom.

Ryzyko zabezpieczenia minimalizowane jest poprzez:

- politykę przyjmowania prawnych zabezpieczeń, przyjętą uchwałą zarządu banku, określającą warunki brzegowe adekwatności zabezpieczenia dla danego typu ekspozycji, klienta i zabezpieczenia,
- monitoring wartości zabezpieczeń, w szczególności zabezpieczeń hipotecznych, poprzez okresową weryfikację wycen nieruchomości,
- testy warunków skrajnych, obejmujące m.in. symulacje zmian wartości zabezpieczeń.

### **Ryzyko stopy procentowej i kursu walutowego**

Ryzyko stopy procentowej i kursu walutowego w ryzyku kredytowym wiąże się bezpośrednio z ryzykiem niewykonania zobowiązania, ponieważ realizacja pierwszego skutkuje znacznym podwyższeniem prawdopodobieństwa realizacji drugiego. Ryzyko to oznacza zwiększenie obciążeń klienta w wyniku wzrostu stóp procentowych lub niekorzystną zmianę kursu walutowego niosące za sobą podwyższenie odpowiednio kosztów obsługi zadłużenia oraz wysokości rat spłaty zobowiązań.

Bank ogranicza ryzyko stopy procentowej i kursu walutowego poprzez:

- stosowanie odpowiednich procedur w zakresie udzielania finansowania w walutach obcych, w szczególności podczas weryfikacji źródeł spłaty należności,
- testy warunków skrajnych, obejmujące m.in. symulacje zmiany wartości stóp procentowych i kursu walutowego i ich wpływ na zdolność kredytową klientów.

### **14.4 ORGANIZACJA PROCESU ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM**

Obowiązujący w BGK system pomiaru ryzyka finansowego obejmuje w szczególności następujące metody i narzędzia:

- wskaźniki płynności, lukę płynności, analizy stabilności środków oraz dzienny monitoring bazy depozytowej – stosowane w odniesieniu do ryzyka płynności,
- miary wielkości pozycji (m.in. wysokość pozycji walutowej, luka stopy procentowej) – stosowane w zakresie ryzyka walutowego i stopy procentowej, miary wrażliwości służące do szczegółowych analiz (BPV, duration, wrażliwość wyniku odsetkowego na zmianę poziomu stóp procentowych, wrażliwość wartości ekonomicznej) – stosowane w zakresie ryzyka stopy procentowej,
- wartość zagrożona (VaR) – stosowana w zakresie ryzyka rynkowego,
- wskaźniki adekwatności kapitałowej – wskaźniki wynikające z regulacji zewnętrznych określające dostosowanie wielkości funduszy własnych do poziomu i charakteru ryzyka, jakie bank podejmuje, uwzględniając m.in. wielkość i strukturę aktywów ważonych ryzykiem,
- wskaźniki dźwigni – stosowane w zakresie ryzyka nadmiernej dźwigni,
- miary ryzyka w warunkach skrajnych (stress testy) – stosowane w zakresie ryzyka finansowego.

Głównym narzędziem zarządzania ryzykiem finansowym w BGK jest system limitów. W BGK stosowane są:

- w zakresie ryzyka płynności – limity i wartości progowe wskaźników płynności,
- w zakresie ryzyka stopy procentowej – limity i wartości progowe miar wrażliwości, limity wielkości pozycji i limity straty,
- w zakresie ryzyka walutowego – limity wielkości pozycji i limity straty,
- w zakresie adekwatności kapitałowej – limity dla wskaźników adekwatności kapitałowej i limity kapitałowe w poszczególnych obszarach działalności,
- w zakresie ryzyka nadmiernej dźwigni – limit wewnętrzny dla regulacyjnego wskaźnika dźwigni.

Proces monitorowania ryzyka polega na cyklicznej kontroli wielkości limitowanych parametrów i analizowaniu stopnia wykorzystania limitów. Raporty z zakresu ryzyka finansowego przekazywane są Komitetowi Finansowemu Banku, Zarządowi Banku, Komitetowi do spraw Ryzyka oraz Radzie Nadzorczej Banku. Procedury obejmują dodatkowo zasady postępowania w przypadku wystąpienia zwiększonego poziomu zagrożenia ryzykiem finansowym.

### **14.5 CHARAKTERYSTYKA GŁÓWNYCH RODZAJÓW RYZYKA FINANSOWEGO**

#### **Ryzyko płynności**

Ryzyko płynności to zagrożenie wystąpienia utraty zdolności do terminowego regulowania zobowiązań na skutek niekorzystnego ukształtowania się struktury aktywów i pasywów, transakcji pozabilansowych, niedopasowania terminowego bieżących strumieni pieniężnych, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnych strat.

Celem zarządzania ryzykiem płynności jest:

- zapewnienie i utrzymywanie zdolności Banku do wywiązywania się zarówno z bieżących, jak i z przyszłych planowanych zobowiązań, z uwzględnieniem kosztów pozyskania płynności i rentowności kapitałów własnych,
- zapobieganie wystąpieniu sytuacji kryzysowej,
- określenie rozwiązań umożliwiających przetrwanie sytuacji kryzysowej, w przypadku jej ewentualnego wystąpienia.

Poziom ryzyka płynności jest przedstawiany w cyklicznych raportach płynności zawierających w szczególności informacje o wykorzystaniu nadzorczych i wewnętrznych limitów płynności, poziomie stabilności środków obcych i wynikach stress testów oraz dodatkowych analizach dotyczących m.in. płynności długoterminowej.

W ramach raportowania kwartalnego przedstawiane są także informacje na temat oceny wielkości i profilu ryzyka płynności banku związanego z działalnością podmiotów zależnych. W 2018 roku przepływy generowane przez podmioty zależne były nieistotne z punktu widzenia płynności BGK. W związku ze sprzedażą w 2018r. akcji spółek zależnych obecnie BGK nie posiada podmiotów zależnych.

Bank kontroluje ryzyko płynności przy zastosowaniu systemu limitów i wartości progowych wskaźników płynności. System limitowania obejmuje płynność bieżącą, krótko-, średnio- i długoterminową.

W 2018 roku BGK rozwijał zarządzanie ryzykiem płynności m.in. poprzez zmianę kalkulacji wybranych wskaźników płynności oraz kalkulacji stabilności dla poszczególnych kategorii zobowiązań.

W całym 2018 roku płynność BGK była na bezpiecznym poziomie. Nadzorcze miary płynności określone w uchwale nr 386/2008 KNF z dnia 17 grudnia 2008r. w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności (z późn. zm.) oraz w Rozporządzeniu Delegowanym Komisji (UE) 2015/61 z dnia 10 października 2014r. uzupełniającym rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do wymogu pokrycia wypływów netto dla instytucji kredytowych (Dz.U. UE L 11 z dnia 17 stycznia 2015r., s. 1) nie były przekroczone.

**TABELA 43: Nadzorcze miary płynności**

Wyszczególnienie	limit	wartość na 31.12.2018r.	wartość na 31.12.2017r.	Informacja dodatkowa – dane z wyłączeniem funduszy przepływowych	
				wartość na 31.12.2018r.	wartość na 31.12.2017r.
M3 – współczynnik pokrycia aktywów niepiętnych funduszami własnymi	1,0	2,6	5,4	2,5	5,4
M4 – współczynnik pokrycia aktywów niepiętnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi	1,0	1,3	1,3	1,6	1,7
LCR - wskaźnik pokrycia wypływów netto (ang. liquidity coverage ratio)	100,0%*	241%	207%	310%	272%
* limit obowiązujący na 31.12.2018r.					

Zmiana miar płynności jest związana przede wszystkim ze wzrostem inwestycji kapitałowych oraz wzrostem stabilnej bazy depozytowej podmiotów niefinansowych.

### Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe rozumiane jest jako zagrożenie pogorszenia się wartości portfela instrumentów finansowych lub wyniku finansowego banku na skutek niekorzystnych zmian parametrów rynkowych (kursów walut, stóp procentowych, cen instrumentów dłużnych, cen instrumentów kapitałowych).

Celami zarządzania ryzykiem rynkowym są:

- dla ryzyka stopy procentowej (w tym ryzyka zmiany cen dłużnych papierów wartościowych) – ograniczenie ryzyka utraty części dochodu odsetkowego na skutek zmiany rynkowych stóp procentowych oraz ryzyka niekorzystnej zmiany wartości rynkowej posiadanych przez Bank odsetkowych instrumentów finansowych,
- dla ryzyka walutowego – ograniczenie ryzyka poniesienia strat na skutek zmian rynkowych kursów wymiany walut,
- dla ryzyka cen kapitałowych papierów wartościowych – ograniczenie ryzyka poniesienia strat na skutek zmian cen instrumentów kapitałowych.

- W 2018 roku BGK wprowadził modyfikacje modelu VaR zwiększające stopień urealnienia tej miary.
- W 2018 roku w BGK zachowany został akceptowalny poziom ryzyka rynkowego określony przez Radę Nadzorczą (apetyt na ryzyko).

#### **Ryzyko stopy procentowej**

Bank monitorował ryzyko stopy procentowej poprzez stosowanie:

- limitów BPV portfela handlowego i portfela bankowego,
- limitów straty,
- limitów ryzyka dochodu księgi bankowej,
- innych miar ryzyka, w tym m.in. VaR i duration.

System wewnętrznego raportowania w zakresie ryzyka stopy procentowej obejmuje w szczególności informacje o wykorzystaniu limitów ryzyka stopy procentowej, wynikach z tytułu zmian stóp procentowych, miarach (VaR, BPV, duration, modified duration), analizach luki stopy procentowej, wrażliwości dochodu odsetkowego, wrażliwości wartości ekonomicznej oraz wynikach przeprowadzanych testów warunków skrajnych.

W 2018 roku ryzyko dochodu odsetkowego w horyzoncie 12 miesięcy kształtowało się na poziomie umiarkowanym. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej była ograniczana poprzez bieżące zarządzanie portfelem aktywów płynnych.

Pod koniec okresu sprawozdawczego nastąpił spadek wrażliwości dochodu odsetkowego na skutek nabywania przez bank aktywów nie odsetkowych (głównie certyfikatów inwestycyjnych).

**TABELA 44: Podstawowe miary ryzyka stopy procentowej (w tys. zł)**

<b>Wyszczególnienie</b>	<b>wartość na 31.12.2018</b>	<b>wartość na 31.12.2017</b>
BPV (portfel działalności skarbowej)	-1 396	-1 457
VAR (portfel działalności skarbowej)	5 585	5 346

#### **Ryzyko walutowe**

W 2018 roku poziom ryzyka walutowego w BGK został oceniony jako niski. Pomiar ryzyka odbywał się zgodnie z obowiązującymi zasadami i był dokonywany m.in. poprzez badanie wielkości pozycji walutowych, poziomu VaR oraz wyniku z tytułu zmian kursów walutowych. Na bieżąco dokonywano również monitorowania wykorzystania limitów wewnętrznych: pozycji walutowej oraz straty.

Raporty ryzyka walutowego zawierają w szczególności informacje o wykorzystaniu limitów ryzyka walutowego, osiągniętych wynikach, wysokości VaR oraz wynikach przeprowadzanych testów warunków skrajnych.

Całkowita pozycja walutowa banku na 31 grudnia 2018 r. wyniosła 85,3 mln zł, natomiast VaR dla tej pozycji wyniósł 922,4 tys. zł.

#### **Ryzyko zmiany cen instrumentów kapitałowych**

W 2018 roku ryzyko cen instrumentów kapitałowych w BGK kształtowało się na poziomie średnim. W porównaniu do 2017 roku nastąpił spadek wartości portfela akcji o 119 mln zł (związany ze spadkiem kursu akcji PKO BP S.A. i dużym wolumenem pakietu tych akcji w portfelu BGK), ponadto nastąpił dalszy wzrost portfela certyfikatów inwestycyjnych.

Pomiar ryzyka cen instrumentów kapitałowych odbywał się zgodnie z obowiązującymi zasadami i był dokonywany poprzez badanie wartości portfela instrumentów kapitałowych oraz VaR. Na 31 grudnia 2018 r. VaR dla portfela instrumentów kapitałowych wyniósł 46,8 mln zł.

## **14.6 ORGANIZACJA PROCESU ZARZĄDZANIA RYZYKIEM OPERACYJNYM**

Ryzyko operacyjne obejmuje wszystkie istotne obszary działalności BGK oraz wszelkie nowe, istniejące i modyfikowane: produkty, procesy i systemy oraz uwzględnia czynniki wewnętrzne (takie jak: struktura organizacyjna, specyfika

działalności, użytkowane systemy informatyczne, specyfikę klientów, skargi od klientów, jakość kadr, zmiany organizacyjne oraz rotację kadr) i czynniki zewnętrzne (otoczenie działania BGK).

Proces zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmuje wszystkie regiony/komórki organizacyjne centrali BGK oraz podmioty zależne, które są nadzorowane przez właściwe komórki organizacyjne centrali Banku, zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Centrali oraz zakresem ich obowiązków.

Bank zarządza ryzykiem operacyjnym poprzez wprowadzenie:

- funkcji koordynatora ryzyka operacyjnego,
- podejścia procesowego do oceny linii biznesowych, produktów o podwyższonym ryzyku oraz ryzyka generowanego przez oddziały i komórki organizacyjne centrali BGK,
- wskaźników ryzyka operacyjnego.

W Banku funkcjonuje Komitet Ryzyka Operacyjnego i Kontroli wewnętrznej, który pełni funkcje opiniodawcze i decyzyjne, umożliwiając Zarządowi Banku nadzór i kontrolę poziomu ryzyka operacyjnego, ryzyka braku zgodności oraz funkcji kontroli w BGK oraz skuteczności systemu zarządzania tym rodzajem ryzyka.

Raportowanie ryzyka operacyjnego odbywa się w oparciu o informacje wprowadzane do aplikacji Rejestr Ryzyka Operacyjnego przez koordynatorów ryzyka operacyjnego ze wszystkich regionów/komórek organizacyjnych centrali BGK i podmiotów zależnych.

#### **14.7 CHARAKTERYSTYKA RYZYKA OPERACYJNEGO**

Wartość straty netto (w tym rezerwa) z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego w 2018 roku wyniosła 67,3 mln zł. Poziom rezerw utworzonych na zdarzenia ryzyka operacyjnego na koniec 2018 roku wyniósł 68,1 mln zł.

#### **14.8 CHARAKTERYSTYKA RYZYKA BIZNESOWEGO**

Ryzyko biznesowe jest rozumiane jako ryzyko nieosiągnięcia założonych i koniecznych celów ekonomicznych, w szczególności wyniku finansowego, z powodu zmian warunków: ekonomiczno-społecznych, prawnych, prowadzenia działalności, rynkowych oraz jako ryzyko braku realizacji celów gospodarczych i społecznych realizowanych przez Bank w ramach misji i zadań określonych przez właściciela. Ryzyko biznesowe obejmuje ryzyko strategiczne.

Celem zarządzania ryzykiem biznesowym jest utrzymywanie na akceptowalnym poziomie potencjalnych, negatywnych konsekwencji finansowych wynikających z niekorzystnych zmian zachodzących w otoczeniu biznesowym, z podjęcia niekorzystnych decyzji, nieprawidłowego wprowadzenia podjętych decyzji lub braku podjęcia odpowiednich działań, które miałyby być odpowiedzią na zmiany zachodzące w otoczeniu biznesowym.

#### **14.9 INNE RYZYKA**

Dodatkowo, BGK zarządza ryzykami trudnomierzalnymi, przede wszystkim ryzykiem braku zgodności i utraty reputacji, przyjmując zbliżone zasady jak w przypadku zarządzania ryzykiem operacyjnym, a także ryzykiem modeli oraz ryzykiem zmian warunków makroekonomicznych, zgodnie z przyjętymi w tym zakresie procedurami wewnętrznymi.

#### **14.10 ADEKWATNOŚĆ KAPITAŁOWA BANKU**

Bank monitoruje poziom adekwatności kapitałowej za pomocą wskaźników adekwatności kapitałowej wyznaczonych zgodnie z ustawą Prawo bankowe oraz rozporządzeniem CRR<sup>1</sup>.

W 2018 roku BGK rozwijał zarządzanie adekwatnością kapitałową m.in. poprzez rozwój metod i aktualizację zasad w zakresie adekwatności kapitałowej. Zmieniono sposoby ustalania limitów kapitałowych oraz wybrane metody wyznaczania kapitału wewnętrznego.

---

<sup>1</sup> Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz.U. UE L 176 z dnia 27 czerwca 2013r., s. 1)

W 2018 roku normy adekwatności kapitałowej określone w art. 128 ust. 1 ustawy Prawo bankowe oraz określone w art. 92 ust. 1 CRR były zachowane (współczynnik CET1 na poziomie co najmniej 4,5%, współczynnik kapitału Tier1 na poziomie co najmniej 6%, współczynnik wypłacalności na poziomie co najmniej 8% oraz wskaźnik kapitału wewnętrznego na poziomie co najmniej 100%).

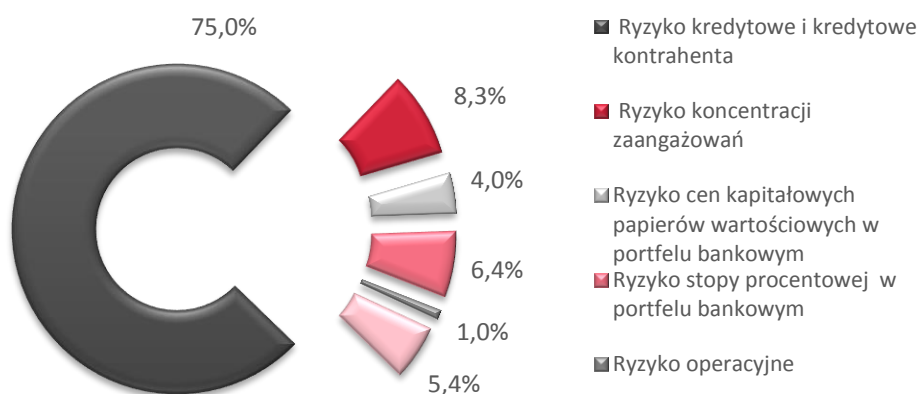
Powyższe wskaźniki wyznaczone są w ujęciu jednostkowym z uwagi na brak konieczności dokonywania konsolidacji ostrożnościowej zgodnie z przepisami rozporządzenia CRR.

**TABELA 45: Wskaźniki adekwatności kapitałowej**

Wyszczególnienie	wartość na 31.12.2018	wartość na 31.12.2017	zmiana mln zł / p.p.	Informacja dodatkowa – dane z wyłączeniem funduszy przepływowych		
				wartość na 31.12.2018	wartość na 31.12.2017	zmiana mln zł / p.p.
Całkowity wymóg kapitałowy (w mln zł)	4 642,2	3 976,3	665,9	4 555,6	3 975,8	579,8
Kapitał wewnętrzny (w mln zł)	5 829,8	4 648,9	1 180,9	5 742,4	4 648,3	1 094,1
Fundusze własne (w mln zł), w tym:	18 275,9	18 864,2	-588,3	18 275,9	18 864,2	-588,3
Kapitał Tier 1, w tym:	18 275,9	18 864,2	-588,3	18 275,9	18 864,2	-588,3
Kapitał podstawowy Tier 1	18 275,9	18 864,2	-588,3	18 275,9	18 864,2	-588,3
Kapitał Tier 2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
<b>Współczynnik CET1</b>	31,5%	38,0%	-6,5	32,1%	38,0%	-5,9
<b>Współczynnik Tier1</b>	31,5%	38,0%	-6,5	32,1%	38,0%	-5,9
<b>Współczynnik wypłacalności</b>	31,5%	38,0%	-6,5	32,1%	38,0%	-5,9
<b>Wskaźnik kapitału wewnętrznego</b>	31,9%	24,6%	7,3	31,4%	24,6%	6,8

Wzrost całkowitego wymogu kapitałowego oraz kapitału wewnętrznego w 2018 roku związany był z nabyciem certyfikatów inwestycyjnych Funduszy Inwestycyjnych Zamkniętych, wzrostem wagi ryzyka w związku z zakończeniem obowiązywania okresu przejściowego dotyczącego preferencyjnego traktowania ekspozycji wobec skarbu państwa w walutach unijnych, wzrostem ekspozycji wobec banków oraz wobec przedsiębiorców. Spadek funduszy własnych wynikał natomiast z obniżenia funduszu statutowego BGK poprzez zasilenie Krajowego Funduszu Gwarancyjnego (KFG) w kwocie 0,9 mld zł oraz zwiększenia funduszu statutowego BGK poprzez uwzględnienie wyniku za 2017 rok na kwotę 0,4 mld zł.

Kapitał wewnętrzny wyznaczany jest z tytułu ryzyk uznanych przez bank za istotne. Największą część stanowi kapitał wewnętrzny z tytułu ryzyka kredytowego i kredytowego kontrahenta. Strukturę kapitału wewnętrznego zaprezentowano poniżej.



## ZARZĄD BANKU GOSPODARSTWA KRAJOWEGO

Prezes Zarządu

*Podpisano kwalifikowanym  
podpisem elektronicznym*

**Beata Daszyńska - Muzyczka**

Pierwszy Wiceprezes Zarządu

*Podpisano kwalifikowanym  
podpisem elektronicznym*

**Paweł Nierada**

Wiceprezes Zarządu

*Podpisano kwalifikowanym  
podpisem elektronicznym*

**Włodzimierz Kocon**

Członek Zarządu

*Podpisano kwalifikowanym  
podpisem elektronicznym*

**Przemysław Cieszyński**

Członek Zarządu

*Podpisano kwalifikowanym  
podpisem elektronicznym*

**Wojciech Hann**

Członek Zarządu

*Podpisano kwalifikowanym  
podpisem elektronicznym*

**Radosław Kwiecień**

Warszawa, dnia 15 kwietnia 2019r.